

# BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154  
Iulie 2024 (Anul XVI) Nr. 185 (7/2024)



# BOEM@

Iulie 2024 (Anul XVI) Nr. 7 (185) - 46 pagini

**ISSN 2066-0154**

Apare sub egida **A.S.P.R.A.**

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: Editura Boem@

**7 / 2024**

## COLEGIUL DE REDACȚIE

*Director:* Petre Rău

*Redactor-șef online:* Mihail Gălățanu

*Redactor-șef adjunct:* Denisa Lepădatu

*Redactori:* Constantin Oancă, Tănase Dănăilă, A.G. Secară, Mihaela Vaida, Dan Ion Sanda, Adrian Talabă, Grigore Grigore, Lucia Pătrașcu, Cristina Roșu

*Grafică:* Elena-Liliana Fluture

*Tehnoredactare:* Daniela Cașu

*Colaboratori:* Maria Timuc (București), Luca Cipolla (Italia), Lidia Grosu (Chișinău), Ana Opran (Vaslui), Florin Logreșteanu (Craiova), Melania Cuc (Bistrița), Carmen Racoviță (București)

**XXXXXXXXXXXXXXXX**

Revista literară BOEM@ o puteți citi și pe site-ul  
**www.boema.edituraboema.ro**

actualizat permanent de: *Editura Boema*

*Email:* [boema@edituraboema.ro](mailto:boema@edituraboema.ro),

[aspra@edituraboema.ro](mailto:aspra@edituraboema.ro), [petrerau@yahoo.com](mailto:petrerau@yahoo.com)

*Telefon:* **+40 726 337376**

*ADRESA REDACȚIEI:* Str.Regiment 11 Siret, Nr. 17, C20/42, parter, Galați, 800331

**Abonamente:** [boema@inforapart.ro](mailto:boema@inforapart.ro), tel: **0726 337376**

- În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.
- Materialele trimise trebuie să fie în format electronic (Word, RTF, PDF) și să conțină diacritice.
- Din respect pentru cititorii noștri, revista nu publică decât în mod excepțional texte apărute în alte publicații (inclusiv pe internet).



**Literatură  
și  
Artă**



## DIN CUPRINS

**Poezie:** Lidia Grosu (R. Moldova) (p.8), Teodor Dume (p.11), Nicolae Nistor (p.13), Ana Maria Zlăvog (p.14), Francisc Balogh (p.23), Adrian Vasile Iftime (p.26), Mioara Păguțe / Mónica Tóth (p.27), Așer Negoii (p.28), Marin Rada (p.33), Cătălin Rareș Turliuc (p.34)

**Proză:** Aurel Brumă: Din memoriile lui Zeze - III (p.16), Cristian Ovidiu Dinică: Timp regăsit (II) (p.24), Mioara Păguțe: Camelia (p.29), Neta Muscă-Ionică: Suflet de floare (p.38), Constantin Geantă: Fiica lui Decebal, Visul Andradei (p.39) / Legenda tunelului de sub Olt de la mănăstire Cozia / Prințul tenebrelor (p.40), Eugen Oniscu: Mai presus de dezamăgirile vieții (I) (p.42), Miriam Zohar: Sati-ră în lumea ciudățeniilor (p.44)

**Cronică de carte:** Nicolae Grigore Mărășanu: Poemul-tornadă sau despre o nuntă a artelor (p.3), Daniel Corbu: Laurențiu Maftai sau poezia ca spectacol istoric (p.10), Gheorghe Colțun: Zidind dăinuire în timp (p.15)

**Eseu:** Ștefan Andronache: Universul poetic eminescian în viziunea artiștilor plastici din secolul al XX-lea (II) (p.5)

**Note de călătorie:** Ștefan Andronache: Capri, insula paradis a Europei - III (p.35)

**Mari poeți:** Emily Dickinson (p.20)

**In Memoriam:** Paul Sânpetru: Timbrul clopotelor (p.21) / Așchia / Legământul (p.22)

**Interviu:** Cristian Mladin: Interviu cu muzicianul și compozitorul Petre Ionuțescu (p.30)

**Cărți:** Redacția: Cărți sosite la redacție (p.45)

**Grafică:**

*Coperta I + IV:* Pixabay free

*Interior:* Grafică Pixabay

[www.boema.edituraboema.ro](http://www.boema.edituraboema.ro)



**Nicolae Grigore MĂRĂȘANU**

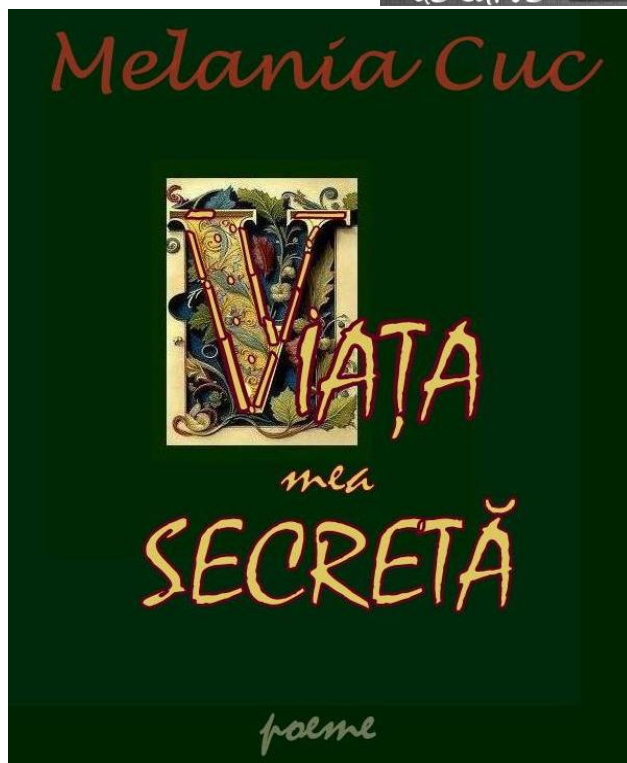
### Poemul-tornadă sau despre o nuntă a artelor

*Eu pot fi uneori frivolă,  
pot să creez personaje,  
să inventez scene mirobolante,  
dar, te asigur, pentru nimic în lume,  
nu voi lipsi de la propria-mi răstignire!*

Mărturisesc, la începutul lecturii volumului *Viața mea secretă*, al doamnei Melania Cuc, Editura *Vatra Veche*, nu mi-a fost ușor să desprind o idee călăuzitoare din meandru al acestei poezii; mi s-a părut un caleidoscop fragmentar de imagini poetice, greu de prins în arcanul unei idei mai generoase; încercare de abordare mai dificilă și pentru că doamna Melania Cuc este o personalitate complexă: publicistă, cu vechi state de plată, în București și acasă, la Bistrița; poetă, cu har recunoscut de cei ce i-au cercetat, cât de cât, opera poetică de multe volume; romancieră, cu zece romane, la activ; și, ca și când nu ar fi îndeajuns, și pictoriță, ale cărei tablouri sunt dăruite unor instituții, cât și unei mulțimi iubitoare a artei sale.

În același timp, însă, și în contradictoriu cu acest prim sentiment, nu știu prin ce efect, dar mi se inocula un altul: de atracție, de un fel de vrajă, pe care o trăiești, dar nu știi de unde vine. Și am zis să căutăm, mai ales că de mai multe ori, poeta ținea să avertizeze cititorul grăbit, că nu umblă de capul ei prin *zarva* asta, că nu e un simplu cumul de imagini disparate, ci mai e ceva ce se ascunde dincolo de text: *Eu nu umblu de capul meu prin zarva aceasta; / am sare pe rana lăsată de leșă și nu știu să latru, / nici cum să mușc, / cum să-mi urmez stăpânul în moarte.* Și am zis, dacă poeta nu umblă de capul ei prin poezie, atunci nu poate fi vorba de *zarvă*, ci poate de o gâlceavă a înțeleptului cu lumea, mai ales că avertismentele continuau: *Eu pot fi uneori frivolă, / pot să creez personaje, / să inventez scene mirobolante, / dar, te asigur, / pentru nimic în lume, / nu voi întârzia la propria-mi răstignire!* Versuri grave, îmi amintesc de avertismentul tatălui meu, când mă purta cu el prin bălțile de acasă (*copile, ia seama pe unde calci!*), să-mi destăinuie vraja dar și pericolele naturii pe care o traversam.

Unghiul din care privește, și își alege motivele poemelor, e mișcător, iar din când în când încearcă să se definească: *Sunt un spirit imun la durere, / trup născut în scuteț fără monogramă, / zic, și nu-i treaba mea ce face cel ce s-a trezit din mahmureală, / pe treptele bisericii din cartierul vechi.* Sau: *Vizual vorbind, sunt o pasăre călătoare / ce s-a agățat în rufele întinse pe frânghii, la soare* Sau: *Sunt copilul cel mai gureș al unei femei libere. / Întâmplările fiecăreia dintre zile / încearcă să mă prindă în caiele / pe scândura mesei. (Scuteț fără monogramă).* Și încă: *Credeam că fiecare problemă nerezolvabilă / are la bază / o teoremă descoperită de om. / Eu sunt rezultatul uneia dintre problemele nerezolvabile. / Trup-Spirit siamez, / ceea ce mă face să văd din unghiuri dife-*



rite (*Timpul prezent face penitență*).

Alteori, ne întâlnim cu un personaj, un fel de umbră a sinelui, nedefinit, un fel de *Madam Confidenția*, căreia poeta simte nevoia să i se confeseze, deseori să se confrunte: *Mă îndemni să ajung printre primii culegători, / pe creanga cu cireșe amare; / dar ramul se tot subțiază sub tălpile mele, / ca sloiul de gheață expus la soare.* Sau: *Suntem doar la un fir de păr, / la un fir de mătasă, unul de altul; / privesc prin oglindă și nu văd bisturiul, / urmele de sânge preschimbate în bijuterii de Murano.* Sau: *Uite o rodie pârguită!, / îți zic și-ți arăt arborii în care flutură batiste și rugăciuni; / doar holograma, o fata-morgana, / iluzie amăgind călătorul care nu mai sunt.* Și încă: *Cum să mă convingi că lemnul din giurgiuveava ferestrei, / acea materie în firească descompunere, / va înfrunzi în a treia zi din primăvara asta?* Astfel de dialoguri, de confesiuni, fac proba unui bogat aport de existență adus în poezie, sporesc vraja, veridicitatea poemelor.

Și privind și observând din unghiuri diferite, pătrunde, introspectează în cele mai neașteptate medii, culege imagini, trăiește stări-limită și, prin acumulare, imaginile dezvoltă însele un fel de linie de forță-tornadică, centripetează materia poemului, o aspiră ca un anafor - o apă; ca un vârtej - un drum de pulbere; ca o tornadă - un oraș, o etajează și astfel se naște poemul. Că, printr-un har recunoscut (bagaj inițial), poeta știe, după simțuri, auz sau culoare, cum mărturisește, să-și aleagă sentimentele: *Merită să-mi aleg sentimentele / care vor germina in vitro, / precum în pânțele seminței viitorul fruct. / Nu mai contează locul, dorința, buriana, / roșul prin care redevin ignoranta, / micuța, / pe care degeaba o duci de mână la școală. (Bagajul inițial).* Și voi mai risca o afirmație: există în poezia Melaniei Cuc, nu numai în cartea de față, un cult și un simț valoric al imaginii. O astfel de imagine, dintr-o altă carte, îmi stăruie în minte: *Ca un spin de rodie stă cerșetorul / înfipt în zidul bazarului.* (Citez din memorie). Să recunoaștem, astfel de imagini cuceresc, se așează

(continuare în pag. 4)

temeinic în memoria cititorului. Iar Melania Cuc posedă acest simț/cult pentru imagine, încât te întrebi: Ce are, ce conține (de place) acest logos, fruct al poemului, pe care autoarea îl culege din cele mai neașteptate medii și zidește cu el poemul, ca la rândul său poemul să-și înmagieze cititorul? Credem că este vorba de o puternică *empatie a logosului*, când imaginea se decriptează, capătă limbaj și generează sentimente. Pentru că altfel, nu am putea pătrunde, nici tălmăci unele frazări din care abia se pot desluși mesaje de subtext. Dar poeta, fiind și pictoriță, mizează mult pe imagine și, poate fără intenție, dă consistență unui fenomen de tip - *Pareidolia*, fenomen-*imago*, folosit de unii artiști plastici și fotografi, dezvoltat de noi într-un eseu din *Deltaicul, spațiul dublei răstrângerii*, Ed. Academiei Române, 2022, întâlnit într-o vară și la artiștii plastici, pictori și sculptori, din *Maxonia* satul-muzeu situat pe dealurile Sângeorzului, derivat, am înțeles, de la numele lui Maxim Dumitraș, cel ce a creat această așezare de basm; întâlnit și în lucrările aceluiaș grup de artiști, expuse la Muzeul din Sângeorz-Băi.

În ce constă acest fenomen, cum este el definit de specialiști? Termenul nu-l găsim în Dicționarul Limbii Române, dar specialiștii ni-l prezintă ca pe un fenomen psihologic, alteori ca rezultat al unor maladii (vezi Alfred Gustav Jung, în primul volum din antologia *Puterea sufletului*) și definesc *Pareidolia* ca fiind „tendența de a interpreta un stimul vag ca pe ceva cunoscut de observator, cum ar fi formele ce apar în nori, fețele ce par a se ivi în obiecte neînsuflețite sau modele abstracte, sau auzirea de mesaje ascunse în muzică.” Adăugăm frânturile de imagini apărute uneori pe geamul ferestrelor unor biserici, de regulă după unele ploii acide, asemenea unor vitralii secrete și nefinalizate de artistul-natură, le priveam și interpretam, fiecare după puterea sa de imaginație, ca fiind scene sau figuri de sfinți, pe care privitorul mai puțin avizat le privea ca pe minuni.

Am constatat atât la artiștii plastici din Maxonia, cât și la poeta și plasticiana Melania Cuc, cum o anume imagine te ajută la limpezirea și înțelegerea unei picturi, sculpturi ori a unui poem, nu îndestul de clarificat în minte. Se întâmplă când vrei să transpui un text într-o imagine, sau când cauți o imagine-concept, în hieroglifa căreia să încapă un text, alteori înțelesul întreg al unei sculpturi, picturi sau cărți. Și când norocul îți surâde și dai de o astfel de imagine-limbaj, care traduce pur și simplu misterul ce nu vroia să se arate, simți cum în minte se face ziuă; înțelegi cum imaginea-limbaj devine idee încăpătoare, purtătoare a înțelesului; simbol al întregului. Poate așa se relevă și se traduce, la unii poeți, acea *divina ambiguitate*, practică și de noi în *Parfumul de frezie auree*, „ambiguitate” pe care, uneori, e bine să o conțină Poezia; metafizica pe care o degajă dă forță poemului - o simți, vezi, auzi, percepi, dar nu știi de unde vine. Mai nou, am citit în revista *Leviathan*, despre o expoziție de fotografie a artistului fotograf Vladi Alon, vernisată la Institutul Cultural Român de la Tel Aviv, în care erau expuse imagini din natură, create de natură, sugerând efectul *Pareidolia*, expoziția intitulându-se *Pareidolia - înțelesuri ascunse*, dovadă că fenomenul este urmărit și promovat în arta imaginii, în imagologie în genere.

Melania Cuc mizează mult pe o astfel de imagine - limbaj; îi este la îndemână, pentru scrierea poemelor, dar mai ales pentru pictura sa: procedeul a devenit, cred,

metodă de lucru și e practicat din instinct. Cine zăbovește asupra picturilor sale nu va observa printre ele cadre din natură, nici portretul unor persoane, în sensul clasic al cuvântului. Va observa, în schimb, o contorsionare a imaginii, figuri umane parcelate, frânate, compuse din bucăți alungite, îngeri și heruvimi închipuiți, trecuți prin același ochi, voit diform, al artistei. Procedeul, din pictură este transferat poeziei (ori poate invers?), unde întâlnim unele dintre cele mai neașteptate imagini, aparent disparate, dar care printr-un fel de empatie a logosului, se armonizează și ne vorbesc despre o interferență, un fel de nuntă a artelor.

Ușor să deduci că atât pictorița, cât și poeta sparg tabloul dat al lumii conjurătoare și caută motive de inspirație dincolo de el; ne aduce în prim plan, acele imagini ce se află dincolo de ziduri, într-un inconștient ființial. Ele „aparțin naturii din noi care zace îngropată undeva în adânc, rămasă parcă în urma noastră și împotriva căreia ne-am baricadat după zidurile rațiunii” (op. cit. p. 46).

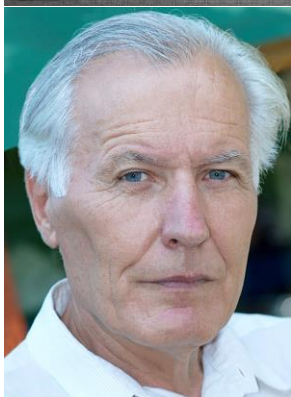
Astfel cititorul este chemat și prins, prin această nadă, în horă, participă și devine coautor al operei, cu important rol formativ. Desigur, fenomenul este mai complex, putem ajunge la *Lecție despre cub*, a lui Nichita, ori la alte descrieri ale fenomenului. Atât poezia cât și pictura ei se bazează și dezvoltă bogat fenomenul *Pareidolia*, devine mijloc de creație, prin care Melania Cuc pictează idei.

Dar atenție, există și un pericol: mizând în mod exagerat pe imagine, poți aluneca spre un fel de *fetishism*, să crezi că orice imagine își poate câștiga dreptul de a intra în templul poemului.

Finalul cărții de care ne ocupăm, și care ne-a oferit posibilitatea unor digresiuni, ne conduce, însă, către o altă scară a sentimentelor, o descindere graduată către alte etaje ale poemului-tornadă, un fel de *tragism de surdină*, estompat, în care ne sunt revelate alte imagini, dramatice: *tată, tu ești peretele casei pe care îmi scriu amintirile*. Sau: *Sunt o poveste înscrisă pe ușa orașului, / unde câinii comunitari se strâng și îmi alină rănilor de pe obraz*. Alte imagini evoluând-simbolic chiar către jerfă: *Și eram tot mai convinsă că ești zidarul, / iar eu sunt femeia cu pruncul, / pe care îl hrănește cu taina luminii (Nu face pasul acesta)*. Și astfel, va pune coroană suplicului: *Voi escalada zidurile ce s-au ridicat, / ca și singure, între noi, / și voi descoperi locul unde vine inorogul, / să bea apă din paharul celui ce, / la botez, / a primit o stea, / și numele Sfântului din Lichia romană, / Amin!* Și, să mai adăugăm finalul acestui poem, aproape euharistic: *Am avut o singură șansă la supraviețuire, / dar nu am găsit nici curajul, / nici arginții de schimb. / Între timp, Mirungerea, / Taina s-a desăvârșit / prin lacrima prelinsă direct din trunchiul măslinului. (Lacrima de măslin)*. Într-o astfel de *Taină*, conținutul face corp comun cu *conținătorul*, ca în Euharistie, și ceea ce rezultă este lumina operei.

Doamna Melania Cuc este o poetă consacrată, cu lirică majoră, cu unele taine încă nedescifrate în opera sa.





Ștefan ANDRONACHE

### Universul poetic eminescian

#### în viziunea artiștilor plastici din secolul al XX-lea (II)

Comentarii pe marginea ilustrațiilor unor ediții bibliofile

Din investigațiile pe care le-am făcut în perioada instaurării comunismului în țara noastră, am reușit să identificăm prima ediție cu pretenții bibliofile a poeziilor lui Mihai Eminescu. Aceasta a fost scoasă de către Editura de Stat, în anul 1950, din inițiativa Comitetului național jubiliar ce fusese constituit cu prilejul aniversării centenarului marelui nostru poet.

Desenele voit prețioase ale insignifiantului **Siegfried**, ce ilustrează paginile cărții, par a fi sub orice critică. Ele nu numai că sunt stângace și derutante, ci se mai și repetă de-a lungul paginilor trezind nedumerirea lectorului iubitor de frumos. Astfel, câteva motive precum: ruinele, cartea deschisă pe masă, lumânarea, clepsidra, lebăda, capacul despovărat de frunze, se reiau în mod supărător, de la o poezie la alta, pentru ca cel puțin două viniete kitsch, una reproducând o liră și o alta câteva cărți, să aibă pretenția să marcheze sfârșitul fiecărei poezii. Privim consternați și ne întrebăm cu permisiunea cui s-au putut multiplica asemenea stupidități? Nici măcar cele șase planșe în policromie ale lui **Jules Perahim** care ocupă, de regulă, spațiul unei singure pagini nu sunt mai strălucite. Plate și cu contraste viguroase, ele seamănă mai degrabă cu niște afișe funcțional-agitatorice de tip sovietic, menite mai degrabă să îndemne la revoltă socială, cum este cazul celei pentru „*Împărat și proletar*” și nu la o apropiere discretă, eventual pioasă față de marea creație eminesciană. Trebuie să subliniem faptul că J. Perahim, fiind însărcinat cu problemele de educație și cultură, pe lângă Ana Pauker, a fost unul din principalii promotori ai realismului socialist în artele plastice din România.

Eșecul lamentabil al acestei pretențioase ediții trebuie pus desigur și pe seama lui Mihai Beniuc care, de pe poziția sa privilegiată de Președinte al Uniunii Scriitorilor din R. P. România, își asumase, de la sine putere, responsabilitatea îngrijirii și paginării întregului volum omagial.

Și ca și cum lucrarea menționată nu ar fi fost de ajuns, Jules Perahim, de pe poziția sa, recidivează și în anul 1961, în cadrul altei cărți de poezii (scoasă de această dată la Editura Tineretului) într-un tiraj de 40.230 exemplare! Ilustrațiile de la „*Scrisoarea II-a*” și „*Ai noștri tineri*” au desigur un caracter caricatural înscriindu-se tot pe linia impusă de societatea comunistă pe care însă, mai târziu, atunci când el avea să ajungă în exil, avea să o repudieze.

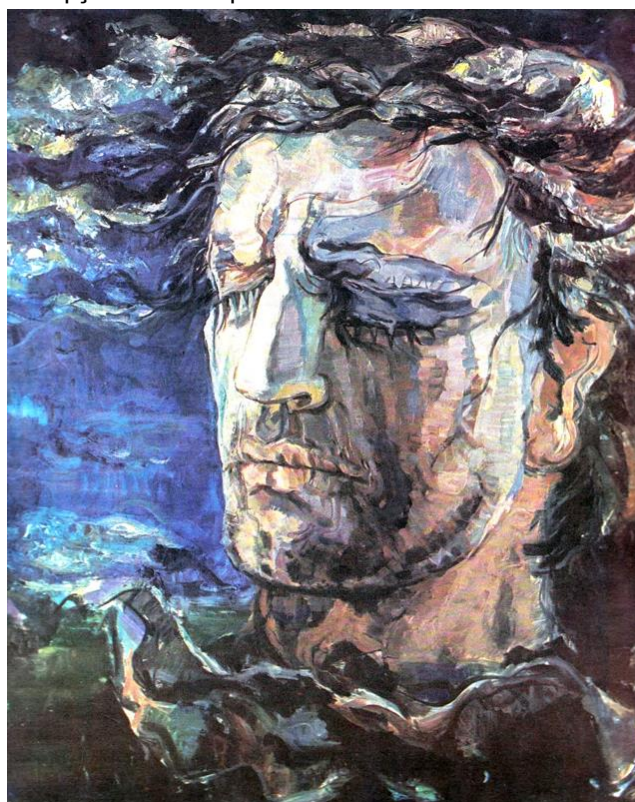
Au trebuit să treacă însă destui ani pentru a se șterge



Jules Perahim - Împărat și proletar

aceste neîmpliniri din palmaresul editurilor românești care s-au străduit, firește atât cât li s-a permis, să popularizeze creația poetică eminesciană.

Dotată cu acea rară intuiție a corespondenței dintre ideea literară și ipostazierea grafică a acesteia, dar și cu o fantezie aproape inepuizabilă, **Ligia Macovei**, ajunsă într-un top de popularitate al secolului trecut, a știut să se apropie cu respect, dar și cu multă înțelegere, de Mihai Eminescu, reușind să vizualizeze, ca nimeni altul de dinaintea sa, universul unor excepționale texte poetice.



Ligia Macovei - Trecut-au anii

(continuare în pag. 6)

În splendida ediție, de numai trezeci și două de exemplare!, din anul 1964, cu textul stabilit de prestigiosul critic Perpessicius și publicată la Editura pentru Literatură, graficiana Ligia Macovei, printr-o viziune absolut proprie, surprinde esența atitudinilor, semnificațiile psihologice sau filosofice, implicit fiorul emoției, știind să răspundă cu brio la aproape toate provocările scriiturii încărcate de profunde înțelesuri a lui Eminescu. Artista și-a propus parcă să sublinieze faptul că, în literatura noastră, nu mai există o altă operă mai tulburătoare, mai saturată de viață și umanitate, de meditație profundă, că aceasta, în viziunea sa, reprezintă în întreaga sa unicitate, adevăratele sensuri cardinale ale spiritualității românești.



Ligia Macovei – Luceafărul

Liniile sale în tuș, aflate într-o continuă expansiune și puse în slujba spațiului, sugerează tensiuni interioare, priviri introvertite, gesturi tandre, profiluri parcă marmoreene. Despovărate de amănuntele inutile, desenele devin, așa cum aprecia și regretatul critic ieșean Constantin Ciopraga, „și icoană și metaforă și cânt“ (Cronica, 20, nr.16, 19 aprilie 1985, p. 3). Ele pipăie irealitatea ori pun în partitură nostalgiile, depărtările, umbra, vuietul, valul, sugerând și accentuând atmosfera particulară pe care o emană versurile.

„Puterea de incantație a acestor desene decurge și din o savantă punere în pagină. Artista recurge la unghiuri inedite, la montarea, în una și aceeași imagine, a unor părți înregistrate, fiecare din alt punct de vedere, adică la perspectiva plurioculară sau combinată, la asocierea planurilor medii cu prim-planurile, la dimensionarea elementelor... conform ideii și sentimentului pe care vrea să-l impună“ (Eugen Schileru, „Scrisoare de dragoste“, Editura Meridiane, București, 1971, pp.190-191).

Așadar, deocamdată, Ligia Macovei poate fi aprecii-



Ligia Macovei - Crăiasa din povești

ată drept cea mai originală și mai strălucită tălmăcitoare a universului liric eminescian. Artista are toate atuurile să fie considerată un adevărat moment de referință pentru tot ceea ce s-a întreprins vreodată în perimetrul interpretării grafice a filonului romantic eminescian. Ea a realizat acea „operă absolută“, valabilă oricând, indiferent de epocă sau de ambianta socială.



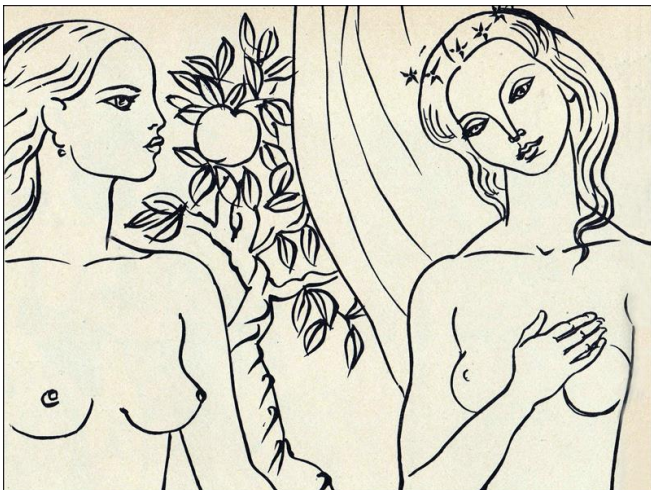
Vasile Pinteș – Luceafărul

Aniversarea a 100 de ani de la apariția poemului „Luceafărul“ a prilejuit editarea, aproape simultană, la

(continuare în pag. 7)

două din extremitățile țării, la Iași și la Timișoara, a unor volume bibliofile ce s-au bucurat de o unanimă apreciere din partea iubitorilor de frumos din epocă. Volumul liliputan de la Timișoara s-a tipărit cu contribuția distinsului și rafinatului bibliofil prof. universitar Ion Iliescu. Cele opt desene miniaturale în peniță și tuș (de format 30x45 mm) atât de expresive și pline de sugestii, ce însoțesc ediția cu tiraj limitat, poartă semnătura binecunoscutului grafician **Vasile Pinte**a care și-a petrecut o bună parte din viață la Paris.

Creațiile sale de autentică inspirație eminesciană, permit desenelor, grațioase și atât de delicate, să redea spațiile imaculate, să surprindă reverberația acestora demonstrându-ne, într-un fel, faptul că ipostazele absolutei, întruchipat de Eminescu, pot fi redade doar prin mijlocirea acestora.



Sabin Bălașa - Venere și madonă

„Moldoveanul de origine olteană”, cum îi plăcea să-și spună uneori pictorul **Sabin Bălașa**, după ce petrecuse la Iași, atât în cursul anului 1964, cât și între 1968-1978, a realizat mai multe creații murale în binecunoscuta Sală a Pașilor Pierduți a Universității „Al. I. Cuza”. Bineînțeles că cele mai importante dintre lucrările sale inspirate de istoria românilor, aveau să-i fie dedicate lui Mihai Eminescu pentru care el manifestase un adevărat cult. „Portretul Luceafărului” nostru, ce pare a sfida configurația trupului omenesc, redat într-o viziune romantică și supra-realistă pe un fundal de albastru celestial, ce te trimite cu gândul la culoarea prețioasă de la Voroneț, se detașează de toate celelalte din jur, constituindu-se într-un fel de emanație a matricii spirituale autohone. Eminescu - de pe nișa din stânga fundalului sălii - are pe partea stânga „Scrisoarea I-a”, iar în dreapta „Somnoroase păsărele”.

Pentru că ieșenii s-au simțit atât de onorați de prezența și prestația sa artistică de excepție, au ținut să-i aducă lui Sabin Bălașa un omagiu în anul 1995. Atunci, Editura „Junimea” a editat cartea liliput „Mihai Eminescu - Luceafărul” care a inclus nu numai tripticul menționat de la Universitate ci și alte lucrări de grafică printre care: „Floare albastră”, „Dintre sute de catarge”, „Împărat și proletar”, „Oadă în metru antic”, „Venere și madonă” etc.

\* \* \*

Toate echivalențele plastice de pe parcursul secolului al XX-lea, mai mult sau mai puțin reușite, probează faptul că, deși sufletul lui Eminescu rătăcește netulburat prin



Sabin Bălașa - Luceafărul

spațiu și timp, interesul pentru poezia sa, încărcată de caratele frumuseții și înțelepciunii, nu s-a diminuat, dimpotrivă s-a amplificat, ea determinându-ne să așteptăm cu emoție ediția ilustrată unică pe măsura noii epoci în care am intrat de două decenii și jumătate.

Pentru că ne aflăm într-un alt mileniu, iar conjuncturile favorabile, prilejuate de manifestările periodice dedicate lui Mihai Eminescu, ne determină nu numai să nu-l uităm, ci și să avem un adevărat cult pentru el, s-ar cuveni să impulsionăm demersurile adecvate pentru realizarea ediției bibliofile, pe care o visase însuși Perpessicius, singura capabilă să se ridice „la înălțimea superioarei lui poezii”, aceasta urmând a fi „împodobită cu ilustrații, aparținând celor mai iscusite peneluri și creioane, ale talentaților noștri artiști pictori” („Manuscriptum”, București, X, nr. 34, 1979, p. 69).

Ediția bibliofilă, care ar urma să întrecă, cam tot ce s-a prezentat în articolul de față, va trebui să se înfățișeze ca un act de creație originală, capabilă să invite nu numai pe criticii literari sau plasticienii avizați, ci și publicul cititor, la o dublă judecată: una asupra operei nemuritoare și o alta asupra interpretării actuale ce i se va da acesteia. Atunci, și numai atunci, vom fi capabili să trăim o bucurie estetică mai bogată, mai adâncă și mai rafinată, iar Mihai Eminescu va reuși să domine sensibilitatea noastră declanșând infinite vibrații launtrice.

Cei care doresc să cunoască și numele altor ilustratori, ce nu au putut fi evidențiați în prezentul articol, au posibilitatea să cerceteze volumul lui Petre Popescu – Gogan, „*Ecouri eminesciene în arta plastică*”, apărut la Editura Meridiane din București.





**Lidia GROSU**  
(Rep. Moldova)

### AL FARULUI INIMII ABECEDAR

Din mări de cuvinte  
mărgăritare separ  
de nisipul cotidianului...

Strălucitoare,  
le trec prin al farului inimii abecedar  
și-n lumina trăirii,  
renăscută din dispariții,  
copilăria mea pace se-nalță  
monopolizându-mă  
cu-a sa feerie...

Capitulez...  
în fața veșnic-fragilei  
speranțe de viață...

### MAI TÂNĂR, SUFLETUL MEU

Mai tânăr, sufletul meu,  
mai dornic de lumină,  
mai *mamă* a acestui anturaj,  
pe care l-am visat,  
aș fi,  
doar pentru că m-a stimulat,  
visându-mă  
și el,  
la randul său... sau ba?...

dar simt că e al meu și-mi aparține,  
nicicând as fi-n acest regat străină...  
tot ce-as cunoaște, -  
este că rămân o cale a luminii,  
pe care-o las,  
de la o stea la alta -  
scut rămas  
a ceea ce a fost...  
ce va să vină..."

### OSÂNDĂ,

...Căderea-n brațe mi-o ridic...  
toată a mea,  
de mine-nstrăinată,  
piatră de moară nu-mi mai pare  
și pană mi-i – de scris –  
în primăvara-n care  
flori ne ning,  
pe ambele,  
din ramuri de cuvânt...

Și mă iubește...și-o iubesc...  
în sprijin reciproc de suferință,  
nu concurăm,  
nici renunțăm la ring...

Osânda mă sculptează viață,  
iar eu... în brațe mi-o ridic  
în primăvara-n care  
flori ne ning,  
pe ambele,  
din ramuri de cuvânt...

### CU SUFLET DE FĂURAR

Rază de soare  
dinspre un punct arbitrar ,  
cu părinți ce iubeau  
timpul lor din noi -  
peste ani -  
roditor,  
a lor tinerețe rămâi  
și al meu, în ea,  
sol al unui itinerar –  
un parcurs între două capete  
ce ne-a meșterit  
suflet de făurar  
cu părinți ce trăiesc în el...  
cu părinți ce nu mor...

### CÂNDVA MĂ NĂSCUSEM LA IAȘI

Cândva mă născusem la Iași...  
peisaje istorice-n care apar,  
nu sunt obsesie,  
ci-adevăr,  
necontestat de-a iubirii mele expresie,  
dar și reper  
când aripi îi cos, precum sieși Icar,  
zbuciumului, care-i  
un al zborurilor,  
prin viețile-mi, cronicar.  
Mai cad uneori...  
pe baricadele conștiinței mă-nalț...  
mai dispar...  
dar, mereu  
mă-nsoțește-acest zbucium hoinar,  
banal, pentru unii,  
din rătăcirile lor să apar  
recunoașterea-a visului dintotdeauna real...

Dintr-o mie  
nu vi-i dat să-l cunoașteți... nici mie –  
sensul vreunui hotar  
între vieți  
pe care le-am trait... le trăiesc –  
nu mă mint! –  
cu oameni pe care-i iubesc,  
sunt fir verde prin mine...

Iașul mi-i inimă de Chișinău  
cu zbatere în a frăției lumină...

### TRANDAFIRI ȘERBĂNENI

*Doamnei Viorica Șerban, scriitoare, artist plastic*

Toate aleile paradisului meu  
conduc spre gloria  
unor mărețe tufe de trandafiri.

Locul inimii mele este aici,  
cu acești arbuști împlinitori –

(continuare în pag. 9)

tot anul înfloritori -  
ce pledează pentru primăvara recunoștinței,  
generos întinzându-mi,  
de *viață în roz* încârcate,  
brațele lor...

Grădina mi-i spațiu  
în care sunt logodită  
cu toate-anotimpurile  
ce mă uită-n speranțe,  
justificate  
de călătorii fabuloase,  
care m-avântă,  
când terasa se scufundă în șoapte  
cu toți trandafirii domnitori peste ea...  
spre-o lume ce mă cuvântă.

...Niciodată înșelător,  
un nou roman își deschide pleoapele...  
contopit cu cititorul... aproapele...

### CHIAR DACĂ SOARELE SCAPĂTĂ

Rază de soare  
dinspre un punct temerar,  
cu părinți semnatari ai iubirii  
timpului lor din noi-  
peste ani țesut roditor,  
a lor tinerețe rămâi  
și al meu, în ea,  
sol  
al unui itinerar -  
un parcurs între două capete  
ce ne-a meșterit  
suflet de făurar  
cu părinți ce trăiesc în el...  
cu părinți ce nu mor...  
chiar dacă, aparent,  
soarele scapătă...

### MIEZ DE DUMNEZEU

Minunile lumii,  
niciodată vorbe deșarte,  
se întâmplă mereu  
și miez de Dumnezeu este-a lor simplitate  
la ochii deschiși spre-o poveste  
ce ți-ar răspunde cum ai putea  
să schimbi o imagine încețoșată  
pe alta în care ți-ai auzi  
propriul freamăt al înfrunzirii  
într-o baladă.

Niciun păcat  
ți-ar putea dicta mîntea ta sufletului  
care în lumina sa ochii ți i-ar scălda,  
și nu te-ai mai întreba  
cum este chipul lui Dumnezeu,  
când El ți-ar zâmbi dintr-o frunză...  
o floare...  
fără hotare veghind sărbătoarea  
a tot ce e viață - cu al Edenului imprimeu.

...Prea puțin timp pentru fețele noastre crispate  
ce-și uită menirea  
de-a-și ține în brațe palma de cer

și a-i păstra nemurirea...  
ca mâine sorocul ni se-mplinește,  
iar minunile lumii nu sunt vorbe deșarte -  
miez de Dumnezeu rămân...  
sculptate pe retina ochilor  
cu valoroasa lor simplitate.

...De deschiderea spre El,  
spre acest miez de Dumnezeu  
doar prin OMUL din noi  
am putea avea parte...





Daniel CORBU

## LAURENȚIU MAFTEI SAU POEZIA CA SPECTACOL ISTORIC

O poezie meditativă și interogativă, de mare forță verbală, gravă, adesea imnică, scrie Laurențiu Maftei, constructor și șlefuitor de text liric, stăpân pe mijloacele sale.

Cartea pe care-o avem în față, „*Pași pe nisip*”, este a doua apariție editorială după „*Hergheia de cuvinte*” (2021). Istoric cercetător (a publicat două importante studii: *Împreună au făurit istoria și Rădăcini adânci*), botoșăneanul Laurențiu Maftei mărturisește că în zilele și nopțile sale de studiu poezia i-a asigurat trezia. Pasionat trecutolog, el a descoperit că „firea umană, dragostea, patriotismul, vitejia și candoarea iubirii, portretul feminității pot fi la fel în timpuri diferite.” De aceea, evocările sale în limbajul poeziei au un parfum original, poetul fiind fascinat de dulceața, bogăția și farmecul limbii române. Astfel, poeme ca „Din cioburi de pietre”, Strălucitul Mircea cel Mare”, „Vânătorii din Paleolitic”, „Kogaion” sunt edificatoare în acest sens.

Deși scrise în perioade diferite, poemele din „*Pași pe nisip*” beneficiază de unitate de stil și originalitate a rostirii. Apa, aerul, ochiul, lumina, floarea „sihastră”, nisipul sunt elemente care traversează aproape toate textele lirice ale cărții.

Impresionante sunt poemele psalmice, cu întrebări fără de răspuns adresate divinității într-o tragică rostire. Spune poetul: „Doamne, nu mă judeca prea tare [...] Tu știi că sunt aproape de oamenii săraci / cu glasul și fapta așa cum e bine, se zice, să faci.” Sau: „dacă te-ai trezit mulțumește lui Dumnezeu / lanțul hotărârii de ieri poate avea / șanse mari să se-implinească.”

Mai multe poeme ale cărții tratează neliniștitoarea temă *fortuna labilis*. Iată un fragment din *Așteptând viitorul*: „Icoana timpului nevăzut trece peste noi, întrebând / dacă, știm cine suntem, altfel istoria ne va arunca / două mii de ani înapoi... / Vor veni Sfinții să ne întrebe ce dureri au semenii lângă care / trăim, cum îi ajutam pe cei năpăstuiți care se zbat în nevoi. / Vine viitorul, spun asceții, în care copiii vor plânge fiindcă / nu-și vor cunoaște părinții, iar mamele vor bântui lumea / cu laptele pregătit, pentru cei care vor călca nedreptatea / găsind o altă Cale Lactee, unde vor pași noii sosiți...” Mai spune poetul: „N-am crezut vreodată / că îmi pot colora gândurile, încât să-mi doresc / o trecere prin realitatea timpului și să uit / de înfricoșătoarea Eternitate...” (*Kogaion*). Și încă, un vers ca un aforism: „Timpul ne trece pe toți prin marele Veșnic / Vom afla cine suntem, doar pierzând ce-am avut...”

Descriind viața de fiecare zi, poetul se află într-o luptă continuă cu tarele realului agresiv, cu inconfundabilele ipostaze ale lumii ce-l înconjoară, versul devenindu-i dia-tribă; „Unii mă privesc pe ascuns, de fapt niște pigmei.../



și-mi zâmbesc mișelește, fața o-ntorc spre apus / sunt curelușă neunsă, cu secrete, cred ei, / legate în snopi, în care stă gândul urât și ascuns. // Vrăjmași, făcuți din mreje, ruini și minciună / ce stați ascunși hlizând, după pereți unsuroși / știu că aveți ochi de noroi și suflet de humă / vă îndemn, căutați adevărul, nu fiți în viață codoși.”

Până la urmă, poezia poate fi un joc al ielelor, ciudat și demonic, în care-ți poți vedea o mie de chipuri, tânăr și bătrân, naiv și înțelept, iovic, sisific, iisusiatic.

Doar poetul poate vedea cum „cuvintele se transformă în pietre”, „din lacrimi ies pietre și flori pe altar”, „îngerii fac baricadă”, cum „luna se-ntoarce cu fața în jos” sau cum „pădurea are și clopoței / pe mușchi de alean verguzan.”

Cele câteva poeme de dragoste din *Pași pe nisip* dau o strălucire și un dinamism special cărții. Să cităm doar două strofe din poema „Deschide o geană”:

„Deschide o geană spre cer / să-ți cadă stele în gând / adună o ploaie, plângând / să ne stingă Dorul mister // Din flori ți-am făcut o cărare, / iar tu cânti Si bemol, din petale / la nopțile dulci, gândim fiecare / și adorm în brațele tale...” Totuși erosul este pus sub imperiul impulsului primar, femeia fiind așteptata nălucă pentru trezirea sentimentului, iar „din trupul ei fluid / se naște ideea păcatului”.

Laurențiu Maftei, ostatec blând, aflat în solda muzelor, poet natural și dușman al contrafacerilor în poezie, ne bucură toamna cu această carte profundă, antologie de prestante, magnetice caligrafii ale sufletului.



**Teodore DUME****Mărturii**

Între liniștea lucrurilor  
și aburii ploii  
stă mărturia a tot ceea  
ce nu poți să atingi  
și totuși  
în intimitatea lor  
toate lucrurile respiră

**Umbra ca un diavol**

Sunt zile în care  
mă gândesc la moarte  
una tânără fără barbă  
o văd cum îmi râcăie în fereastră  
noaptea  
fără lumină nu mai sunt eu  
numai sunt nici umbre  
aerul e rarefiat  
lumina din becul atârnat sub tavan  
e slabă ca o păpădie brumată  
știu că se hrănește  
cu întunericul din mine  
dar azi  
i-am cerut lui Dumnezeu o pauză  
și nu mi s-a dat  
în rest ce să mai zic...  
mi-e teamă de orice umbră  
ce tremură pe peretele alb  
îmi creează teamă și  
mult frig  
în absența a aceea ce nu mai sunt  
îl strig pe Dumnezeu și aștept

**Turbulențe pe cer**

Am vrut să mă fac soare  
să mă rotesc pe cer  
și lună  
ca să privesc  
îndrăgostiții dar lumea rea  
și nebună mi-a cioplit cruce  
pe clopotul bisericii din cartier  
de ani și ani am vrut  
să delimitez pământul de cer  
dar oamenii  
și-au ridicat brațele  
ca un fluture de noapte aripile  
și n-am mai văzut spărtura din cer  
dar azi chiar azi  
m-am rătăcit prin gând  
și am uitat de unde vin  
și unde vreau să mă duc  
de ani și ani  
în sufletul meu e ger  
și mult mult prea frig

**Ultima zi pe pământ**

Azi nu mai am nevoie de apă  
și nici de mâncare  
o să adorm flămând cu burta lipită de spate

în visul ce va fi să fie  
înspre dimineață  
știu că voi fi în altă parte de lume  
disperat precum cerul când atinge pământul  
voi cerși la ușa lui Dumnezeu  
nu apă și nici mâncare  
în cele din urmă îndurerat îi voi cere  
să mă mai lase o zi două să  
pot privi în trecut  
să-mi mângâi copilul  
și să iau cu mine o mână de pământ  
din locul în care se odihnește mama  
și când va veni noaptea voi rupe din mine  
puțin câte puțin și îmi voi hrăni moartea  
cuminte voi privi cerul și  
din când în când mă voi uita la ceas  
la ceasul de perete care  
îmi strica jocul când îl trezea pe tata  
acele lui vor bate zgomotos și lent  
ca o inimă obosită  
timp în care  
ochii mi se vor închide tot mai mult  
la poarta la care voi ajunge  
unde oamenii se dezbracă  
de păcate și de lume  
mă va primi Dumnezeu  
apoi mă va duce undeva  
la marginea unei câmpii de unde  
mă va deconecta de  
la lumea din care am venit

**Între mine și cer e o umbră**

nici nu știu dacă numele meu e teodor dume  
și dacă stăpânul celui însemnat de Dumnezeu e  
moartea într-un capăt și viața în celălalt  
uneori prins între cele două liniști  
îmi lipesc urechea de marginea pământului  
și vorbesc cu tata în prezența căruia  
am învățat să iubesc să sufăr  
și să aprind prima lumânare  
țin minte cum am sărutat-o pe mama  
și m-am rugat lui Dumnezeu  
să se joace cu mine  
eram devorat de frică și de  
întunericul decupat  
din veșmintele lui tata  
prins în acest sentiment ciudat  
am ucis o lacrimă  
am strigat și moartea s-a zgâit la mine  
ca la o pradă  
nici nu știu dacă sunt fericit sau trist  
știu doar că nu-mi aparțin  
am privirile amputate și oscilez  
între cer și o umbră leneșă  
aș putea să mă prefac într-un băiat care iubea  
sau într-o altă prezență în care numele  
nici că ar conta numai că  
între mine și cer există o legătură  
care definește viața și moartea  
și totul sfârșește cu un alt anotimp

*(continuare în pag. 12)*

**Lacrimile trandafirului ucis de secetă**

În orașul în care locuiesc  
nu a mai plouat de multă vreme  
seceta mi-a ucis trandafirul  
de la fereastra dormitorului  
aseară l-am văzut pentru ultima dată  
părea entuziasmat la întâlnirea  
cu privirile mele  
roșul din petale era mult prea roșu  
de parcă apusul sângeri  
se sfârșea sub petalele lui suferinde ...  
l-am atins  
dar parcă l-a durut atingerea firavă  
de care m-am folosit ca un ultim gest...  
m-am retras oarecum stânjenit  
dar ce folos ...  
dimineață lacrimile lui  
mi-au pătat vârful degetelor

**In cadou trimis înspre cer**

De ziua lui tata am vrut  
să-i dăruiesc cel mai  
frumos cadou pe care și l-a dorit vreodată  
pe fața lui brăzdată de ani  
i-am văzut curgând  
ultima sa lacrimă  
era în seara de Moș Ajun  
m-a privit cu ochii lui mici și sticlați în care  
se adunaseră toți îngerii la taifas  
al lui se rătăcise prin cer  
în privirea aceea  
ascundea o durere  
îngrijorat am alergat înspre mama  
și am întrebat- o " ce e cu tata"...  
m-a privit  
și-a înșiruit degetele  
prin părul meu cârlionțat  
apoi cu mâneca hainei  
mi- a șters începutul de lacrimă  
ce parcă ezita să mai coboare  
aș fi vrut să-i spun lui tata: "te iubesc"  
dar n-am mai apucat  
chipul său  
din lumina lumânării aprinse  
și-a dublat umbra  
i-am sărutat mâna întinsă  
peste marginea patului  
de parcă îl căuta pe Dumnezeu  
dar Dumnezeu a ațipit și el  
pentru o clipă  
te iubesc tata  
azi ar fi fost ziua ta...

**Motivație**

Ca Om sunt  
motivul iubirii  
lui Dumnezeu  
pe  
pământ

**Doamne, de ce nu mai am timp...**

acolo unde am vrut să ajung  
și nu am ajuns  
cineva cotrobăie  
sub albastrul decupat  
se vede Dumnezeu aplecat peste o carte  
zadarnic mă prăbușesc pe genunchi  
și-l rog să-mi spună  
de ce nu mai am timp  
dâra de nisip din trupul meu  
atinge pământul  
nu-i bai  
printre măruntaiele lui  
cerul deschide o rugă  
pentru ziua  
în care  
centrul universului  
va trece prin mine

**Poate cândva...**

Nu tot ceea ce simt îmi aparține  
dar știi că durerea și iubirea  
sunt singurele altare  
la care vin  
ori de câte ori  
vreau să- l întâlnesc pe Dumnezeu  
poate cândva voi renunța  
la lumea asta  
voi renunța la tot  
și la toate  
pentru un mâine  
cu o altă imagine...

**Pământul din pământ...**

ziua în care voi pleca  
să îngrop pământul  
devenit pământ  
va fi o zi de duminică  
o zi în care  
lumea va ține în palme lumina  
și pământul va deveni pământ...

**Colind pentru mama**

M-am pus pe genunchi  
în fața lui Dumnezeu și  
l-am rugat  
să mi-o trimită pe mama  
de Crăciun  
din ochiul cerului  
picurau lacrimi  
în singura lacrimă  
oprită pe obraz  
am văzut-o pe mama  
i-am cerut voie să o colind  
dar... nu mi-a răspuns  
era colinda învățată în copilărie





Nicolae NISTOR

**Partea din mine...**

Pisicul meu trăiește viața prin mine  
 privește pe geam cum cad clipele  
 ca un om la maturitate  
 el știe mai bine ca mine  
 locul unde timpul doare  
 se așează ca un doctor  
 pe respirația mea  
 de parcă știe că pleacă primul  
 un simbiot care vrea să mai salveze  
 ceva din noi  
 noaptea se uită la mine cum dorm  
 știe când se va deschide poarta  
 prin care eu voi respira mai puțin  
 cafeaua va păstra biscuitele  
 iar eu voi plânge peste cuvinte  
 fără fularul -doctor care va pleca  
 nu știu când, numai el știe  
 atunci voi privi pe geam  
 partea din mine care nu mai vine

**Tăcerea șarpelui**

suntem tăcuți cu ochii înecați  
 de părăsirea ascunse dintre noi  
 și ne imaginăm pe altcineva  
 când coapsele încep să doară  
 suntem în fiecare noapte trei suflete  
 luate câte trei - a câta oară  
 și fiecare gemet nu vrea să moară  
 când șarpele încolăcit în noi  
 se furișează în lumina de afară  
 iar clopoțelii se transformă în toiag  
 în fiecare seară

**Genunchiul nemuritorului**

știam că statuile sunt nemuritoare  
 fiecare lacrimă din mine din voi  
 devine piatră șlefuită de sufletele noastre  
 noaptea trecută am adormit sub statuia mamei

ploaia mă ocolea  
 avea o mantie asemeni placentei  
 care mă ferea de spaime  
 sigur statuile au lacrimi  
 acoperite de timp  
 uneori țâșnesc din genunchiul Lui,  
 o arteziană care ne face nemuritori

**Îmbarcarea**

nu știam că lucrurile rămân nemișcate  
 și câteva urme în camera goală  
 scările de bloc au evenimente  
 cu ușile care se deschid  
 în ambele sensuri  
 gustul plantelor fără miros  
 așezate pe lemnul crud  
 puțin pământ reavăn  
 povestiri despre liniște  
 la căsuța poștală  
 au sosit rezervele de timp  
 programările  
 nu știam că lucrurile  
 și viața vor fi uitate într-o candelă  
 aprinsă câteva secunde  
 acolo unde timpul așteptă îmbarcarea  
 apoi altă respirație în suflete crude  
 care se plimbă printre cei  
 pe care nimeni nu-i aude

**Alo ,este cineva acolo?!**

tu poți să spui orice  
 niciodată nu cad pietre  
 peste sufletul meu încremenit  
 respirația unui porumbel  
 care desenează pe cer albastrul  
 fără anotimpuri  
 fără furtunile din viață  
 care știe reîntoarcerea  
 lacrimi albastre pe o retină moartă  
 care zâmbește  
 într-o vitrină cu fecioare mirese  
 nu mai sunt respirație demult  
 și nu mai pot spune alo  
 la capăt este doar eoul  
 care strigă disperat  
 până cerul este înecat  
 de umbre  
 alo  
 mai este cineva acolo?!





**Ana Maria ZLĂVOG**

### **Perseidele fugare**

Perseidele fugare,  
Dor de îngerii și de soare,

Fără lanțuri de comete  
Fărămate în buchete,

Fără glas de strigăt ars,  
Din neant ce a rămas?

Doar linul de om bun,  
La Dunăre având cătun,

Rostul său de călător  
Prin lume iertător

Și l-a dat pe un străin cer  
Șlefuit cu piatra-n ger,

Să-i vibreze inima,  
Să-l sfințească lacrima,

Să se-nvăluie-n ișlic  
Și-n cămăși de borangic

Să tot fie domn, boier,  
Să n-audă de felcer,

Să îmbrace în armuri  
Cerule ascuțit la colțuri

Când se surpă în tunel  
Alte stele, fel de fel

Și să-alerge după ele  
Să le afle mirele.

### **Perseide, nuci de aur în orbite**

Perseide, umbre pescuite,  
Nuci de aur în orbite,

De Gustar, în prag de seară,  
O clepsidră somnoroasă ca de vară

Îmbrăcată, cerului iar socoteală  
i-a cerut, și frunzele de poleială

din păduri de soare pline,  
de pe câmpuri înverzite

Să le țin scut tot în lumină,  
Tunel sferoid spre o nouă colină

Plină de coșuri cu flori,  
Să nu se destrame în sfori

Aspre de vânt roșu, turbat  
De mânie, în nisip înfășurat

Pe sub poduri părăsitate  
De codalbi răsucite.

### **Rareori norilor li se face milă de cer**

M-am întrebat adeseori  
de ce norii nu au nume,  
de ce nimeni nu s-a gândit  
să le găsească simboluri  
înlănțuite pe degete,  
să le învârtă pe inelar  
și apoi să scrie despre idilele  
blamate de stele,  
planete, comete încovoiate de frig,  
de ce nimic ieșit din comun  
nu li se întâmplă  
în sanctuarul aurorei boreale  
sufocate de atomi  
ce se nasc odată cu muzica sferelor,  
când odată în an  
seducător se unduiesc Perseidele  
și limbile de foc ale cerului împletit  
în codițe rebele  
ne încântă cu dansul lor strălucitor.

Rareori norilor li se face milă de cer  
Iar noi tot vorbim nestingheriți  
despre clipa de grație a facerii  
și despre grațioasele flori  
smulse din câmpul auriu.

Pentru cineva, la apus,  
Ți-am mai spus,  
trebuie totuși s-adie briza de aur  
în cobza-ndoită de valuri  
ca un braț uriaș de balaur.





Gheorghe COLȚUN

### ZIDIND DĂINUIRE ÎN TIMP

Fiecare om, în timpul vieții, muncește în sudoarea frunții, să adune în jurul sufletului recoltele pe care le crește zi de zi, an de an, decenii la rând. Aceste recolte sunt diferite, în funcție de domeniul în care activează. Pentru un scriitor, averea cea mai mare o constituie cărțile, pe care le scrie și le editează spre bucuria cititorilor.

Poeta Geta Lipovanciuc are cu ce se mândri. La o vârstă relativ tânără, a izbutit cu ajutorul harului Lui Dumnezeu să editeze 11 cărți: *Șapte, În zbor prin tot ce-i sfânt, Dar din Dar, În zidul iubirii, Pecete pe destin, Relicve ale vremii, Dar din Daruri, Bat clopotele în noi, Prin anotimpurile sufletului, Arvuna mântuirii* și cea mai recentă *Zefirul verdelui din mine*.

Ne vom referi, pe scurt, în continuare la placheta *Zefirul verdelui din mine*, apărută în anul 2023.

Tematica plachetei este diversă. Autoarea nu evită temele mari existente azi în poezie. Însă abordarea lor este inedită, poeta posedând un limbaj specific, accesibil oricui, care cucerește cititorul de la prima lectură. Tema centrală a cărții este viața poetei, cu toate bucuriile și durerile ei.

Cele mai mari bucurii și evenimente de neuitat țin de perioada copilăriei, când eu-l poetic „a cunoscut o dată Raiul” (*Am cunoscut odată Raiul*). Acest timp al vieții noastre este cel mai pur și nevinovat. Etapei respective a vieții îi sunt dedicate mai multe poezii: *Pe brațele cântului de leagăn, Pe valul neprihănitei copilării, Dulceața cireșelor de altădată, Fost-au timpuri, Lacul copilăriei* etc.

Desigur, această copilărie fericită a avut loc în sânul unei naturi fermecătoare, pe care poeta o descrie cu nostalgie și cu sentimente de părere de rău, că s-au perindat atât de repede în viața dânzei. Iată doar câteva poezii dedicate fermecătoarei naturi: *Cucerită de o căprioară, Curcubeul din palmele cerului, Povestea berzei, Răpită de visele cu ploi, Sub cascadele de stele* etc.

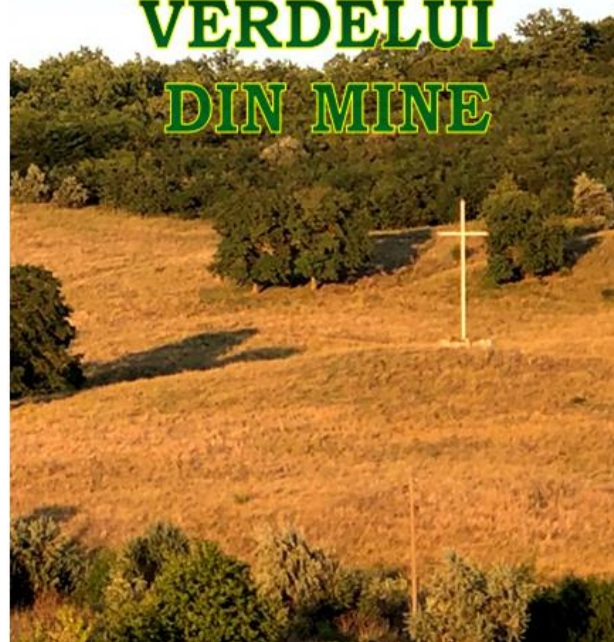
Casa natală și cea a bunelor sunt prezentate sugestiv ca niște relicve ale unui trecut, ce nu va apune niciodată din memoria poetei-copil, rămânând un „parfum de veșnicie” (*E parfum de veșnicie*).

Baștina, satul natal sunt alte odoare, ce nu pot fi date uitării din cauza frumuseții lor și care nu pot dispărea din ochii autoarei, descriindu-le în poezii ca: *Drumul plămădit de ani, Fântâna sacră de la poartă, Oază de renaștere, Reverie eternă* etc.

În acea „oază de renaștere”, viitoarea poetă a fost mereu iubită, susținută, înaripată de părinții și bunicii ei, prezentându-i, în cele mai frumoase culori ale sufletului, în poeziile: *Rugă, Dor de pâine, Mamă, te iubesc, Și de n-ai fi fost, mamă..., Sfințisorii copilăriei, Pe altarul fami-*

Geta Lipovanciuc

## ZEFIRUL VERDELUI DIN MINE



lei etc.

Nu lipsește în plachetă nici imaginea dulce a Țării (*Cu inima cât o țară*) și a dragostei de Țară: (*Cu neamu-ntreg în vine, Țârâna ce m-a întrupat*) etc.

Având un adevărat suflet credincios, autoarea nu a putut să lase netratate sfintele datini, obiceiuri și sărbători religioase. Ele și-au găsit oglindire în poeziile: *Ne vin colindătorii, Oul sângeriu, Sublimu-ajunului din noi* etc.

Astfel, printr-un discurs liric excepțional, Geta Lipovanciuc ne face și pe noi martori ai traseelor parcurse cu mult drag din viața dânzei. Tensiunea interioară a cărții te ține îmbrățișat și nu poți să lași cartea din mâini, până nu ajungi la finele ei.

Volumul *Zefirul verdelui din mine* e o lucrare despre viața noastră, care e descrisă în detalii atrăgătoare cu ochii încă ai unui fost copil. Atmosfera este cea de poveste, văzută cândva cu ochii dânzei.

De la începutul cărții și până la sfârșit, te urmăresc, parcă, niște ochi divini invizibili – ochii Lui Dumnezeu și ai Lui Iisus Hristos, pe care autoarea îi divinizează, pentru că o ajută în orice condiții să creeze poeme veritabile. Iată cum spune acest lucru poeta: „Flămândă, însetată și confuză, / Iar, deseori, și rătăcită-n timp, / În marea Lui, mă simt ca o meduză, / Plutind spre oceane, spre Olimp.” (*Zefirul verdelui din mine*).

Îi dorim Getei Lipovanciuc să plutească cu succes spre oceanele mari ale inspirației, ca să ajungă, într-un final, pe Olimpul nemuririi literare.





Aurel BRUMĂ

## Din Memoriile lui Zeze (III)

5

După ce-și lăasă mașina în buza drumului rupt de ultima tempeșă lichidă, pantofii chiftind prin compostul aluvionar al pantei, Zeze alunecă în mahalaua cu rare și incerte dezvăluiri de existență mijind prin fuioarele ceții atotstăpânitoare peisajului invizibil. Compus din orașeni insuficient urbanizați, cotul ăsta părea cu totul lipsit de interes pentru primărie, agenții imobiliari și rețelele de Internet. Taluzat de cele două dealuri deloc populate, mahalaua colecta surplusul izvoarelor pânzei freactice și pluviometria de-a-ntregul, răzbuarea mărginenilor fiind de natură horticolă, culturile de varză și un dispreț profund pentru riveranii din deal. Ar mai fi multe chestii de adăugat dar resursele discursului academic s-au împotmolit la capătul locuibil, în fața ușii ferecătuite și aparent nesimțită dinaintea loviturilor de pumn și interesului personal al lui Zeze. Singurul efect părea a fi mișcarea vibratilă a pleoapei străjerului reîncarnat în jigodia întinsă pe zona coccis, treptele 1-3.

Conform regulii trifoiului cu patru foi, la a șaptea lovitură apără în deschizătura scârțâită a tăbliei ușii capul bălăbănit și însuși gospodarul, omul bun la toate neterminatele acestei lumi. „Ridicăm pânzele, Onanie!”, strigă Zeze inspirat de cămeșoia largă a somnorosului. „Navigăm!”

„Bagă-ți pluralul în fund, Zeze, că azi am program politic de pază la varză.”

Și rămase stălpit de îngemănarea celor două cuvinte, ecou întârziat al primului *nouă* primit la obiectul de clasa a treia, scris și citit, pentru prima și singura sa poemă pe rime date și necontinue, cum scria în enunțul doamnei suplinoare Cireșica.

Îs cel mai de *bază*  
să fac de *pază*  
la câmpu cu *varză*  
c-a lui *Căcărează*,  
băieții, *visează*  
s-o fure.

„Bravo”, i-a spus atunci doamna și „bravo” repetă acum Zeze, cuvântul lansând brusc dorința lui Onanie de a ieși din tern, din tentația frivolă a nechezolului casnic. Și au pornit chiftind spre nava peticită a Daciei.

Aici, bancheta din spatele mașinii fiind aglomerată cu trepiede, camerele de filmat, cutii, cutiuțe, Onanie număra cu stoicism gropile atent întreținute ale drumului județean, măsură de conservare luată, cum declara domnul deputat Beșleagă, pentru a mări atenția șoferilor și salvardarea posibilelor victime prin accident.

Dincolo, în curtea bisericii din Smereni, ieșiți în curte, printre mormintele înmarmorate ale foștilor prelați, preoți și călugări, (Dumnezeu să-i ție în pacea lor veșnică!), nuntașii strecurau cuvintele prin mulțimea sticlelor tot mai multiplicare, posibil prin *Efectul Canna*, apariția videografilor reducând instantaneu cotele buneii dispoziții. A urmat mutarea inventarului imagistic din mașină la altar,

montarea camerelor video și a reflectoarelor pe trepiede. Mai era nevoie de ceva, o sursă suplimentară de lumină și Onanie a adus stâlpul cu leduri, inutil fără ghearele de susținere la sol și fără antamarea unui personaj bălălău care să țină tija și să-i direcționeze spoot-ul luminiscent. Zeze ochi un individ înalt, vânjos, oarecum singular printre ceilalți. I-a făcut semn și i-a dat în folosință stâlpul, după o minimă instruire. „Să ții ștanga drept, ca când erai de sentinelă și o miști funcție de personajele filmate. Și să n-o scapi din mâini că te costă cât nu face, plus că se duce naibii imaginea, iar mutrele or să iasă ca-n peșteră și chiar mai rău, ca ăia de la capătul cu lumință. Clar?” „Mda!” a răspuns vânjosul deși, în secunde următoare, clarul s-a dovedit foarte opac, socrul mare opinând cu mezzovoce că nu se face ca primarul nou ales, văr de-al doilea cu mirele, să fie pus la treabă fără negocierea prealabilă a raporturilor de muncă și, implicit, a retribuției cuvenite conform unei negocieri. „Dumneata și ceilalți vă distrați, frecați menta, singurii care muncesc fiind eu și adjunctul, contractuali, și băiatu ăsta ca voluntar. Du-te un' ții locul end mucles.”

Oameni buni, să facem puțină ordine măcar aici, în democrația voastră sătească. Lăsați culoarul din mijloc liber să filmăm intrarea mirilor, nașilor, druştele, cavaleriștii de onoare și domnișoarele de aceeași onoare, plus că aici, la altarul mobil, mai facem un spațiu larg, cât să dântuiască Isaiia și ceilalți și desigur că tot aici vom fi și noi, cei care vom asigura tuturor viilor prezenți nemurirea prin această producție cinematografică. Care nu-ncape, să iasă la soare, la o țigară și să întâmpine mirii cu flori la ieșire. S-a-nțeles?

Daaa!

Contrariat în primele secunde, Mălăiele, (c-așa se numea primarul), simți reflexia simpatiei subite a publicului, surplusul de interes poporan și, blițuit din toate direcțiile, în concurență cu ăilalți, își trase zâmbetul larg al lui John Wayne, sosia lui transatlantică, mișcând ștanga în dreapta, în stânga, rotund sau pătrat, conform circulației zigzagate a celor doi camera-mani.

Nu se știe ce au discutat primarul și Zeze, în pauzele de-o măslină și-un sandvici, cert este că, întorși în zona cu varză, cei doi iluștri filmagii s-au îmbătat ca porcii amestecând șipurile primite cu o generozitate ciudată, posibil că ăia voiseră să scape de tăriile indecent de alcoolice, probe indubitabile la orice posibilă expiere necontrolată.

A treia zi după scripturi Zeze s-a ridicat din sine însuși, i-a pupat pe găzdași poleindu-i cu un vraf de bancnote mototolite și declarând, cum a și scris în memoriile sale olografe: „Dați-mi un punct de sprijin și voi mișca planiglobul. Dragilor, consilierul primarial Zeze pleacă la Smereni să se facă de kakao!”

6

Cum a și recunoscut, pe Tiberiu Mălăiele l-au împins înaintea celorlalți, în campania electorală, vacile, oile și celelalte necuvântătoare din gospodăriile celor trei sate și două cătune.

Cotigiți de-a stânga și de-a dreapta, gonflați, far-dați, zâmbind știrbilor rustici din toate danturile lor

(continuare în pag. 17)

perfecte, din înălțimea panourilor publicitare, ceilalți candidați n-au înțeles nici până azi dimineată cum individul ăsta, un falimentar tehnician veterinar, a reușit să ocupe din prima sesiune înalta funcție și, pe dedesupt, scaunul de primar. S-a presupus c-a stropit cu agheasmă jumătățile alea de coli lăsate la poarta fiecăruia: „Tibi Mălăiele vrea să te slujească. Toți ca unul!” sau, mai sigur, și-a început campania cu șase ani în urmă, de n-a scăpat nicio paricopitată sau pasăre nevaccinată, iar în satele și cotunele smerene n-a fost cazul de pestă, de aviară sau ce boli mortale mai umblă ca vaca nebună prin lumea asta necăjită.

Bun, asta-i treaba cu primarul, dar de unde și până unde i s-a pus ăluia pata pe Zexe, un oarecare din milionimea de suflete județene? Poate fin'că i-a spus acolo, la nuntă, că i se rupe de funcții, de titluri, că-n poze toți seamănă dar nu știi care-s mai oameni, că morții îs la fel (c-a lucrat câteva luni la o morgă) sau poate i-a căzut cu tronc meseria lui de „ficionar”, termen imposibil și inexistent în nomenclatorul CAEN, în dicționare. Jumate de oră a dispărut dintre nuntași și rezemat de crucea cu piatra înflorată cu Mâna Maicii Domnului a scos flăcări din celular, dar *ficionarul* canci.

Da, posibil să vie de la *ficțiune*, ăla de transformă realitatea, o trucează de ajunge parascovenie sau, posibil cu plus, dacă realitatea e de rahat s-o bage sub ventuzele unor idei, s-o frecioneze până iese tot răul din ea, s-o facă acceptabilă fiecăruia. În definitiv ce-i strică să aibă un om cu idei, că nici postul de consilier nu-i bătut în piroane de cinșpe.

*Azi arici, mâine licurici.*

Și i s-a părut chestia asta atât de haioasă că râsul său cu volte înalte a fost imediat amendat de cloncănitul dezaprobat al ciorilor copăcite pe-acolo: „Băi, Tibi, pe cine ai mai văzut râzând ca prostul în cimitir?” Și chiar așa, oare de ce sfinții biblici nu rād niciodată?

Maica superioară a compartimentului juridic, doamna Amalia Ștefănescu, după ce l-a poftit să ia loc, și-a schimbat ochelarii (că nu poți ști ce-ți scapă ca văzut-nevăzut prin documentele astea) și i-a luat dosarul la puceat.

– Domnule Zenovie, după nume păreți apartenent neamului grec.

– Un grec diluat, dragă doamnă. Dar cum nu știu nici un alt Xenafis mai puțin antic prin familie nu pot susține ipoteza dumneavoastră. În plus, una din mătuși, evreică din Austria...

– Bine, bine, să trecem peste asta.

– Pardon, dar pentru că tot trebuie să și amintim doar de bine despre morți, aflați că această mătușă Sara a fost artistă lirică, membră societară a Operei din Viena și adorată pentru rolurile interpretate, inclusiv pe scenele din Franța, Italia sau Ierusalim. Din păcate de la ea moștenesc doar vocea vorbită, mai puțin cea cântată, fiind afon din naștere.

– Dar, privitor la studii, ați absolvit un liceu de arte.

– Corect, dar pe partea de grafică și pictură.

– Trei ani la medicină, doi la filosofie și alte studii întrerupte la drept și aici, la calificare, ați scris „ficionar”, o profesiune pe care n-o înțeleg.

– Nici eu nu-s clarificat, mai ales după ce domnul posibil viitor Academician Justin Justin, într-un înscris personal pe o lucrare de-a sa a scris foarte accentuat:

„Domnului Zexe, un veritabil *ficionist* al zilelor noastre”.

– Atunci, mai ales sub aceste auspicii academice, să trecem la profesiune, cum e corect, *ficionist* și nu *ficionar*. Permiteți-mi să vă felicit pentru funcția de *consilier fictionist* al domnului primar.

În spațiul repartizat, la parter, alături de Biroul de Evidență VII și Nevii, Zexe a găsit un singur birou și un bilet:

*„Zexe, ai trei zile să-ți găsești gazdă, să cunoști comuna și să vii cu ceva propuneri. În privința gazdei, adresează-te lui Sile Țepușă.*

*Ca să nu deranjăm activitatea din primărie ne întâlnim sâmbătă la ora 10.00.*

*N.B. Bicicleta a fost recuperată de proprietar dar la poartă găsești un bon de 20 l benzină. O trecem pe caietul de datorii până la salariu.”*

7

Vasile Țepușă locuia de unul singur într-o clădire cu două aripi despărțite de un pridvor oval, arhitectură asumată unei păsări odihnindu-se sau poate rănită, căzută. În aripa din dreapta primele spații aparțineau colecțiilor de familie: statuete, figurine de os, abanos, baga sau fildes, arme ciudate ca forme și volumetrii și în dreapta ușii de lemn masiv, armura din care doar eșarfa prelungă mai cutremura amintirea.

Vasile Țepușă, Don Bazil era unicul moștenitor al unchiului, altădată celebru ca armator, proprietar al câtorva vase de pescuit dar și al unei nave de transport maritim, astfel încât era știut de la Tulcea la Budapesta, Viena și mult mai departe, pe țărmurile pacifice, unde mărfurile transportate de oamenii săi erau așteptate cu interes și lăcitate la picior, pe pontonele porturilor meridionale sau scandinave. Dar asta e o altă carte la care nu se știe dacă va mai apuca să scrie cineva. Oricum, după '89, Don Bazil recuperase câteva imobile la Brăila, un cataraman la Tulcea, toate doar imagini virtuale, imagini, fiindcă un preinfarct l-a oprit din dorita călătorie. Alții au făcut tranzacțiile, prețurile, deschiderea de conturi valutare și aceeași durere intermitentă i-a interzis dorința de a coborî la rădăcinile genealogice ale Anastaseștilor. Totul se topise odată cu ultimele vederi trimise de undeva, dintr-o neclarificată zonă amazoniană. Trăia singur același blestem al subțierii, Smerenii fiind ultima stație a neamului, capătul de linie cu el la proră.

După moartea Laurei, don Bazil își asumase pustnicia, reluând bucla de acum atemporală a întâlnirii de la Muzeul Brukental cu proaspăta absolventă medicinistă, hotărârea lor oarecum manfișistă de a se aventura pe o insulă robinsoniană, după cum vor da cu banul, marcă sau pajură, solomonarii Comisiei Naționale de Repartiții Guvernamentale.

Și a fost să cadă Smerenii.

– Odaia de-a treia e chilia de lucru și de rugăciune a soției: biblioteca, crivatul, mescioara, godinul ăsta adus de Grumăzescu din Flandra, lavaboul și paza Sfintei Fecioare de acolo, de deasupra respirației celui în odihnă. În anexa unde se pătrunde din holul mare în holul mic este baia cu duș în funcție. Mda. Dacă ți-i priincios te pot abona la cantina personală a mamei Mândica, cea care îmi aduce prânzul în zilele de lucru.

(continuare în pag. 18)

Restul posibilei sesiuni „Întreabă și răspunde” o amânăm pentru vecernie. Temă de visat: Ce face un câine fără lecții de înot dacă este aruncat în apă?

Când s-a trezit, Zexe a găsit la mijlocul mesei, pe un prosop, strachina de lut smălțuit, fâșiile de mălai atent așezate de-a dreapta unei căni cu lapte încă în cald și un bilet: „Te aștept la ora 17.00 în chioșcul din grădină.” Și abia e patru.

Ce naiba caut eu aici?

Cu ce să încep?

Filmăm, că asta știm.

Și ce anume? Locația (satele), peisaje generale și în detaliu, oamenii locului cu bucuriile, durerile, așteptările lor. Filmăm și atașăm comentariul ca istorie mai întâi, că nu stau smerenii de-aiurea și de sute de ani aici (să nu uit *Biserica de Lemn*). Există ceva, un pol magnetic în jurul căruia gravitează viețile lor, iar eu cu ei, în mijlocul atâtor vieți și împreună nu suntem decât un punct pe harta lumii. Un punct? Doar atât?

„Punctu-aceia de mișcare, mult mai slab ca boaba spumii, / E stăpânul fără margini peste marginile lumii.”

Și la ce ne invită domnul Eminescu? Să filmăm căutând energiile locului, punct cu punct, dreptele și strâmbetele existenței lor.

Alez!

Dar unde-i chioșcul? Aici e bolta cu viță de vie, de-a dreapta și de-a stânga chilim de flori și poate doar cărarea asta pietruită să ducă spre o altă grădină.

Într-adevăr, dincolo de nordul ocolit al clădirii apărui brusc mișcarea ușor vălurită a apei și, continuând cărarea, așezate pe două rânduri, puțin ridicate deasupra luciului rupt ici-colo de lintițe și nuferi albi, steiuri pe potriva doritei mișcări către chioșc.

Bine-ai venit în Niponia, l-a întâmpinat Don Bazil. Apa e cât se vede până-n zidul de piatră, să dea impresia continuării, a hiperbolei unui posibil și imens lac. Aici avem o recirculare și singura mea obligație constă în curățarea lunară a sitelor colmatate de diferitele depuneri vegetale. Acolo și acolo, unde, cum spunea Laura, poți vedea cum crește piatra, am obținut și o reducere a temperaturii hibernale, minoră, desigur, dar semnificativă pentru contractul cu zeii.

Și abia atunci, agățat de girueta palmei lui don Bazil, privirea lui Zexe descoperi prezența deloc ostentativă a unor corpuri exersând din apă ridicarea spre cer: o sirenă, delfinul. De ce nu le-am văzut? Frica de a nu călca alături de dale? Și ar trebui să notez că „privirea în pământ reduce șansa omului de a accede spre înalt.”

Vru să înainteze, impuls amânat de imposibila accedere spre interiorul chioșcului, singura intrare fiind acoperită de statura herculeană a gazdei.

- Zexe, (Ze parcă sună mai omenește), aici, în feuda personală, sunt Bazil iar la primărie Sile Țepușă, pentru a respecta orgoliul predigistatorului și praxisul comunicational de orândă.

Poftim!

O masă în semicerc, la fel bancheta, ambele cu structuri metalice puternice, îndulcite de albul acoperitor al împletiturilor de răchită. Pe masă torsiunea ciudată a unei narghilele, cutii și ceștile din jurul unui ibric înnotat de vaporii cafelei.

- Dincolo de ce ți se va spune, vreau să știi că Laura

a fost o profesionistă reputată în domeniul farmacologiei, cercetător, expert OMS cu două sesiuni de lucru în țările africane, acolo unde, din fericire, am urmat-o. Aveam grijă de colectarea plantelor din care, într-un spațiu special, împreună cu două laborante locale, a asigurat baza de producție pentru o serie de medicamente atât de necesare populației formate, în marea ei majoritate, de persoane sărace dar demne, deloc umile și darnice. Așa se explică și colecția de artă neagră despre care, la vama românească am declarat că a fost modul de plată al celor de acolo. Cum obiectele nu corespundeau altitudinii lor culturale, case de licitație nu existau, ni le-au lăsat și iată-ne, iată-le. Cu valuta a fost altă poveste care nu mai este.

De ce nu am mers în capitală?

Ni s-a propus ceva, pentru Laura un post de șef de laborator sau așa ceva, la o tăbăcărie, mie o posibilă încadrare prin concurs la Arhivele Statului. Am refuzat. Sistemele astea, atunci, dar mai ales acum, au ceva similar culturilor dirijate, cele în care plantele, spre deosebire de cele sălbatice, își reduc progresiv cantitatea de principii active, valoarea intrinsecă. Așa cum emigranții, ruși de obârșie, transplantați într-un areal străin, vitreg, se devalorizează, pierd noțiunile politehniste specifice țaranului român. În primul rând își refuză „țărănia” chiar dacă bătăturile sapei nu s-au resorbit din palmele lor.

Numele de țaran a fost și trebuie să fie perceput ca un titlu de noblețe: Om al Pământului, Om al Țării, al Țărănei – materialul dumnezeiesc din care ne tragem. Așa tot repeta draga Laură și, ca atare, multe dintre femeile de pe aici, văzând-o acasă, fără o slujbă pipăibilă lor, o considerau casnică, așa, o țarancă ceva mai școlită, iar asta nu doar că a amuzat-o ci, mai mult, când a mers la biserică, singura dintre rugătoarele de acolo în port popular, toate privirile au roit în jurul ei și în a doua duminică și-n următoarele numărul purtătoarelor de vestimente tradiționale acoperea jumătatea lăcașului. „Să nu creadă venetica asta că noi om fi mai puțin îmbrăcate cu de-ale noastre vestimente!” Cât despre mine, am mai suplinit, la pocneală, câte o profesoară gravidă iar după ce am rămas singur, mi s-a oferit postul de portar că, vorba primarului de atunci, "trebuie să trăiască și omul ăsta din ceva."

\*\*\*\*\*

Zexe, deloc fumător, secvență unică, a împietrit, dedublat parcă, privindu-se pufăind din muștiucul deal doilea al narghilelei.

Ar fi vrut să ceară scuze Laurei, ființa acesteia părând prezentă, respirând în respirația soțului, în gesturile lui turnând cafeaua, aprinzând cărbunii, voltând uneori mișcarea cuvintelor. Bărbatul i-a înțeles starea fiindcă simți palma sa grea odihnindu-i-se pe umăr.

Vezi tu, Ze, de la om încolo încep toate, și binele și răul și nenorocita cale de mijloc, hatul ăla plin de cucută și măselariță și de ce otrăvuri mai sunt pe lumea asta. Citim parabolele Crucificatului, le simțim intrând în adâncul conștiinței dar trăim efectiv în alte povești, deșarte ca deșertul, lipsite de sens, de noimă. Arar, nu știm cauzele, noi înșine devenim literele parabolei.

(continuare în pag. 19)

Ai aflat că aici avem una din puținele biserici de lemn care mai sunt, cea a domnitorului pescar Rareș. Și ce-o fi fost, întâmplarea cred, dar acum câțiva ani, de la o candelă sau o lumânare, așa se pare, a început pojarul care a urcat până-n dranița turlei. Era aproape de miezul nopții când lumea viului e-n somnul cel adânc și a fost doar o voce care să se spargă în zeci și sute de voci, în mișcarea clopotelor sătești de s-au pornit, care cum a apucat, pe cai, în căruțe, cu mașinile, toți, ortodocșii sau pocăiții, frângienii, țigani din Cărâmidari, papistașii de peste deal; toată suflarea smerenilor era aici, de alergau gălețile pe trei rânduri, că din trei fântâni se scotea apa, fie mereu pomenit fostul primar Angheluș, că de la el au rămas fântânile.

Atunci s-a prăbușit și clopotul, spărgându-se, fără ca vreo așchie să rănească sfinții pereților sau oamenii. Și nu că ar fi fost primarul Angheluș un nevrednic, așa cum îl pritoceau unii sau alții, dimpotrivă, și-a rupt încălțările la pragurile mahărilor de toate mărimile cerșind pentru ai săi una sau alta, puțin din multul primit cu supramăsură de alții.

- Și scriem aici, pe decalog cerut, „Nu cerși drepturi cuvenite ci cuvine-se să te bați pentru ele!”

Înțeleg că, sictirit de trădările alor lor, mulți domnitori și-au cumpărat mercenari, asta ca istorie veche, iar acum voi fi fost pus de Tibi Mălăieles, cap de listă între năimiții de care să-și sprijine tâmpla.

- Cam așa. Dar unu și cu unu fac doar doi. Ceilalți?

- Păi ce mama mă-si era oastea de strânsură? Lucrătorii la pământ, sigur, însă aceia se ridicau să se bată cu dușmanul din afară, fie turci, cazaci sau husari și ce mai scrie prin cronicile tot mai puțin citite. Acum e pace, liniște.

- Și multă sărăcie. Mai scriem o regulă: „Nimeni nu are voie să fie sărac la Smereni!” iar din asta trecem la a treia: „Garda primarului sunteți voi, cei 4000 de oameni ai Smerenilor! Apărați-l apărându-vă!” Să adăugăm și pe cei 15 consilieri, parlamentul comunal?

- Șapte dintre ei sunt abonații la cursa electorală, alți doi sunt foști vice-primari și, în rest, sateliți în mișcare oarbă, beneficiarii soldei prevăzute, ședință de ședință, pentru prelungitele lor tăceri. Conform profundului *nostrum latinimus*, unii sunt cu degetele-n sus, alții în jos și ultimii, cum ți-am spus, manechine mișcate de ceilalți. Și dacă tot cauți reguli, a lor este, de ani de zile: „Nu este posibil. N-u-s condiții. N-are cine!” Și mă-ntorc la același de dreaptă pomenire Angheluș. „Oameni buni, a zis în consiliu, hai să-i convingem pe săteni, să lărgim drumul principal pentru modernizare, fiecare dând înapoi gardurile cu doi metri.” „Ai înnebunit, primare, a sărit din *nu*-ul său al lui Corban, atentezi la dreptul sacru al proprietății. Vrei să rechiziționezi samavolnic terenuri, să obligi proprietarii să-și modifice titlurile de proprietate? Ai împrumutat sechelele dictatoriale ale împușcatului? Te paște bulăul!”

- Dar cine-i Corban ăsta?

- Tâlharul Coroiu redivivus. E singurul revoluționar șmerenez cu patalama. În zilele alea pline de teroriști, bramburiști și ce-a mai fost să fie, șoferul președintelui de la CAP, Mitriță Corban, a instituit stare de necesitate revoluționară, obligând milițienii să țină sub arest, într-o sală a școlii, pe toți cei scriși de el pe lista presupușilor posibili torționari comuniști: directorii de școli, primarul și vicele, președintele CAP, șefii de la vărărie, topitoria de cânepă, de la cariera de piatră plus o șefă de echipă

agricolă care i-a respins avansurile. Deschizător al coloanei, adunătură strânsă din cele trei bufete plus unul trezit din șanț, a dat semnalul asediului. De foarte de sus, de pe coama grajdului de vaci, a decretat neantizarea a tot ce poate aminti de tristul regim: „Luați ce-i al vostru, domnilor tovarăși!” Iar gargaragiii, fruntașii la plească loveau în acoperișuri ca nemții în zidul Berlinului.

Abia la dezghiocarea șindrilei de pe coperișul morii au apărut contra-revoluționarii, ceapiștii. „Bine ați venit, frați țărani. Luați și voi din ce vă aparține, din ce s-a făcut cu sudoarea bătăturilor mâinilor voastre!”

Da' tu, cioflingarule, ce naiba ai muncit aici? La tine bătăturile or fi la curul vrednic așezat pe scaunul mașinii, aia de n-a prășit, n-a plivit, n-a arat, doar te-a primblat din sat în sat cu sau fără ordin, cu sau fără al doilea scaun ocupat, dar cu port-bagajul doldora. Cine naiba te crezi?

Io-s primarul!

Ba ești un bou!

Lumina din chioșc au stins-o zorile și la primul trâmbițat împintenat Zeze urca drona deasupra satelor risipite între dealuri. Liber în trei zile, cum i-a scris patalama primarul, Don Bazil și respirația sa astmatică însoțeau de aproape ciudatul îmblânzitor de lilieci.

(din volumul **Zeze** în curs de apariție)

(va urma)





## Emily DICKINSON

### Într-o inimă zdrobită

Într-o inimă zdrobită  
Nimeni nu-i primit  
Fără înaltul privilegiu  
De a fi suferit.

### Adu-mi apusul de soare-ntr-o cupă

Adu-mi apusul de soare-ntr-o cupă,  
Socoate cănile din zori - și după  
Să-mi spui cu Rouă câte-s pline,  
Și dimineața cât se-ntinde -  
Când doarme țesătoarea - cine  
Mai țese pânzele senine!

Și scrie-mi câte note ai simțit  
În extazul Prihorului amețit  
În ramul plin de uimire nouă -  
Țestoasa câte plimbări a făcut -  
Albina câte potire a băut,  
La marea Orgie cu rouă!

Bolta curcubeului de cine e dusă  
Și cine mână zarea supusă  
Cu nuiile subțiri de Azur?  
Degetele cui sunt stalactite -  
Salbele nopții de cine-s socotite  
De nu s-a pierdut vreuna-mprejur?

Și cine a clădit Căscioara Albă, cine  
A zăvorât ferestrele atât de bine  
Ca spiritu-mi să nu pătrundă în larg?  
Cine-ntr-o zi de gală anume  
Îmi va deschide dincolo de lume  
Și voi lăsa zorzoanele în prag?

### Mă zăvorăseră în proză

Mă zăvorăseră în Proză -  
Copil fiind mă încuiau mereu  
Zicând să stau acolo în Cămară -  
Că fac prea multă zarvă-n jurul meu -

De-ar fi putut măcar să bănuiască -  
Să-mi vadă mintea - visătoare  
La fel de înțelept puteau să încuie  
O Pasăre - pentru Trădare -

Asemeni unei Stele - Mintea mea  
De vrea - alunecă ușor  
Râzând - ea poate să pășească  
Oricând - dincolo de Zăvor.

### După o mare durere urmează nepăsarea

După o mare durere, urmează nepăsarea -  
Nervii-s solemn asemeni Criptelor în Cimitire -  
Inima împietrită se-ntreabă - Eu am îndurat  
De Ieri, de Secole - n-am știre -

Înțepenite Picioarele mă poartă  
În Hățișuri și Zări  
Și-n Tot ce n-a fost să fie vreodată -  
Asemeni sunt Cristalului de Cuarț  
Ajuns o Piatră

Acesta e Ceasul de Plumb -  
De scapi de ucigașa-i apăsare  
Ți-l amintești - la fel cum Degerații  
Rememorează încremenire în Ninsoare  
Frigul întâi - o Amorțire apoi -  
Și-n urmă - Nepăsare

### Iată-mi scrisoarea către Lume

Iată-mi scrisoarea către Lume  
Ea n-a ajuns să-mi scrie -  
Sunt simple Vești de la Natură  
Spuse cu tandră Măreție

Mesajul Ei îl trec în Mâini  
Pe care nu le văd nicicând -  
Semeni ai mei - de dragul Ei  
Judecați-mă blând

### N-am avut vreme pentru Ură

N-am avut vreme pentru Ură -  
Mormântul  
Piedică mi-ar fi -  
Și Viața  
Este mult prea scurtă  
Ura - s-o pot desăvârși

Nici de iubire n-am avut -  
Dar cât  
Un Crez să ai e bine -  
Socot  
Că al Iubirii Chin  
Destul de mare-i pentru Mine

traducere de **Ileana Mihai-Ștefănescu**





**Paul SÂNPETRU**

### TIMBRUL CLOPOTELOR

Copilandrul îl privea cu jind și bătrânul simțise asta pe când se urca în turlă să tragă clopotele. Bătrânul dădea ușor în mintea copiilor, în mintea clopotelor, în mintea a toate și a tot ce-i era drag. I-a spus să stea mai la o parte că asta nu-i o treabă ușoară. Și-a dat o frânghie după o mână, o alta după cealaltă, iar vârful piciorului drept și l-a proptit într-un laț ce atârna deasupra podelei.

Frânghiile au pornit să se miște încrucișat și mut, din ce în ce mai tare până ce limbile clopotelor începură să atingă arama intrând fiecare în ordine într-un anume fel în împletitura sunătoare ce smintea auzul băietanului; dar el tocmai de aceea învățase pe de rost toate sărbătorile – ca să fie pe-aproape atunci când bătrânul se va pregăti să urce zig-zagul scârilor – sperând că și el într-o zi...Dar până atunci voia să afle totul despre clopotele acelea, iar bătrânul își găsisse chiar azi răgazul să-i povestească.

...”pentru că le iubeam așa de mult treceam uneori seara de la câmp și urcam în clopotniță. Le trezeam ciocănindu-le cu degetul, ele îmi răspundeau în șoaptă, iar eu râdeam de vorbă cu ele mulțumit că ne auzim doar noi între noi. Uite, asta mare m-a rugat odată să rămân cu el până la răsăritul stelelor. De ce pân-atunci? Ca să mă facă să-mi închipui mai ușor cum el cândva a fost Marele Clopot al cerului, să mă facă chiar să aud cu închipuirea cum îi venea stelele sub poală și-l atingeau răsunându-l milioane de nopți până ce l-au ros și-au dat pe-afară risipindu-se, cum din urma de pulbere a lui s-a mai putut aduna el într-un asemenea clopot ce-mi povestea acum ca să mă ademenească drept stăpân al lui.

Clopotul cel mic îmi șopti că e adevărat, că însuși el pe când era o lălea galbenă, într-o dimineață a simțit că-l apasă ceva, a crezut că e roua de toate diminețile, dar se văzu îmbrăcat într-o pulbere fină venită de sus, o pulbere de bronz care-l creștea, iar stăpânul grădinii l-a găsit în aceeași zi drept clopot ascuns în iarbă de cineva și l-a adus într-o pomenire aici la clopotniță, adică și el este fiu adevărat al Clopotului cel Mare. Doar mijlociul le era străin, era pământean vechi, dar o peșteră tot fusese și el, o boltă de piatră în care limbile stalactitelor n-au bătut niciodată; ape, zăpezi și vânturi așa ce l-au ros pe

cei tineri.

Vezi de aceea le sunt eu așa: cer cu stele, peșteră cu stalactite, lălea din grădina minunii, și iar: cer, Peșteră, lălea...

Dar vezi tu casa aceea de după nuc? Acolo șade Toma Surdu. A surzit aici. Satul era lung (acum e mai mult lat) și el era vânjos, trebuia să tragă în disperare de sforile astea să audă toate babele surde duse de-a lungul șoselei ca să fie oamenii mulțumiți, și erau din ce în ce mai mult cu cât surzea el mai tare. Târziu și-a găsit un doctor care i-a dat auzul înapoi; l-au pus paznic să nu se fure morții cu morții, viii cu morții sau știu eu mai cum. Dar la scurtă vreme s-a dus înapoi la el și în loc să-i mulțumească l-a luat la rost că i-a stricat liniștea – că toți oamenii vorbesc tare de parcă se ceartă, căruțele hodorogesc chiar și pe ploaie cu glodul până la butuc, iar turme și cirezi au dat toate în patima tălângilor și a zurgăliilor (nourelu' mamei lui de țigan care le-a adus la iarmaroc). Dar mai ales clopotnița asta care l-a nenorocit și care i-adusese liniștea cu care oricum, se împăca mai bine... Sigur că doctorul n-a avut ce-i mai face, dar nici el lumii, căruțelor și tălângăriilor. Doar baba Floarea era să aibă de suferit după ce-a închis ochii: când m-au îmbiat să dau de veste am lăsat toate baltă și-am venit. Mi-am potrivit frânghiile și am început să trag. Mă odihnisem mai bine și-mi păreau clopotele ceva mai ușoare, dar când m-am uitat mai cu băgare de seamă nici unul nu mai avea limbă. Le furase Toma Surdu pe toate – asta am bănuț-o cu tot păcatul, dar n-am mai spus-o la nimeni. Până la îngropăciune mai era, așa că m-am dus eu la oraș, știam eu pe unul de umblase toată țara prin turlă de mănăstiri și biserici de-a înregistrat glasul a o mie de clopote. M-a pus și pe mine să ascult câteva role – am dat fără să știu un fel de examen, l-am luat – da, am recunoscut și clopotele mele (ținea la isprava lui) mi le-a trecut pe altă rolă, am luat-o și m-am întors în sat la vreme. Toți mă căutau, le-am spus că voi fi negreșit acolo, cum mi-au zis, pe la ora prânzului, dar eu m-am dus cu mult mai devreme, am instalat difuzorul sub ferestruica deschisă, (ce dacă voi bate clopotele altui mort) oricum îngropăciunea nu se putea fără dangăt, cum nu se cade să mor fără lumânare – nimeni și nimic nu lăsa vreo bănuială pentru că toți m-au văzut urcând la locul meu. Mi-am dat toată silința: o funie după o mână, o alta după cealaltă, cu vârful piciorului drept proptit în lațul ce atârna deasupra podelei, m-au văzut toți muncind, transpirând (sau cui îi mai ardea să mă privească pe mine?) de fapt la niște clopote oarbe și surde, în timp ce limbile lor ședeau mănunchi în cine știe ce pod sau grajd din ograda Surdului. Cu ochii pe ferestruica mea, l-am văzut apoi în toilul praznicului, m-a văzut și el – poate singurul care mă privea, dar înnebunit de nedumerire – venise la pomană, sau să vadă minunea clopotelor care bat fără să aibă cu ce; am scos și eu limba la el, mi-a răspuns făcându-și o cruce mare și repezită după care mi-a întors spatele și s-a pierdut în mulțime.

Când mi-am isprăvit treaba, mi-am liniștit clopotele, l-am bătut cu palma pe cel mare ca pe un cal viteaz și am coborât. Încălzit cum eram, m-am dat la

(continuare în pag. 22)

umbră în spatele clopotniței. În iarba înspicată m-am împiedicat de ceva, da, erau trei limbi de clopot aruncate la întâmplare pe ascuns.

Vezi cum se leagă cu poveștile lor oamenii cu oameni, pământul cu lucruri și cu oamenii? Iar dacă într-o zi eu de-aici o să cobor de tot, tu să te înalți și ai grijă – nu trebuie să le bați prea tare dacă știi să le împletești sunetul; atunci ele se ajută singure și toți vor fi mulțumiți. Nu vor mai zice: „bat clopotele!” ci „ascultați, parcă se-aud clopotele!” și atunci toți vor fi atenți să le audă și fii sigur că meșteșugul tău cu frumusețe cu tot va ajunge la inima lor. Și mai vezi, ferește-te de Surdu”.

## AȘCHIA

Mai întâi, tăietorii de lemne timpurii. Le ploua pe umeri cu frunze cărămizii, le ninge pe picioare cu așchii ca un frunziș alb și verzui. Așchiile săreau mai aproape sau mai departe de tăietor, uneori atât de aproape că nici nu mai izbuteau desprinderea.

Apoi, tăietorii de lemne târzii. Li se așternea la picioare cioplitură albă, iar pe umeri fulgi și mai albi, săriți mai departe sau mai aproape din norii lor loviți, de securile vântului. Se certau primii tăietori cu cei din urmă, unii spuneau că așchiile nu sar niciodată atât de departe și că ei și-ar putea număra după ele toate loviturile de topor; ceilalți spuneau că ele sar atât de departe că uneori nici nu-și mai recunosc locul unde tăiaseră lemne.

Pe când vrajba toamnei urma din nou să se-nfiripe, tăietorii s-au întâlnit la jumătatea timpuriului cu târziul și-au început să taie lemne alături, așa ca la o întrecere. Unii loveau atât de blând cu toporul, că lemnul lor era numai așchii nedesprinse de trunchi, ca un gât de cocor vântuit. Ceilalți loveau cu atâta putere că lemnul lor rămânea singuratic și atât de curat pentru că toate așchiile zburaseră una după alta până în mlaștina din vale, iar acolo, le-au găsit atât de târziu, înfrunzite într-o luncă tânără – câtă așchie, tot atâta răchită.

Tăietorii de lemne au plecat împreună acolo, au prânzit la un loc și-au ciocnit o ulcică cu vin. „Avem dreptate și unii și alții, așchia sare departe, sare aproape, sare deloc – depinde cât de aspru sau blând ai lovit cu toporul.”

## LEGĂMÂNTUL

Oare ce om mai e acela care îl poate îmbia pe altul la o dragoste interzisă? Interzisă, de cine? Interzisă de însăși ea, care a început cu o declarație de nemurire cel puțin până la moarte măcar. Desigur, poate veți răspunde că asta nu poate fi decât treaba necuratului, triumfătorul amăgirii edenice, că de atunci, câtă treabă de asta are ilustrul pe pământ, că doar cu pământul a început, pe când la restul lumilor n-a avut succes. A început cu Edenul, că prea era respectată interdicția aceea pomicolă de nu se știe câtă vreme și prea era frumos și bine așa cum era. Scump a mai fost fructul acela, dacă pentru el au trebuit să plătească toată grădina!... Măcar de n-ar fi fost chiar ei, chiar prima

pereche de oameni păcăliți, adică ispita cea mare să fi abordat o omenire mai târzie, mai către Noe, mai către Ninive, că tot am mai fi apucat să avem și-acum câteva rude în rai, că uite ce e azi pe lângă Tigru și Eufrat! Chiar ieri am importat două ambalaje funerare sub eroid tricolor, tocmai din biblicul Eden.

Și de fapt, de ce aș fi fost tocmai eu la adăpost de o asemenea ispită! Iată-mă, dar părtaș la un furt de dragoste interzisă!

„Hai, grăbește-te, i-am zis, hăitașii ne adulmecă urmele simțindu-le din ce în ce mai calde, tot mai în preajmă. Da, iată râul! Știi să înoți, sau vrei să nu pierdem unica șansă de a muri împreună?”

„N-o vom pierde, mi-a răspuns, eu n-am pierdut niciodată nimic”. Atunci ne-am sărutat îmbrățișați și am început prea scurta numărătoare inversă a celor trei clipe de *dincoace* și în aceeași clipă ne-am aruncat *dincolo*.

De pe celălalt mal, un ofițer (nu-mi aduc bine aminte, german sau sovietic) a intuit că nu e o joacă, dar nicidecum că era un legământ, și a sărit să ne salveze. Pesemne a reușit doar cu mine, apoi din câteva încercări a izbutit s-o aducă și pe ea, neînsuflețită, cu o bucată de rădăcină lemnoasă în mâna strânsă ca un clește. Ofițerul spunea că a găsit-o ținându-se de vinele unei răchite, cu pletele parcă arzând în sus, la mai puțin de un metru sub luciul apei. Acasă, în camera mortuară i-am văzut o fotografie: ea, stând în picioare pe un podium, în costum de baie, cu o medalie la gât în balans de tricolor. Am plâns și m-am gândit mult acasă: oare eu să fi fost laș? Dar eu deja mă pierdusem, nici n-am realizat mâna care m-a prins. De fapt așa era consemnul după zile și nopți în căutare de soluții. Acum cine-i de vină? Ofițerul? Dar el nu știa legământul nostru...și chiar de l-ar fi știut tot ne-ar fi readus la viață siliți, și nu doar pe unul. Cum deci, la viață silită! Dar care viață nu stă sub semnul și în perspectiva silniciei? Mă simțeam vinovat că trăiesc, am fost păzit o vreme până m-am acomodat din nou cu viața, dar o viață cu totul altfel, din sumedeniile ei de feluri. Doar Adam poate ar mai fi avut o asemenea mod de a supraviețui dacă vreun înger de ofițer l-ar fi oprit la timp să guste și el din fructul întins de mâna femeii. Dar a fost lăsat să se înece și el cu același fruct (poate chiar în clipa aceea făcuseră și ei un legământ ca al nostru) așa ca să se perpetueze o lume de înecați, o lume de înecați în țărână, care și-au respectat legământul lor și nu pe cel al primei zi edenice, o lume care și azi tot mai refuză unica șansă de salvare, nu a unui ofițer, ci a unui rege absolut.

(din volumul *La limita șansei*, editura Cartea Românească, 2004)





**Francisc BALOGH**

### Floare de hârtie

Un licăr de lumină  
răsărit din sâmburele întunericului,  
un fluture nocturn  
ce brodează tăcerea,  
o floare de hârtie neînrouată,  
măiastră prin loialitatea ei,  
un poem ( scris pe hârtie)  
fragmentat  
de unghiuri și fațete,  
pătrunzător  
parfumul perplexității.

### Cuvintele s-au întors

Cuvintele s-au întors  
azi noapte  
pe buzele noastre  
precipitate  
ca păsările prinse  
în furtună pe mare.

De departe  
păreau însemnele grafice  
ale unui plan de evacuare  
a lunii, din propria-i reflexie  
pământeană  
pâcloasă,

aveau  
gustul amar  
al incandescenței de țigară  
a celor patru zări,  
stinsă printre degetele zeilor,

tragismul  
unei puzderii de gândaci  
striviți sub talpa propriului destin.

### Disimulând entuziasmul zorilor

Noaptea  
își lăsa încet  
mantia întunecată  
peste predispoziția  
spre melancolie a acelei seri,  
vidul nesomnului nostru  
hoinărea de la un capăt de lume  
la altul- din iad până în rai și înapoi.  
Luna știa  
că la acea oră  
iubirea de mult nu mai trage  
cu gloanțe oarbe  
și nici cartușul rămas pe țevă  
nu e cel destinat, îndreptat spre  
inimă.  
Ne simțeam  
ca-n vestiarul existenței,  
probam aceeași viață  
disimulând entuziasmul zorilor.

### Poem cu înger

Un înger  
zbură deasupra cartierului  
în care te-ai mutat cu chirie,  
în locuința ta de versuri triste  
și shot-uri,  
ducea o stea norocoasă  
ciobită,  
pe brațe, la vopsit  
ca la un fel de resetare  
la parametrii din fabricație,  
pânza nopții se chiricise  
de o durere fantomă,  
ne adulmeca  
cu ochiul ei lipsă.  
Îngerul  
nu avea strălucirea  
de mesager în priviri,  
părea mai degrabă  
prins între sentimentul datoriei  
și o insomnie cronică  
așa ca într-o ascensiune blocată  
undeva între etaje,  
poate nici nu era real,  
erau doar un poem frumos, de-al tău  
căreia i-au crescut aripi  
și pofta de-a băntui văzduhul  
mai mult decât un ecou.



**Cristian Ovidiu DINICĂ**

**Timp regăsit**  
(partea a II-a)

Curiozitatea era întreținută de dorință de ambele părți, dar și de mândrie, de tentație de a cunoaște, de a simți. Fața tinerei era relaxată, ea se lăsa admirată. Pentru vârsta ei copilul ar fi dorit ca ea să fie mai reținută în gesturi și cuvinte. Ochii iscoditori ai militarilor îl iritau, insistența privirii acestora pe trupul fetei i se părea nefirească. Dintr-o dată cerul se învârti cu el și a avut senzația că pământul îi fuge de sub picioare ca apoi să o vadă pe fată îmbrăcată în mireasă. Viziunea a fost de scurtă durată.

Ar fi dorit să provoace dispariția bărbatilor, dacă ar fi avut vreo superputere. Închise ochii și își imagină că deține o fărâcă din această putere. Nu se întâmplă nimic. Era pe punctul de a repeta experiența, dar fu întrerupt de apariția tatălui său.

Furios, bravul ofițer împrăștie adunarea, dând ordine scurte. Se adresa și nepoatei sale, cerându-i să meargă împreună cu fiul său în vagonul rezervat vacanței. Seara ce a urmat fu petrecută în tăcere.

A doua zi băiatul a venit singur în șantier și s-a dus drept la magazia improvizată unde un caporal întreținea un număr mare de câini, iar de curând se născuse o nouă generație de pui. Magazia cu rafturi goale era înțesată de câini de toate vârstele și mărimile. Blana lor era murdară, prăfuită de rugozitățile șantierului.

– Hai, intră, nu-ți fac nimic, sunt cumiți.

Copilul se apropie cu teamă, însă, încurajat de vorbele caporalului, înaintă. Animalele îl urmăreau cu interes, își fluturau cozile și așteptau. S-ar fi adresat lor, dar cum? În minte îi veneau câteva cuvinte, deschise gura și rămase așa, parcă hipnotizat. Cu greu reuși să spună:

– Îmi plac acești câini!

Era gândul lui rostit cu sinceritate.

Animalele păreau că înțeleg că sunt iubite. Un câine mare și negru se apropie de băiat și se lăsa mângâiat, dar ar fi dorit să primească măcar o bucată de pâine. Copilul își aminti că păstra niște biscuiți în buzunar. Îi aruncă unul. Dulăul îl înșfăcă și trecu la loc pe raft. Alții se apropiară cu cozile ridicate.

Puștiul prinse curaj, le aruncă restul de biscuiți și dori să-i mângâie. Animalele se înghesuiră pe biscuiți și-l lătrară. Se încordă fără să le vorbească, dar se uită atent și păru că le transmite emoția sa. Îi plăcea să vadă dulăii cum ronțăiau biscuiții. Aceștia mestecau nestingheriți, nebăgându-l în seamă. Deodată se opriră și se uitară fix la el. Era ca și când le-ar fi știut numele și i-ar fi strigat. Copilul le vorbi atunci cu privirea fără să pronunțe niciun cuvânt. O liniște adâncă se coborî peste magazia în care câinii ascultau un tânăr glas ce li se adresa în gând. Copilul descoperi apoi puii adăpostiți într-o ladă. Se aplecă și-și alese unul mai grasuț. Puii erau niște blănoși scumpi și curați, comparativ cu animalele mai mari. Curățenia animalului și căldura lui îl emoționară pe copil. Îl luă în brațe ca pe un miracol. Inima animalului bătea la unison cu inima sa.

Alergă într-un suflet la vagon și intră ținând mica ființă în brațe. Fata dormea, nu-l observă. Dar în curând simți căldura unui trup ce se lipea de ea. Fiind relaxată, nu s-a

deranjat să vadă despre ce este vorba.

În curând, cu năsucul umed, câinele căuta să sugă. Negăsind pieptul care să-l alăpteze se retrase într-un colț și adormi. Era o liniște profundă. Privirea copilului căzu pe trupul sănătos al fetei care se trezi și văzu fața puștiului.

– Hai, vino Darie, îl chemă aceasta.

Era pentru prima oară când adolescenta îi spunea pe nume. Darie se apropie timid și continua să o privească. Fata, întinsă pe spate, îl încuraja cu mâinile să se apropie.

– Spune-mi, îți plac sânii mei? Arată-mi unde am sânii!

Darie întinse mâna și îi atinse, descriind cu degetul pe pieptul fetei circumferința acestora. Dar brusc, rușinat, își retrase mâna.

– Hai, ce te rușinezi! Suntem doar noi, îi spuse adolescenta.

– Ela, șopti imperceptibil puștiul, ești frumoasă! Și începu să plângă.

– Ce ai? De ce te temi?

Copilul se retrăsese, dar inima lui zvâcnea energic. Cugetul lui oscila între dorință și jenă.

– Strânge-mă în brațe, continuă Ela.

Băiatul o privea de la distanță. S-ar fi apropiat, dar căuta să înțeleagă dacă i se permite, dacă este și corect. Îndrăzni să se apropie.

Prin geam razele soarelui pătrundeau până în dreptul dormezei unde se afla întinsă fata. Păreau că o scaldă în lumină. În imaginația lui Darie era și cum trupul fetei este profanat de voință super umană. O auzi pe fată râzând, el, ieși din vagon plângând rușinat de neputința sa de a se apropia mai mult de fata pe care o adora, era urmat de cățelul ce se trezise. Într-o ladă din scânduri îi făcu câinelui loc sub dormitorul improvizat.

După-amiază, tatăl îi anunță că vor fi explozii, că vor sparge muntele pentru a croi drum autostrăzii și că trebuie să se adăpostească cu toții sub vagon. La ora fixată pentru aruncarea în aer a stâncilor au coborât toți și s-au culcat pe burtă. Urmăreau de la distanță rostogolirea pietrelor desprinse din munte.

Darie își luase cățelul în brațe, iar Ela, pitită și cu blugii ei strânși pe corp, își apropiase pieptul de pământ. Câinele, curios, a ieșit din ascunzătoare și alerga după pietrele ce erau aruncate în apropiere. Era asemenea unui joc naiv.

Zgomotul exploziilor făcea inutilă orice discuție. Darie ar fi mers după cățel, dar tatăl său îl opri:

– Stai cuminte! Nu va păți nimic.

Puștiul era încordat, nerăbdător să se încheie șirul exploziilor. Se uită către Ela și o văzu privind-și îndelung unghiile, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. Exploziile încetară curând. În iarbă bucăți de piatră de diferite mărimi erau împrăștiate. Muntele, însă, nu-și pierduse măreția. Stâncile sale continuau să înconjoare tabăra. Soarele, imobilizat, dădea semne de oboseală, alunecând spre apus.

Seara a fost liniștită. Urma să vină caravana cinematografică. Locul ales era situat pe platoul alpin. Acolo a poposit vehiculul de teren pe care era așezată cabina de proiecție. Ecranul avea să fie un cearceaf mare alb, întins între copaci. Soldații stăteau pe băn-

(continuare în pag. 25)

cuțe ca la lecțiile de învățământ politic. Numai că filmul era unul american, lucru rar într-o perioadă prohibită politic.

Iubirea protagoniștilor urma să se reverse de pe ecran în sufletele flămânde, încrâncenate ale militarilor ce cunoșteau mai bine crestele munților decât emoția. În somn doar ce sperau să-și curețe sufletele cu romantismul din scrisori sau din închipuiri.

Stabilimentul aflat la altitudine nu permitea iubirii ascensiunea pe cărări alpine. Proiectorul ocupa tot spațiul din cabina cinematografică. În mâinile tehnicianului, un tânăr înalt cu privire de vultur, pelicula suferea un proces magic ce înnobila imaginea.

Puștiul îl privea ca pe un magician. În ochii lui, marile bobine pe care se înfășura filmul, reprezentau niște cilindri prevăzuți cu ochi. Prin fiecare ochi, se vedea o lume întreagă. Curiozitatea, specifică vârstei, se citea pe chipul lui, care aprecia îndemânarea operatorului, copilul dorindu-și să-l ajute pe acesta, dar neștiind cum. Îl urmărea cu atenție și avea în minte diafilmele sale cu povești care-l încântau.

Ar fi dorit să se implice mai mult, să fie băgat în seamă. Tehnicianul, însă, își vedea de treabă, până în momentul în care se oprește, înțelegând că omisese ceva important. Uitase jurnalul ce preceda filmul, de fapt cel mai important document informativ de transmitere a mesajului politic mobilizator comunist.

Spiritul munților era mai prezent pe șantier și sălășluia în sufletul fiecăruia. Fără jurnal nu se putea prezenta filmul.

– Nu-i nimic, spuse Darie, însuflețit de ecoul poveștilor ce le avea pe diafilme. Îți dau diafilmele mele, spuse el convins de valabilitatea inspirației sale.

Operatorul l-a privit uimit și circumspect. Cum să proiecteze povești în locul mesajului ideologic? Așa ceva era imposibil, însă gândind, găsi un numitor comun între cele două categorii de narațiuni. Ambele erau povești. Ce-i drept, nu credea în informațiile politice conținute în jurnalele pe care era nevoit să le transmită, iar fără a prefața filmul, nu-l putea rula.

Mai grav era că fără a face proiecția, nu putea raporta că a îndeplinit misiunea sa și ar fi fost posibil să fie pedepsit. A luat hotărârea să se folosească de diafilme pe care trebuia să le lipsească să le lipească cu un blank de celuloid ca să le poată rula. Scenele în succesiunea lor nu puteau fi cursive, având nevoie de opt imagini identice pentru a crea iluzia mișcării. Doar selecții aleatorii vor fi prezentate și acelea, rupând logica povestirii, dar tot era ceva decât nimic suficient încât să introducă filmul. „Frumoasa din pădurea adormită” a fost protagonista ce a înlocuit un jurnal plictisitor. Publicul dezorientat primea cu dezacorduri ample imaginile desenate. Contrariați, însoțeau cu fluierături mesajul ce ar fi putut să fie educativ, dacă răbdarea lor nu ar fi fost înșelată. Filmul ce a urmat, i-a răsplătit, însă, din plin. Personajele din Descult în parc” i-au încântat.

Sub cupola cerului, noaptea se destăinuia tuturor. Ela coborâse pe bănuțele spectatorilor, iar Darie admira încântat în clar-obscur conturul trupului ei. Îl urmărea cu prisosință ideea de a-i compara formele apetisante cu cele ale divei din film. Își imagina că petrece o scenă minunată cu actrița de pe ecran. Închise chiar ochii și asculta glasul personajului feminin, ca și când i-ar fi vorbit

doar lui.

A adormit, iar în vis pășea alături de artistă, admirându-i feminitatea. Timiditatea era însă prezentă. Totuși, își imagina că are tupeu și curaj, că ar putea să o atingă, să o atragă spre el. O atingere fină îl îmbrățișa. Epiderma sa simțea căldura. Din scaunul în care se afla, picioarele Elei s-au destins, efectuând un salt, mișcare inconștientă care îl trezi.

După film cei doi s-au întors în vagon. Băiatul ar fi dorit să doarmă, însă fetei nu-i era deloc somn. De la un mic aparat de radio din vagonul în care locuiau, se revărsau melodii.

– Hai să dansăm, îl chemă fata!

Dar el, cu somnul în pleoape, pregeta. S-ar fi întins pe dormeză și ar fi lăsat noaptea să-l cuprindă.

– Cine-i mic și bea lăptic, mai strigă fata?

Fiind astfel solicitat, înțelese că nu era momentul pentru somn. Deși la o vârstă juvenilă, mândria nu-i era indiferentă. Dintotdeauna i-a plăcut de vara sa, iar acum avea poate unica ocazie de a o îmbrățișa. Leneș, se târî din pat spre fată, fără să îndrăznească să o privească. Întinse mâinile ca un robot, în timp ce avea ochii închiși, ca într-un exercițiu de palpate. Fata veni spre el. Mâinile lor se întâlniră, apoi buzele se apropiară, dar fără să se atingă. Îi simțea parfumul pătrunzându-i în nări. O strânse sălbatic de mână, în același timp călcând-o pe picior, fără să vrea.

– Au, mă doare, strigă ea! Sălbaticule!

Fata se retrase. Băiatul regretă gestul său neîndemânatic și se îndreptă spre fereastră, de unde se vedea luna. Un timp cei doi tăcură, fiecare în alt colț al camerei, până când profilul lunii lumină întreaga incintă.

Tânăra își pregăti cămașa de noapte, sub care puștiul îi știa trupul gol. Exista tentația explorării, însă în el se dădea o luptă între dorință și cuget. Ar fi înaintat spre ea, dar nu cunoștea cât i se permite și dacă nu cumva era doar o joacă. Verișoarei sale, în schimb, părea că-i e indiferent ce anume dorește el, cât timp se simte în siguranță.

Băiatul se îndepărtă de la fereastră, dorind să ajungă la dormeză, însă se împiedică de un scaun, pus parcă intenționat în calea sa. Se prăvăli în direcția ei care, înainte ca el să cadă complet, îi strigă:

– Nu mă prinzi, nu mă prinzi!

Însă, el sări ca un arc și o prinse de picioare. Ghemuită și cu fața spre pat, își strânse mâinile în jurul trupului.

– Ei, ce faci acum, îl provocă ea și începu să râdă puternic.

Din celălalt compartiment al vagonului se auzea cum cineva lovea cu pumnii în peretele despărțitor.

– Liniște! Culcați-vă!

Pentru moment cei doi copii s-au oprit din joc și au revenit fiecare pe perna sa. Băiatul întinse mâna spre trupul fetei și, într-o tentativă de îmbrățișare, îi fură un sărut. Fata îl privi cu încântare, dorindu-și poate mai mult. Era pentru prima dată când puștiul o săruta.



**Adrian Vasile IFTIME****Bilet fără retur**

Azi ne cunună anii pe-ndelete  
Prin amintirea unui gând sprintar  
Tu porți doar urma unei verighete  
Eu rătăcesc cuvinte pe trotuar.

E totul stabilit să se repete  
E lună plină iar în calendar  
Dintr-un sărut menit să ne îmbete  
Dezleg un rebus pe un colț de ziar.

Oricât ne-am despărți târziu în noapte  
Nu știu de unde și nu am habar  
În mine mai vorbește printre șoapte  
Tăcerea verii dintr-un an impar.

Înalț de-o vreme zmeie de hârtie  
În zborul meu spre alte dimineți  
Nu știu cu noi pe lume ce-o sa fie  
Doi călători prin soarta altor vieți.

În ochii mei prea verzi se face seară  
Ghețarii de la nord se vor topi  
Aștept același tren ca prima oară  
Am un bilet fără retur de-o zi.

**Carte poștală**

Mă poartă un nume spre Calea lactee  
Prin trupul de vânt, mai rabdă femeie  
Să-ți vină lumina în liniștea nopții  
Când lemnul se-aude la marginea porții.

Acum mai trăim dintr-o mică simbrie  
În noi locuim cu aceeași chirie  
Și ceasul prins în perete-i pe moarte  
De visuri la cheie nu prea avem parte.

Și te recunosc, dar tu știi, dintr-o mie,  
Mi-e dor de iubirea ce n-a fost să fie  
Mireasă-ntr-o zi pe inima-mi goală  
Atât a rămas, o carte poștală.

Mă doare un semn, se-nchide o ușă,  
Plecarea din noi se pierde-n cenușă  
Și nu inteleg de ce... pe planetă  
Se joacă, pe veci, iubiri la ruletă....

**Viață după moarte**

Ce faci bătrâne? Mai jucăm o carte?  
Mi-am cumpărat o viață după moarte  
Am dat arună ultimii mei ani  
I-am dat bătrâne, unor miri orfani.

Din sărăcia zilelor de mâine  
Puținele firimituri de pâine  
Le-am dăruit tăcerilor de-a gata  
Și am întors necazul cu lopata.

Vreau să visez la ce a fost odată  
Când am gustat iubirea ne-ntinată  
Ce faci bătrâne? Mai jucăm o carte?  
Mi-am cumpărat o viață după moarte.

A fost un preț cam scump dar cred că face  
Să mă îmbrac din nou la patru ace

Să mă-ntălnesc cu mine inc-o dată  
Să mai plătesc, bătrâne, doar o rată.

De-acum, mă dor cuțitele de gheață  
Înfipite mai târziu. Spre dimineață,  
Am pariat cam totul pe o carte -  
Păstrează-mi amintirea după moarte!

**Oricât**

Oricât am umple străzile cu flori  
Și-am pierde șirul unor fapte triste  
Oricât ne-am furișa timid în zori  
Nimic nu-i cere vieții să existe.

Oricât ne-am strădui să mai zburăm  
Doar aripile ne vor da de știre  
Cât suntem pregătiți să îndurăm  
Căderile în gol dintr-o iubire.

Oricât, iubito, ne-am privi plângând  
Și am strivi în palme clipe grele  
N-am mai cunoaște astăzi până când  
Vom mai pluti pe un mănunchi de stele.

Oricât am cultiva prin ierni prea reci  
Un vis învinețit de-atâta vreme  
Iubito, chiar de-ar fi să treci  
O primăvară n-o să ne mai cheme.

**Respir**

Mă cuibăresc prin zilele din gând  
Aștept să se mai nască un cuvânt  
Să-i spun iar vieții după-atâtea veri  
Că ne-amăgește dragostea de ieri.

Când număram pe degete fiori  
Cu ingerii trăgeam aceleași sfori  
Să nu cădem din ce aveam mai sfânt  
În lumea muritorilor de rând .

Doar un sărut pe tâmpile ne-a vrăjit  
Să mai mușcăm din mărunț otrăvit  
Să ne trezim preafericiti în zori  
Fără să știm de primele ninsori.

Azi rătăcesc prin ce am fost cândva  
Mantaua bună pentru vremea rea  
Prizonier al visului prea ciunt  
Dar mai respir din cel ce încă sunt.

**Depărtare**

La un pas de viață, la un pas de moarte,  
Ne aflăm prea singuri de atâta scrum  
Răscoliti de zeii preafrumoasei arte  
Ne rămâne taina ultimului drum.

Ne urâm cu patos, ne iubim cu teamă,  
Într-un cerc închis, mai zburăm prin ploi,  
Depărtarea iernii încă ne mai cheamă  
Timpul plâsmuit dintr-un joc în doi.

Mai purtăm prin basme doar perechi de stele  
Ce-au rămas datoare ultimei iubiri  
Astăzi m-aș întoarce-n timpul vieții mele  
Să răspund prezent primei întâlniri.

(continuare în pag. 27)

Mai vână iluzii, mai rostim tăcerea,  
Ne prefacem tineri peste-un veac intreg  
Suntem dulci la vorbă dar ne doare fierea  
Când ne paște răul.... nu pot să-nteleg.

Căutăm lumina dar ne place umbra  
Ne dau in vileag primele ninsori  
Facem azi cărare să nu piardă urma  
Un sărut pe tâmpile, biet copil din flori.

### Noul asfințit

Visăm iubiri de-o viață pe un mănunchi de stele  
Iar vremurile noastre pe chipuri ne-au uitat  
Fugind de nebunia jocului de iele  
Ne întrebăm pe buze doar cine-i vinovat.  
Ne alintăm pe frunte cu un sărut de-o noapte  
Și ne rostim tăcerea într-un final de zi  
Iubito, între noi, sunt tot mai multe fapte  
Nu vom mai ști vreodată ce le-ar putea umbri.  
Azi amăgim trecutul cu-atâta gingășie  
Trăim durerea plânsă din tot ce s-a-ntamplat  
Dar zeilor iubirii le mai plătim chirie  
Să ne arate-n astre doar calea de urmat.  
Iubim pe ore goale, urâm pe zile pline  
Și coborâm la prima, din nou, pe-același drum  
Tot mai sperăm, mereu, la soarta care vine  
Ținând în palme arse un biet morman de scrum.  
Cuvintele ne-ndeamnă la tot atâtea gânduri  
Și despărțirea noastră-i pe muchie de cuțit  
Îți scriu acum, iubito, timid, aceste rânduri  
Cât încă-i lună plină in noul asfințit.



## Mioara PĂGUȚE

### Ploaia

A fost cândva o ploaie, într-o vară  
Când am dansat pe cântec de vioară,  
Și ne zâmbeam privindu-ne în ochi  
Fără să ne ferim de-ai ploii stropi,  
Nici nu mai știu de eram tineri sau maturi  
Și noaptea era parcă înspre luni,  
Dansam vorbindu-ne doar prin tăceri,  
Iar jurămintele vorbeau prin mângâieri.  
Eram cum fericită n-am fost niciodat'  
Dar zorii m-au trezit....doar am visat.



## Mónika TÓTH

### e tare frumos

e tare frumos zâmbetul tău  
mi-ar plăcea să stea întotdeauna  
în colțul buzei tale

### sunt fiica

sunt fiica cuvântului  
călătoresc prin minte  
mă odihnesc în inimă  
și beau din fântâna sufletului tău

### în noaptea asta

paharul s-a golit  
în noaptea asta  
luna plină  
va ucide toți trandafirii

### viața

viața este un cuvânt  
noi doi am fost doar  
o literă stângace

### atingere

o atingere  
după trei luni  
vântul de vară



Așer *NEGOI***VIAȚA DANSÂND PE CERUL GURII**

îți zdrobești degetele minții în  
 căutarea tezaurului  
 atârnat în  
 ștreangul efemerității  
 în timp ce ticăitul lugubru  
 al ceasului  
 răsună în  
 piața pavată cu oase  
 împingându-ți cromozomii sub  
 ghilotina fericirii organice  
 spărgându-se în  
 (ne)isprăvite particule  
 aruncate în aer de Mendeleev  
 îmbinându-le armonios ca pe niște  
 piese de puzzle  
 în timp ce vântul ține morțiș  
 să le împrăștie din nou în  
 haosul existențial  
 contopind materia  
 disociind imateria în  
 clipiri palpebrale  
 suturând voalul negru peste  
 sclipirile oarbe  
 înălțând cu limba  
 zmeul eter(n)  
 deasupra vălului palatin  
 de cleștar  
 pulsând pe cerul gurii  
 într-un dans diafan  
 doar humă și stare e  
 viața

**DACĂ AM FI DOUĂ MĂRI**

Dacă am fi două mări  
 Te-ai întrepătrunde-n mine?  
 Mi-ai netezi părul cu valurile tale?  
 Vei pluti către mine mișcată de urletele unei  
 balene albastre?  
 M-ai zgudui când te înfricoșezi de talazurile din  
 tine?  
 Ai arunca în mine cu scoici pe care să le așezi  
 pe plajele încinse de biciul soarelui meu?  
 M-ai săruta prin spumele de valuri ce se-nalță  
 lovindu-se de pieptul meu?  
 Ai netezi calea corăbiei sufletului meu  
 zbuciumat?

**COGNIȚIA HIDROCEFALICĂ**

îți umpli mintea cu șiroaie de gânduri ce  
 curg prin fluturile răstignit de  
 catargul scorțos  
 revărsându-se prin  
 opera vie  
 a corăbiei craniene  
 scufundând realitatea  
 sub puntea îmbibată de  
 lacrimile lui Varolio  
 destrămând calvarul pentru a permite  
 gândurilor să fugă prin  
 fântâna bregmatică  
 drenând spectrul din adâncuri  
 înfruntând strabismul alert al  
 ochilor pierduți  
 pe sub velele adormite  
 la apus

**aetraC**

Navighez  
 printre cuvinte  
 în căutarea  
 unei fășii de adevăruri.

Îmi încrucișez  
 Gândurile  
 așteptând adierea divină  
 a răspunsurilor.

Tai  
 valurile deznădejzii  
 cu sabia ruginită  
 a speranței.

Citesc  
 printre rânduri  
 cu luneta aburită  
 de răsuflarea nerăbdării.

Mă catapultez  
 în adâncuri,  
 spre fundul oceanului de vise,  
 atrăgând coșmaruri  
 cu picături  
 de frici țipătoare,  
 căutând artefactul pierdut  
 care să deslușească  
 misterul.

Ajung în  
 Lumea cu Susul-în-Jos  
 în care totul e pe dos.

Găsesc artefactul:  
 AETRAC





Mioara PĂGUȚE

## CAMELIA

Nu ne văzusem de câțiva ani buni, jobul ei în străinătate nu o lăsa să vină mai des acasă, însă asta nu însemna că nu rămăsese apropiată de prietena mea, colega de bancă din liceu.

Camelia, încă din adolescență mă atrăsese datorită bunătății sufletești, a calmului cu care privea orice situație, a inteligenței și simplității ei, diferite de alte colege care își etalau aerele de miss în fața băieților. O față frumoasă, nălțuță, blondă ca o suedeză cu ochii de culoarea castanelor, gura senzuală mereu zâmbitoare, dar totuși o față timidă. Asta nu însemna că la cei șaptesprezece ani ai ei nu era îndrăgostită, prima dragoste, aia care arată ca un boboc gata să înflorească, aia care seamănă cu o comoară ascunsă pe care încă nu vrei să o arăți lumii și care îți marchează obraji cu roșul petalelor de trandafir ascuns în inimă. Deși prima lovitură a vieții a fost la șaptesprezece ani, Camelia și-a păstrat și în studenție, apoi toată viața, curățenia sufletească și optimismul. Eram singura ei prietenă care-i știa secretul, cu toate amănunțele și care l-a păstrat până acum când am cerut acordul ei să-l aștern pe hârtie, în ideea că printre tinerele de azi mai există fete lipsite de apropierea mamelor și concepția greșită că discuțiile despre sex sunt subiect tabu între mamă și fiică.

Ora cinci p.m., vreme plăcută de vară, și noi pe terasa casei mele la o cafea vorbită, depănând amintiri cam din toate etapele vieții noastre de doamne sexagenare, dar ca majoritatea celor maturi, păstrând sufletul tânăr și umorul, lucru care probabil ne-a alimentat toată viața prietenia. Amintindu-ne de liceu am privit-o în ochi și am simțit nevoia să știu dacă rana ei e vindecată, pentru că niciodată în anii care au urmat nu a vorbit despre asta.

- Mai știi ceva de Sorin?

- Vag, undeva prin Diaspora, recăsătorit, acum ceva timp a cerut să fim prieteni pe Facebook, am acceptat dar nu am vorbit niciodată pe Messenger, îl consider o cunoștință din trecut, (râzând) pe Sorin, soarele meu de la răsăritul vieții, ce ciudată este viața...

- Totuși nu te înțeleg, a fost prima dragoste, prima

greșeală, prima durere, v-a unit ceva foarte important... chiar n-a rămas nimic-nimic?

- Prima dragoste?! Atunci, da, dar comportamentul lui după prima greșeală, pe care mi-am asumat-o doar eu, a transformat această dragoste în cenușă și indiferență, iar prima durere pe care am simțit-o doar eu a aruncat cenușa în vânt atunci când el, aflând ceea ce ne unea, a dispărut trei luni, distrându-se pe plaja mării în timp ce eu mă aflam între mirarea miracolului a ce mi se întâmplă și disperarea la gândul că părinții vor afla. După ce au aflat și ai mei și ai lui, a apărut ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, dar se întâmplaseră atât de multe... Se întâmplase că micuțul care creștea în mine începuse să miște și acele mișcări au declanșat o dragoste imensă pentru el, se întâmplase că nu am avut destul curaj să-mi înfrunt mama care, din egoism, nu concepea să fie bunică tânără și mi-a anihilat împotrivirea folosind psihologia inversă, se întâmplase că mi-au pus viața în pericol cu un avort provocat când sarcina era mare, ajungând la spital în stare de inconștiență, ca mai apoi să fiu tratată jignitor de asistentele medicale, așa cum se obișnuia pe vremea comunismului, mai ales dacă erai necăsătorită, apoi, cel mai greu lucru, s-a întâmplat ca eu să mă întorc împotriva mea, judecându-mă și plângând ani mulți că am cedat, nefiind în stare să-mi apăr copilul nenăscut.

- L-ai urât pe Sorin?

- Nu. Dar nici nu l-am mai iubit. L-am considerat un laș neasumat, căruia nu i-am făcut niciun rău, dar a răsplătit sentimentele mele pure cu minciună. Și am închis capitolul, dar foarte mulți ani sentimentul de neîncredere m-a făcut să nu mă pot apropia sufletește de niciun bărbat, iar sentimentul de vinovăție că nu am avut puterea să-mi apăr copilul m-a făcut să cred că nu aș fi o mamă bună și am hotărât să nu am copii. În sufletul meu acel copil n-a murit niciodată, iar eu nu m-am iertat niciodată pentru crima făcută și cred că nici Dumnezeu, dacă e să mă uit la viața care a urmat după...

Am schimbat subiectul, am vorbit diverse, am glumit, dar după plecarea ei am rămas pe terasă gândindu-mă mult la viața și hotărârea ei cu care, personal, nu pot fi de acord, să te judeci încontinuu când tu, care la aceea vârstă nu ai un echilibru financiar stabil și nici nu a depins de tine tot ce s-a întâmplat, refuzi a mai naște viață că de ce?. Nu pot să cred că nu ar fi fost o mamă bună dacă o viață de om și-a jelit băiețelul nenăscut, mai degrabă a fost o depresie puternică pe care nu a putut-o gestiona toată viața, dar cunoscându-i caracterul onest și sensibilitatea sufletească, o înțeleg și o admir pentru puterea de a nu avea resentimente față de toți cei care nu au înțeles gravitatea situației în care se afla, transformând-o în victimă colaterală și aducând-o la un pas de moarte, cu negativitatea, neștiința și lipsa de înțelegere.

Printre puținele lucruri bune pe care le-a adus trecerea anilor și schimbarea mentalităților este că femeile nu mai mor dacă nu vor copii și că majoritatea mamelor actuale s-au lepădat de concepțiile învechite de a nu vorbi deschis și tot mai multe vorbesc cu fetele lor despre dragoste și sex, nu mai consideră asta ceva rușinos. Iată, Camelia este una din victimele

(continuare în pag. 32)



Cristian MLADIN

## Interviu cu muzicianul și compozitorul Petre Ionuțescu

“Dacă se ajunge în situația în care, în artă, contează mai mult tehnologia decât amprenta personală și creativitatea, există un risc ca arta să devină ceva standardizat.”

Atunci când sunetele călătoresc în eter spre și dinspre noi, mesajul prinde formă. Dacă se transformă în cuvinte, devine o formă de comunicare. Transpuse în muzică însă, sunetul devine o formă non-verbală de comunicare, la fel de eficientă, de a transmite mesaj.

Avem astăzi plăcerea de a purta un dialog despre artă și muzică, despre trecut, prezent și viitor, cu muzicianul și compozitorul Petre Ionuțescu. Așadar, haideți să facem un prim pas în această călătorie artistică alături de invitatul nostru.

**Cristian Mladin:** *Atunci când inocența copiilor ia forma jocului, personalitatea acestora se face simțită prin alegerile lor. Mulți dintre ei își doresc să devină medici, polițiști sau constructori. Ce ți-ai dorit să fii când vei fi mare (copil fiind)? În ce fel s-a manifestat înclinația spre muzică?*

**Petre Ionuțescu:** Am fost înconjurat de mic de diferite instrumente, pe care le vedeam ca pe niște jucării, un context favorabil pentru copilăria mea. Pentru mine, primul mediu muzical a fost familia; când eram mici, eu și frații mei ne făceam un fel de cornete din hârtie pe muștiuc, porneam radioul sau casetofonul, alegeam muzică instrumentală (cu instrumente de alamă, gen fanfară) și cântam cu toții până când ne bufnea râsul. Primul meu profesor de muzică a fost tatăl meu, care mi-a insuflat foarte frumos dragostea pentru cântat și pentru muzică. Îmi amintesc când tata îi preda primele lecții de trompetă fratelui meu mai mare, eu eram atent și deprindeam foarte repede tot ce îl învăța.

Printre primele mele apariții în public, a fost cea din clasa a patra. Învățătoarea a fost plăcut impresionată de abilitățile mele muzicale și mi-a propus să cânt cu trompeta prin toate clasele din școală. Am cântat tema principală din “Oda bucuriei” de Beethoven și îmi amintesc că am fost destul de emoționat.

Am cântat de când eram foarte mic în fanfara tatălui meu, apoi în biserică, în școală și la „Casa Pionierilor”. Iar după toate astea, lucrurile au decurs în direcția înscrierii la Liceul de Muzică „Sabin Drăgoi” din Arad, unde am luat contact cu muzica simfonică și jazz.

**Cristian Mladin:** *În arealul artei muzicale există unele voci care afirmă că jazz-ul este o transpunere pe note a sunetelor naturii. Cum ai pătruns în această lume a jazz-ului și care au fost motivele pentru care ai făcut această*



*alegere?*

**Petre Ionuțescu:** Consider că muzica în sine poate fi și o formă de expresie a naturii. Cu privire la cărerea stilistică muzicală a jazz-ului, am început să o descopăr în copilărie, ascultând la radio diferite piese, apoi am început să descopăr artiști consacrați și să experimentez la rândul meu. În liceu, am format împreună cu niște colegi, prieteni dragi, prima mea trupă de jazz „Junior Jazz” Band. Când eram student la Conservator, am cântat în filarmonici și în orchestre simfonice. Concomitent, am început să dezvolt proiecte de altă factură stilistică: acid jazz, funk, rock, fiind invitat ca membru permanent sau colaborator în diverse trupe și proiecte muzicale. În proiectul personal, utilizez ingrediente stilistice diferite, cum ar fi jazz ambient, electronic, experimental, folosind o varietate de instrumente acustice.

**Cristian Mladin:** *Latinii spuneau „ars longa, vita brevis”. Unii artiști, care își recunosc menirea, aleg să își construiască un drum propriu, alți artiști, pe parcursul drumului, se intersectează cu alte viziuni culturale și aleg varianta colaborărilor artistice în diferite proiecte. Care ar fi aspectele pozitive sau negative ale variantei solitare? Dar a variantei deschise spre influențe și colaborări în artă în general și în muzică în particular?*



**Petre Ionuțescu:** Experiența mea s-a desfășurat mai mult în funcție de intuiția și de emoțiile pe care le-am simțit, fără să planific prea mult. Privind retrospectiv, îmi dau seama că mi-a plăcut să descopăr și să experimentez, atât alături de alți artiști cu care am colaborat, cât și pe cont propriu, în varianta solo.

Avantaje pot fi în ambele situații, cred că esențial e să te cunoști și să cauți ce conjunctură te aduce mai aproape de tine, ce te ajută să te descoperi și ce e reprezentativ, unic pentru tine ca artist. De asemenea,

(continuare în pag. 31)

dacă alegi să urmezi un drum doar pentru oportunități și avantaje, există posibilitatea să te îndepărtezi de unicitatea ta.

**Cristian Mladin:** *Un artist este într-o continuă transformare. Cei ce sunt atenți la tendințele actuale ale artei și culturii se adaptează acestui fapt. Putem aminti aici pe Madonna, David Bowie sau Loredana Groza, spre exemplu. Blazzaj, Petre Ionuțescu sau Trompetre, care este varianta care te definește cel mai bine?*



**Petre Ionuțescu:** Cred că, la fel cum tendințele artei și culturii se modifică, și oamenii se schimbă pe parcursul vieții. Fiecare etapă și fiecare proiect mă definesc și au fost reprezentative pentru mine într-un anumit moment.

**Cristian Mladin:** *Cunoaștem trecutul, trăim prezentul, dar nu putem vedea viitorul. Cum evaluezi formele actuale ale muzicii contemporane, raportat la trecut? Ce schimbări previzionezi că vor interveni în tendințele viitoare ale muzicii?*

**Petre Ionuțescu:** E o întrebare destul de complexă. Muzica și arta în general, au avut o evoluție proprie. Cu toate acestea, chiar dacă există un prezent al muzicii, cred că au existat întotdeauna artiști care s-au rupt de tendințe și au transmis ceea ce au simțit, au fost vizionari și au ajuns să fie apreciați doar mai târziu.

Cred că omul poate fi, de fapt, creativ, oricând și oriunde, contextele pot fi diferite. Fiecare (re)descoperire a creativității e o chestie pur personală. Aș spune că fiecare moment pe care îl trăiești, poate să te dezvolte într-o activitate creativă, poți să îți lași liber spiritul



imaginativ și inspirația poate să devină un mod de a fi care creează originalitate.

Cu titlu general, nu se poate contesta influența tehnologiei și modalitățile prin care aceasta poate interveni astăzi în artă. Consider că tehnologia, ca mijloc artistic, e o sabie cu două tăișuri: pe de o parte, artiștii ar trebui să fie deschiși să exploreze, pentru că sunt moduri în care tehnologia poate fi folosită foarte creativ, dar dacă se ajunge în situația în care, în artă, contează mai mult tehnologia decât amprenta personală și creativitatea, există un risc ca arta să devină ceva standardizat.

**Cristian Mladin:** *Un artist găsește inspirație sub mai multe moduri și forme. Chiar și locul creației poate fi un cadru optim pentru noi valențe personale. Care sunt artiștii care te-au influențat de-a lungul anilor și sub ce formă? Sunt și artiști pentru care muzica ta a fost un reper important?*

**Petre Ionuțescu:** Într-adevăr, ca inspirație pentru creația muzicală sunt foarte multe aspecte, de la locuri, spații, la experiențe personale, la oameni pe care îi întâlnești, diferite tipuri și forme de artă. În afară de muzică, pentru mine, inspirația vine din aprecierea față de oameni, din întâmplări interesante, din trăiri, din emoții. Sursa de inspirație și menținerea fluxului creativ au ca punct de plecare părinții mei, familia din care provin. Bineînțeles, natura mă încarcă mereu cu energia și creativitatea de care am nevoie.



(continuare în pag. 32)

Cred că toți artiștii se inspiră și inspiră la rândul lor prin ceea ce creează. Nu aș putea să dau un nume al unui artist etalon, am ascultat diverși artiști în diferite momente ale vieții și cu siguranță aceștia au contribuit la formarea mea ca artist. Printre artiștii pe care i-am ascultat recent se numără Jon Hassell, Murcof, Toshinori Kondo, Gianluca Petrella.



**Cristian Mladin:** *Sucesiunea anotimpurilor ne oferă confirmarea trecerii implacabile a timpului. Timpul este același pentru toți, este un etalon universal. O zi are 24 de ore, oriunde pe Pământ. Important este cum îl valorificăm. Ce face Petre Ionuțescu într-o zi obișnuită? Dar într-o perioadă fertilă din punct de vedere creațional?*

**Petre Ionuțescu:** Nu le-aș separa, nu cred că sunt două tipuri diferite de zile – cele obișnuite și cele consacrate creației. Sunt zile în care observ și, la un moment dat, ceea ce observ ajunge să se transforme în creație. Astfel de zile sunt când mă plimb cu bicicleta prin natură cu băiețelul meu, merg la înot, petrec timpul cu cei apropiați, când merg vara la mare sau iarna la ski... Sunt și perioade în care mă focusez mai mult pe creație, compun, lucrez în studio, experimentez, fac mai des repetiții.



**Cristian Mladin:** *Trăim o stare perpetuă de brainstorming. Iar ca om de cultură, un artist este situat la intersecția dintre mesaj și idee. Am văzut că ai avut o partici-*

*pare recentă la proiectele "Țișișoara - capitală europeană 2023". Care sunt proiectele tale de viitor ca om și ca artist?*



**Petre Ionuțescu:** Consider că anul 2023, în contextul capitalei europene, a fost un spațiu cultural prielnic, creativ și inspirativ atât pentru artiști, cât și pentru pasionații de artă. Am participat la o serie de evenimente în cadrul programului cultural, printre care aș aminti proiectele "Sound of Unirii", concertul susținut pe Bosfor în cadrul „CircumEuropa” și cine-concertul "Revoluția Nevăzută", sprijinite de Centrul de Proiecte Țișișoara. Pe viitor, voi continua să creez, să lucrez și să experimentez diverse aspecte muzicale și materiale discografice, să particip la diferite concerte și manifestații artistice.

**Cristian Mladin:** *Mulțumesc pentru amabilitatea de a răspunde întrebărilor. Mulțumesc pentru sinceritate și deschidere. Să fie Artă!*



(urmare din pag. 29)

mentalităților învechite: singură, cu o conștiință încărcată de stingerea unei vieți, refuzând acceptarea faptului că orgoliile celor din jur au transformat-o pe ea și pe copil în victime. Iubesc și respect femeia aceasta tocmai pentru viața pe care și-a pedepsit-o singură din loialitate pentru un îngerăș pe care nu l-a putut salva și sper ca într-o zi să o pot convinge, cât mai avem timp, că nu este vinovată pentru lașitatea, egoismul și incultura celor din jur care i-au făcut rău, ea doar a iubit prima dată în viața ei, fără scopuri, fără experiență, virgina trupește și sufletește.



**Marin RADA****BERBEC**

Când m-am născut, cuvântul  
era doar o vocală,  
prin iarbă urca seva către spic,  
a fost apoi o noapte  
cu norii grei, de smoală  
din care-n zorii zilei  
n-a mai rămas nimic.  
Îmi spuneau "berbec"  
și copiii la școală,  
învățătorul mă privea dinadins,  
mi-atingea fruntea cu palma sa goală,  
căutând cornițele dintr-un vis,

Când m-am născut, cuvântul  
era doar o vocală  
prin iarbă urca seva către spic,  
a fost apoi o noapte  
cu norii grei, de smoală  
din care-n zorii zilei  
n-a mai rămas nimic...

**O CÂMPIE DE MAI**

Întotdeauna altcineva  
trece prin fața ferestrei  
cu chipul meu,  
îmi zâmbește arătând  
spre hainele demodate  
uneori mai mari,  
alteori mai mici decât trupul,  
ar putea să fie doar umbre,  
îmi spun,  
dar palmele lor despică aerul  
cu miros de flori de salcâm,  
în urmă tristețea arde  
fără flacără, fără fum,  
știu că la capătul zilei  
urcă în noapte  
cu întunericul înfășurat  
în jurul brațelor,  
în jurul trupului,  
ca un râu...

Întotdeauna altcineva  
trece prin fața ferestrei  
cu o câmpie de mai  
înflorită, la brâu...

**CALUL ALB**

Mereu am visat  
să am un cal alb,  
să-i mângâi cu ochii  
coama de lună,  
să-mi soarbă jăratec  
din crinul înalt,  
să-ntoarcă în ceruri  
câmpia nebună,  
Să murim în picioare  
cum caii de-a pururi  
se-ngropau cu stăpânii  
adânc în pământ,  
să nu știe nici vântul,  
nici ploaia, nici câinii  
topotul din cer sau din gând.

Mereu am visat  
s-adorm la fântână,  
să-mi spună izvoarele  
dacă-am murit,  
calul meu alb  
să vină să-ți spună  
că floarea din glastră, a înflorit...

**O MAGNOLIE**

Pentru a înflori,  
o magnolie  
are nevoie de o dragoste rară...

De sub trupul zăpezii  
se înfiripă umbra ei,  
pleoapa cerului  
își deschide izvoarele,  
setea și cântecul imită viața,  
lumina soarelui  
în nuanțe de violet,  
poate fi o povară...

Pentru a înflori, o magnolie  
are nevoie de dragoste,  
a doua oară...

**MISTER**

De la fereastra trenului  
lumea mi se pare grăbită,  
prea departe de mine,  
mersul cu spatele,  
pare doar o bucurie a vântului  
care strânge la piept  
arbori și case, și oameni  
pe drumul de fier...

Lăsând în urmă amfora plină  
fata-morgana desenează  
pe florile câmpului,  
un petec de cer.  
Am vrut să deschid  
fereastra spre ele,  
dar și fereastra trenului  
se pierduse-n mister...





Cătălin Rareș TURLIUC

**Pe plajă la Mamaia** (n-am fost niciodată)

"It's a dream about how the world was made. It was made by a demented angel. Crazy with loneliness, he looked into a mirror and the mirror cracked, and thus the world was made. We can wander about picking up the pieces if we like, but all we ever see is our own face squinting back. Through a crack. Darkly."

"Acum, vedem ca într-o oglindă, în chip întunecos..."

La-nceput era-nceputul,  
Singur peste tot ținutul,  
Care mai mult nu era,  
Ca o cobză gângurea.

La-nceput era mereu,  
Ca un cosmic heleșteu,  
Doar o coapsă de fecioară,  
Ca o flacăra amară.

La-nceput era oglinda,  
Și din ea desprinsă ființa,  
Ca un proiectil de tun,  
Ca o briză peste Nun.

La-nceput era sfârșitul,  
Iacob încleștat cu mitul,  
Ca un prim între impare,  
Ca un sex de împăcare.

**Frescă mahmurală**

Învrăjbit cu vrăbii-verbe  
'Verberând veranda verde  
Bucium îmbucând bucolic  
Cer-vitraliu vitriolic.

Rârâit de râme-rime  
Alungat din gât-lungime  
Susur sumbru surioară  
Sunătorii subsuoară.

Din năut născând noi note,  
Simple spume-asimptote,  
Mestec meșter un mestecăn,  
Bocănind în cobză boacăn.

Plăsmuind în pastel psalmul,  
Mă împiedic de în-altul  
Paradis pizmuitor:  
Părăsit de păsări mor.

**Dulci arsuri** (Seara-n deltă la Lycopolis)

"Goodness... You got to make it out of badness... Because there isn't anything else to make it out of."

Dulci arsuri în realitate,  
Prin porți strâmbe ne topesc,  
Labirinturi deocheate  
Sparg fractal un glob celest.

Un fandango d-elemente,  
Drumuri cald pulsând în vid  
Gura ta-mi șoptește-n plete,  
Și răni vechi mi se deschid.

Înveliți în chin-plăcere,  
Îmi aduci în constelații  
O cireadă de himere.

Descompui idei-vibrații,  
În orgasme austere,  
În ascetice orații.

**Inflorescență**

"Each thing on earth is nothing but an eternal symbol clothed in dust."

"Hast du nicht alles selbst vollendet,  
Heilig glühend Herz?"

Simt în pietre, nori și ape,  
Prometeu născând sub pleoape,  
Îmbrăcând noi haine-uitate,  
Vântul ce trece prin toate.  
(Ține-mi umbrele în brațe...)

Spune-mi cum să înțeleg,  
Cum să leg și să dezleg,  
Doruri și fiori și patimi,  
Îmbrăcând noi haine-uitate,  
Ramuri din sudori și lacrimi.

Să alunec, să m-opun  
Devenirii de acum?  
Vântul ce trece prin toate,  
Beat de sevele-modele  
Arborilor cu flori-stele.

Cum să leg și să dezleg,  
Prometeul de aproape,  
Să ezit și să aleg  
Doruri și fiori și patimi  
Simt în pietre, nori și ape.



**Ștefan ANDRONACHE**

## Capri, insula paradis a Europei

O dată ce te afli la Napoli nu poți să nu te gândești și la celelalte locuri atât de încântătoare ce gravitează în jurul orașului.

După ce am făcut cunoștință cu cele mai importante obiective de interes artistic ale metropolei din Mezzogiorno, marcat fiind de febra curiozității, într-o splendidă zi de vară, mi-am propus să abordez și insula Capri, una dintre cele mai frumoase dintre toate câte există pe pământ.

Duminică, 29 iunie 2003 la ora 9,30, am plecat din portul de pasageri, de la debarcaderul Beverello, cu un piròscafo (navă modernă) spre insula care mă captiva încă de pe vremea tinereții când vizionasem ecranizarea romanului „Cartea de la San Michele” de Axel Munthe.

De la înălțimea apreciabilă a covertei, plină ochi cu turiști de origine hispanică, am admirat panorama de-a dreptul copleșitoare a celebrului oraș dar și șirul neîntrerupt al vaselor aflate sub diverse pavilioane ce acostaseră la cheu. Întocmai ca și autorul acestor impresii mulți dintre tovarășii de drum se străduiau să immortalizeze pe peliculă superbe cadre ce li se perindau din abundență prin fața ochilor.

Pe măsură ce înaintam spre largul mării de o parte și de alta a vaporeșului nostru se desfășurau: în dreapta, mai întâi țărmul însorit Marechiaro și, apoi, insula Ischia, iar în stânga, piramida atât de familiară a Vezuviului (înalt de 1281 metri) cu țărmul întins de la poalele lui cuprins între localitățile Portici și Torre Annunziato. Din când în când ne întâlneam cu câte o navă albă (precum culoarea laptelui!) care se întorcea grăbită spre Napoli.

Și pe măsură tot ce scrutam entuziasmat întinderile imperceptibile ale apelor, mi-am amintit de versurile



Insula Capri – Vedere dinspre Marina Grande

poeziei „Către mare” a lui Emile Verhaeren: „Pe marea veșnic legănândă / Vântul sărutul veșnic pare / Și spumele, / Ce-ncet se sparg / De proră, -n larg, / Nu-s decât fulgi: / Azi e duminică pe mare!”. Într-adevăr, era duminică, mă aflam pe mare și vremea era cât se poate de frumoasă. După numai o jumătate de oră, pe direcția noastră de mers, începu să prindă contur insula Capri. Aidoma unui briliant din roci argintate, ea își lăsa uneori cele două vârfuri mângâiate de caierul norilor ușori în timp ce pe panta verde, care le despărțea, se plimbau în voie umbrele inofensive.



Insula Capri – În drum spre Grotta Azzura

Situată la numai 18 mile de Napoli și la doar numai 8 de Sorrento, insula Capri măsoară 6 km în lungime și 3 km în lățime, Muntele Solaro, care o domină, ridicându-se până la 589 metri în înălțime. Ea este în mod permanent căutată de către turiști nu numai din cauza pitorescului său (plaje, stânci abrupte, peșteri, etc.) vestigiilor antichității sau liniștii, ci și pentru climatul extrem de blând, media temperaturii fiind aici cât se poate de frumoasă, adică de 10° C iarna și 25° C vara. Vegetația insulei include îndeosebi: pini, măsline, arbuști de fistic, mirt, dafin sau acant, ienuperi ș.a.

Pe măsură ce ne apropiem de uscat, „insula paradis” își etalează țărmul îngust dar animat din Marina Grande. Principala poartă de intrare este înșesată de case pescărești dar și de hoteluri. O dată coborât pe pământul primei insule pe care am pus piciorul, mă decid să văd, mai întâi, Grotta Azzura. Știam deja că cea mai interesantă imagine aceasta o oferă numai înainte de prânz.

Grotta de Azur care i-a inspirat pe atâția poeți și muzicieni a fost redescoperită în perioada afirmării romantismului. Ea a intrat în atenția lumii din momentul în care, în anul 1828, un pescar de-al locului, Angelo Ferraro, i-a prezentat-o pictorului de origine germană Kopisch. Mă interesez de mijlocul care mă poate conduce acolo, plătesc șapte euro la un ghișeu după care mă așez la coada care s-a format de-a lungul unui promontoriu îngust.

Când îmi vine rândul, mă urc într-o șalupă în care constat că mai încăpuseră alte douăzeci de persoane. După cincisprezece minute, ajungem în



Capri – Paradisul arbuștilor bougainvillier

preajma unuia din locurile cele mai râvnite de turiștii ce-și propun să petreacă o vacanță de vis în Italia.

(continuare în pag. 36)



Insula Capri văzută de pe nava de întoarcere

Aici, plătesc taxa de intrare, inclusiv deplasarea specială la barca, adică în total alți opt euro!

Mă așez pe fundul unei bărci în care a mai fost invitat să ia loc doar un cuplu de turiști englezi. Barcagiul, un bărbat voinic de vreo 40 de ani, conduce cu grijă barca care se tot înclină pe valurile ce par să tot crească în dimensiune. La un moment dat, constat că acesta îndreaptă barca spre o gaură săpată în peretele stâncos ce nu pare să aibă mai mult de un metru în diametru. Pentru moment simt că mă cuprinde un sentiment de teamă. Cum adică, oare va fi posibil să ne strecurăm prin acest orificiu? Imediat, Giuseppe ne roagă să ne întindem, care cum putem, pe fundul ambarcațiunii sale. Așadar, trebuie să ne protejăm cât mai bine capetele. Prindem un moment liber și, implicit un val cât mai favorabil, după care ne strecurăm ușor în interiorul peșterii. Câțiva stropi ne-au căzut pe îmbrăcăminte, dar acest lucru pare să nu mai conteze. Hopul cel mare a trecut, iar noi suntem deja cu toții teferi în peșteră!

Ceea ce văd însă, în interior, întrece orice așteptare. Pereții peșterii (50 m în lungime și 30 m în înălțime) sunt din calcar ca și cei a altora pe care reușisem să le vizitez în România. Singurul lucru care mi se pare formidabil este însă lumina pe care o emană partea de stâncă aflată sub pânza de apă verzuie. Razele soarelui de afară se reflectă prin apa liniștită creând, în interiorul întunecat, un efect magic greu de descris. Culoarea de un albastru cu reflexe argintii nu am mai întâlnit-o pe nicăieri. Totodată, gaura prin care pătrusesem, în momentul când rămâne liberă, se confundă cu o jumătate de soare, discul de lumină revărsându-se spre obscuritatea profundă din interior.

Cert este faptul că, în momentul în care te afli în această autentică peșteră a Zânei apelor, aproape că uiți cu totul de tine. Barcagiul nostru face înconjurul de onoare al peșterii, strecurându-se printre alte câteva ambarcațiuni cu oameni excesiv de entuziasmați, și chiar ne face și o surpriză. Cu vocea sa plăcută de tenor, el dă glas unei cunoscute cântonete napoletane. Știind că intervenția sa a contribuit la accentuarea trăirilor noastre emoționale din interior, acesta nu ezită să ne solicite o sumă modestă înainte de a ne depune în deplină siguranță la șalupa cu care venisem.

Mai poți vedea, dacă vei înconjura insula cu pereții săi stâncoși, exact pe latura sa opusă, alte grote interesante, precum cea albă (Bianca) sau cea verde (Meravigliosa), la care se poate ajunge nu îndeajuns de ușor. Doar cei

pasionați și mai puțin grăbiți își pot permite bucuria de a le descoperi.

Revenind în portul animat, singurul lucru care mă preocupă este acela de a urca cu funicularul în principala așezare situată la 125 metri altitudine față de nivelul mării. Drumul suspendat pe care-l parcurg mi se pare a fi deosebit de frumos. Cabina în care mă aflu se strecoară silențios pe deasupra unor vile albe sau galbene, peste livezile în care identific cu destulă ușurință smochini, lămâi și portocali. Oare așa să arate Paradisul la care tot visăm? Chiar dacă plafonul de nori, care se tot învârteste în jurul muntelui, a acoperit, pentru puțin timp, cerul de deasupra, mai este încă suficientă lumină pentru a putea reliefa amfiteatrul natural în toată splendoarea sa. Privit de la înălțime, albastrul mării pare cu mult mai viu și mai frumos.

După aproximativ cinci minute de „urcat”, pătrund direct în piazzetta din orașelul Capri, decorul său cu aer de operetă cucerindu-mă pe dată. Localitatea are câteva piețe minuscule, o puzderie de căsuțe viu colorate, străduțe strâmte și întortocheate. În Piața Umberto I, am impresia că s-a adunat, dată fiind și ora prânzului, mii de oameni. Turiștii care se exprimă în principalele limbi ale pământului se plimbă entuziasmați prin fața Palatului Cerio (secolul al XIV-lea) și a frumoasei Biserici baroce Sf. Ștefan, uitând de existența lor stresantă, savurând cât pot din aerul curat și înmiersmat. Urmându-le exemplul, mă plimb și eu cu totul la întâmplare. Prăvălii sofisticate cu prețuri pe măsura banilor pe care-i au cei ce descind aici, hoteluri elegante și restaurante de lux ori terase protejate de umbrele multicolore îmi ațin calea îmbiindu-mă să le frecventez. Știind câte bancnote mai am în buzunar nu cedez nici unei ispite și-mi văd mai departe de drum. Pe străduțe nu au cum să circule mașini. Ici-colo întâlnesc câte un cărucior care transportă navete cu băuturi sau bagajele clienților hotelurilor.

De-a lungul corso-ului, se înalță vilele private pe ale căror fațade, vopsite în culori pastel, precum și arbuștii de bougainvillier ce și-au extins cu dărnicie ramurile lor care acum etaleză superbele ghirlande cu flori de nuanță violacee. Acestora li se adaugă oleandrii înfloriți ce împrăștie parfumurile lor discrete peste tot. Un palmier falnic îmi indică faptul că mă aflu în preajma uneia dintre grădinile renumite ale insulei.

În acest imperiu al frumuseții și al poeziei mă simt, într-adevăr, extraordinar! Aștept nerăbdător să plece câteva poloneze gălăgioase de pe direcția arborelui cu ramurile desfăcute în evantai pentru a surprinde, cu camera foto, covorul de verdeață care acoperă colina din față. Pe partea opusă a acesteia, la altitudinea de 300 metri, se găsește Villa Jovis de unde Tiberiu a condus, pentru o vreme, Imperiul Roman. Aceasta este de fapt cea mai grandioasă din cele douăsprezece pe care atât August, cât și Tiberiu le-au ridicat aici. Villa, care se întinde pe o suprafață de 7000 mp, este o construcție destul de complexă. Ea cuprindea nu numai spații de locuit cu vederea spre mare și Munții Lattari din peninsulă, câteva temple închinat principalelor zeități, ci și băi, fântâni etc. De pe marginea stâncii golașe, neîndurătorul suveran obișnuia să-și arunce dușmanii direct în mare din care motiv locului i s-a spus și „Saltul lui Tiberiu”. Dacă mergi din

(continuare în pag. 37)

orașul Capri spre răsărit, dincolo de faimoasele grădini ale lui August, ai șansa să întâlnești două autentice monumente ale naturii: un arc din piatră, creat de fenomenul de eroziune, care se profilează pe cerul azuriu și marea tot mai întinsă, și celebrele insule stâncoase, Faraglioni, de o frumusețe austeră. Aici, în diferite momente ale zilei, culoarea mării se tot schimbă,



Turiști călătorind pe Marea Tireniană

spre deliciul vizitatorilor, iar valurile ce se năpustesc spre țarm se transformă brusc în spumă.

Ca să ajung în cea de a doua așezare a insulei, Anacapri, situată la 250 m altitudine, sunt nevoit să iau totuși o mașină. Aceasta parcurge câteva bucle de șosea după care se înscrie, destul de prudent, pe drumul tăiat cu mult curaj prin peretele extrem de abrupt al stâncii dinspre răsărit. Marea văzută de la înălțimea sa mi se pare incredibil de frumoasă.

Prima construcție întâlnită în cale este faimoasa Villa San Michele pe care a construit-o medicul scriitor de origine suedeză Axel Munthe. Anacapri mă întâmpină cu căsuțele sale risipite, ici-colo, și spoite numai în alb, culoare ce-mi amintește de așezările tipic orientale.

Vechi centru de civilizație feniciană iar, mai apoi, colonie grecească, orașul Anacapri este acum căutat pentru câteva din monumentele de arhitectură romană sau medievală care s-au mai păstrat până în zilele noastre. Din Piazzetta di Capri se poate merge, practic, în toate punctele interesante ale vechii așezări sau în împrejurimi, adică spre turnurile Materita și Damecuta sau chiar spre Muntele Solaro la care se ajunge mult mai comod cu telescaunul ce te poartă pe deasupra livezilor

de măslini sau smochini. Din vârful muntelui, se poate cuprinde cu privirea absolut întreaga insulă, inclusiv golful Napoli cu salba stațiunilor sale.

Revenind, într-un târziu, în Marina Grande sunt întâmpinat de negustorii de suveniruri. Dar în acel moment nu mă interesează nici colierele sau brelocurile din scoici și nici baticurile sau cărțile poștale cu imagini ale insulei. Tot ce vroisem să iau cu mine de la Capri se încrustase mult mai adânc în suflet: cerul neobișnuit de frumos și marea de un albastru ce amintește de transparența cristalurilor de mare preț.

Mi-am încheiat vizita pe insula Capri, perla golfului paradisului, într-o notă cât se poate de optimistă, în ciuda faptului că întreaga „distracție” reușise să-mi ușureze punga de șaptezeci de euro! În timp ce încercam să recapitulez mulțimea lucrurilor vizitate în numai șase ore, mi-am dat seama că nava, ce urma să mă ducă spre Napoli, acostase deja la cheu iar până la plecarea ei, într-o nouă cursă, nu-mi mai rămăsese decât câteva minute.

Am admirat, încă o dată, portul din Marina Grande cu ambarcațiunile sale îngrămădite de-a lungul fâșiei de țarm. Și în timp ce pirôscafo se depărta, am privit cu o undă de regret dâra albă care rămânea în urma sa. În capăt, insula faimoasă își dezvăluia din nou aripile sale de piatră până când chipul său atât de ademenitor s-a disipat complet în zare.





**Neta MUSCĂ-IONICĂ**

### Suflet de floare

Vântul discret, mângâietor, flutură petalele păvădiilor ce par din aur fraged, înconjurând grădina smălțuită în culori proaspete, ivite de curând din pământul negru, printr-o alchimie numai de el știută. Răul de nuanțe diferite curge liniștit sub respirația caldă a vântului care înalță parfumul din inimile florilor, risipindu-l prin satul ce primește sărutul dulce al soarelui. Zidurile caselor văruite proaspăt absorb prin cămășile lor albe mireasma princiară a primăverii și întregul ținut miroase a suflet de floare.

De mână cu mama, pășesc prin grădina magică. Înaltă, subțire, cu chipul senin, și mama pare un fir de floare... Vântul îmi aduce uneori faldurile rochiei ei peste obraji și mi se pare că parfumul trupului matern este mai dulce decât cel izvorât din multitudinea culorilor.

Ne oprim lângă fiecare plantă și mama îmi vorbește cu blândețe despre numele ei, atingând-o ușor, cu infinită dragoste, inhalând cu nesaț aromele divine, iar eu doar ascult glasul cald și mă bucur că suntem împreună în această zi specială. Doar noi două! O iarnă am așteptat acest moment înălțător!

A fost plecată mult timp la oraș, într-un spital, iar dorul după prezența ei mi-a secat sufletul. Seara mă rugam fierbinte în fața icoanelor pentru vindecarea ei și, apoi, sub plapuma călduroasă închideam ochii și îmi imaginam cele mai plăcute situații împreună: amintiri dragi sau inventate de mintea mea jucăușă. O vedeam îngrijind florile în curte, având grijă de surioara mai mică sau revedeam cu plăcere acea excursie dintr-o zi de vară, când împreună am mers câțiva kilometri pe jos până în satul vecin, la sora ei. Era o dimineață blajină, câmpul era scaldat în soarele generos, holdele intonau oda bucuriei și a rodniciei, acompaniate magistral de vântul neastâmpărat, iar pe marginea drumului mii de flori ne îmbiau să ne oprim ca să le degustăm parfumul, să le simțim suflarea vegetală. Am rupt cicoare, coronițe și alte flori pe care, cu o bucurie de nedescris, i le-am dăruit mătușii mele.

Îmi aminteam de verile trecute, când în nopțile scurte dormeam sub acoperișul cerului, sărutată de umbre și lumini cosmice. Fascinată de liniștea adâncă ce cuprindea încet curtea, grădina, satul, așteptam ca umbrele să devină mai întunecate și să înflorească stelele și bucuriile în inima mea, care doar noaptea putea să iasă afară și să stea agățată de cer, așa cum stă parfumul pe flori. Cerul părea atât de jos încât îmi părea o joacă să întind mâna, să mă învelesc cu plapuma stelară și să mă simt ca o prințesă într-un castel celest. Mă cuibăream în patul moale și primitor de pe prispa casei, aproape de florile ațipite a căror respirație umplea grădina cu arome sfinte și mă pregăteam de o nouă călătorie la brațul nopții. Fiecare noapte era altfel!

Pășeam agale cu privirea din stea în stea, ascultând cântecul greierilor care se ridica de la picioarele florilor, urcând molcom pe trunchiul și brațele salcâmului bătrân, împletindu-se cu cel al frunzelor și apoi cu cel al cerului. Nu știu cât timp priveam și ascultam extaziată cum noaptea se plimba pe cerul brodat cu lumini, știu doar că la un momentdat mă simțeam acolo sus, strecurându-mă fericită printre ele. Atunci, priveam de sus grădina noastră, îmbrățișând în același timp cerul și pământul și mă simțeam cel mai norocos copil din lume. Îngrămădeam comori în suflet și în trup, ca un avar, fără să știu că o făceam. Un colț de stea se odihnea pe umărul meu și prin buclele negre un vânt astral își plimba degetele. Mă trezeam mereu simțind cum mama își trecea mâna fină prin părul meu lung, atingându-mi ușor umărul și zâmbindu-mi cu ochii sărutați de soare... Gândeam ore întregi la clipe de răsfăț sufletesc, de aceea astăzi, din fiecare clipă petrecută cu ea, adun iubire și o dosesec în inima mea mereu flămândă de prezența-i sacră.

După câteva ore, a obosit și ne așezăm sub coroana bogată a unui cais înalt care-și întinde crengile spre cerul albastru, împânzit de nori, ca niște brațe într-o rugă continuă. Așa și sufletul meu își înalță mâinile spre cerul care și astăzi pare mai aproape și îi mulțumesc lui Dumnezeu pentru daruri, rugându-l fierbinte să o vindece.

Adierea domoală desprinde petale din copacul sub care am poposit și le presară pe părul de abanos al mamei, iar eu, încântată, culeg perlele fragile din părul ei bogat și le adun în poala rochiei de culoarea smaraldului. Când adun mai multe, le iau cu ambele mâini și le arunc fericită pe capul ei. Totul este ca o ninsoare de perle strălucitoare.

Mama zâmbește cu duioșie, iar eu mă bucur de prezența ei așa cum se bucură florile de căldura soarelui.

- Mi-ai lipsit mult, îi spun, lăsându-mi capul la pieptu-i care tresaltă ușor.

- Știi copila mea! Dar acestea sunt încercările vieții! Și eu am suferit enorm acolo, printre halatele albe care mă oboseau de multe ori. Dorul de voi mă chinuia mai mult decât boala, iar nopțile mi se păreau adesea fără sfârșit. Încercam să fiu pozitivă și mereu gândeam spre zile ca aceasta de acum...

- Nu vei mai pleca niciodată, nu-i așa? o întreb cu voce tremurândă, dar plină de speranță.

Ea desprinde din buchetul de păvădii o tulpină de pe care s-au scuturat nu demult petalele, îi admiră dantelăria albă acum, complicată, a pufului fragil. O suflare ușoară a vântului a fost de ajuns pentru ca puful să se împrăștie spre zare.

- Vezi, draga mea, cât de repede și-au luat acele steluțe zborul? Vor colinda prin sat și se vor opri în palma unei alte grădini, iar în primăvara următoare se vor naște alte flori aurii, înnobilând pământul. Nu te teme! Chiar dacă plecăm de aici, nu vom sfârși nicidecum, vom înflori în alte lumi. Viața este doar o călătorie efemeră pe pământ. Din tot ce întâlnim în drumul nostru, trebuie să adunăm doar frumusețe și iubire, iar asta ne va ajuta ca din semințe să redevenim flori!



**Constantin GEANTĂ**

**FIICA LUI DECEBAL**

**Visul Andradei**

- Nălucile nopții vin de la spiritele întunecate care chinuiesc pe muritorii aflați sub aripa îndoielii sau a temerii. Acum câteva nopți, l-am visat și pe fostul meu iubit Amiradus.

- Andrada, dormi?

- Tu ești Amiradus?!

- Bine înțeles, sunt eu prietenul tău din copilărie.

- Oh, Amiradus, ce nu aș fi dat ca tu să nu fi plecat atât de repede în lumea umbrelor!

- Poate, mai bine așa Andrada, pentru că dacă aș mai fi fost în viață, ar fi trebuit să fiu peștorul tău pentru fiul unui rege din Tyras, cu care măritul rege Decebal hotărâse mărite în vederea unei alianțe, care trebuia să se încheie, puțin înainte de a începe cel de al doilea război al dacilor cu romanii. Și nu cred că aș fi rezistat să văd cum te căsătorești cu altul!

- Ce nu aș fi dat Amiradus, ca tu și cu mine să ne fi căsătorit și să fi avut copii!

- Și eu doream la fel, însă tatăl tău, măritul rege Decebal, hotărâse să te mărite cu fiul unui rege aliat.

- Tata să mă mărite? Nu se poate!

- Ba se poate Andrada, deoarece vlăstarele regești se înrudesc cu acei asemănători lor. Doar muritorii de rând au dreptul la iubire și mai ales la amăgire.

- Dar bine Amiradus, tu erai de neam aristocratic. Parcă aveai sânge regal?

- Da Andrada, eu mă trag din spița marelui Tiamarcos basileul. Acesta îmi este doar o rudă îndepărtată. Acum eram doar un dregător al regelui Decebal și anume prefect, care în timp de pace vegheam peste o cetate, iar în timp de război eram comandant peste o mie de soldați.

- Atunci, tata nu ar fi fost de acord cu căsătoria noastră?!

- Nu, sigur că nu. Eu eram un sfetnic credincios al regelui, care am urmat în dregătorie după moartea tatălui meu survenită în timpul primului război cu Traian. Nicicând însă măritul rege Decebal, nu ar fi consimțit să-și dea fiica după un nobil de al său.

- Amiradus, dar tata mă iubea, iar pe tine te vedea ca și pe propriul său fiu, mai ales după ce l-a trimis pe fratele meu ca sol la Zamolxe.

- Într-adevăr cu fiul regelui, fratele tău, am fost ca și un frate. Dar demnitatea nu-mi permitea să aspir decât în vis la mâna unei fiice de rege. Prințesă, regii își sacrifică dragostea, deoarece ei sunt conduși de alte interese, omul din ei fiind înghițit de conducător, dacă acesta este într-adevăr conducător.

- Dar...

- În curând vor sosi zorile, iar sufletul meu trebuie să se întoarcă în lăcașul său. Nu uita, te-am iubit mult cât am fost în viață, iar acum din *grădina dreptilor*, mă rog la zei pentru tine. Adio!

Zicând acestea a dispărut ca într-o ceață, iar eu m-am trezit plângând și tremurând. Atunci a apărut tata, mărețul rege Decebal, care m-a luat în brațe și mi-a zis:

- Ce este fiica mea?

- Tată, l-am visat pe Amiradus.

- Fie-i țărâna ușoară! A fost un luptător fără pereche, iar prin jertfa sa a devenit nemuritor.

- Este adevărat mărite rege că ai fi dorit să fiu soția unui vlăstar regesc?

- Este adevărat. Aș fi dorit să te mărit cu fiul unui rege din Tyras. Dar de unde știi?

- Mi-a spus-o Amiradus în vis.

- În numele lui Zamolxe, așa ar fi trebuit să fie, iar Amiradus urma să fie peștorul tău dacă cel de al doilea război cu romanii nu ar fi început așa de repede!

- Dar, bine eu îl iubeam pe Amiradus și el mă iubea pe mine!

- Oh, fiica mea, Amiradus îmi era ca un fiu, dar tu fiind o prințesă trebuie să-ți înfrânghi pasiunile și să te supui intereselor de stat. Nu uita, tu nu ești o muritoare de rând, ci ești fiica mea!

- Crude mai sunt și hotărârile voastre regilor!

- Ce vrei? Fiul meu în plină tinerețe a fost trimis ca sol la Zamolxe și ai văzut zâmbetul și când a căzut în cele trei sulite? Iar tu, dacă nu ai fi fost fiică de rege, te-ai fi putut mărita cu Amiradus, sau cu cine ai fi vrut. Așa, ești obligată se te supui intereselor de stat

Și, iată cum tata a hotărât ca eu să mărit cu un prinț necunoscut. Amiradus, iubitul meu cel căzut în luptă la Tapae, mi-a apărut în vis acum câteva nopți, iar în zorii acestei zile l-am visat pe Deceneu. Acesta mi-a vestit ceva despre viitorul nostru care se pare că nu va fi prea luminos.

Astfel, în visu-mi se făcea că marele, slăvitul Deceneu, învăluit în falnic nor, din cer cobora în noapte. Văzduhul fulgera cumplit, iar tunetele bubuia. Cum el ajuns-a Pe pământ, norul ce-l învelea s-a spulberat. Atunci a zis:

*O neam de daci, o neam de lupi,/Mult tu ai suferit, dar multe încă/Ai de suferit!În lupte tu ai biruit/Dar fost - ai tu și biruit. Străinii te vor înrobi!/De pe pământul cel străbun tu alungat,/Prin munți te vei ascunde./Năvalnic coborând cu cei străini,/Veniți din lumea largă, tu te vei uni./Din nobilul vlăstar crescute pe malul Tibrului/Și din vlăstarul cel crescut pe acest pământ/Un nou popor prin vremuri s-o ivi./Lupul semeț din veac în veac va dăinui,/Durând din Istros înspre munți/Și înspre mare, o nouă țară, ce fi-va/Ca un arbore semeț cu rădăcini înfipite/În pământ iar cu corola cufundată-n cer./Vor apărea vecinii hrăpăreți și vor pândi/Acest copac ce crește pe jertfa cea ivită/ Dintr-un regesc vlăstar. Așa grăiește acum în miez de noapte Marele Zamolxe/ Prin gura lui Deceneu ce este al său preot .*

După aceea un nor care din patru zări s-a închegat l-a înghițit. În văzduh tuna și fulgera, iar el spre cer s-a ridicat și-a dispărut. Eu speriată m-am trezit și am pornit spre tata, mărețul rege Decebal visul să i-l povestesc.

Între timp trece pe lângă Andrada, un bărbat înalt cu o privire care scânteia fulgere albastre, care oprindu-se zice cu blândețe în glas:

- Prințesă, fără să vreau ți-am auzit ultimele cuvinte. Fii sigură că orice viitor este închețat. Dar, ce spuneai despre Deceneu?

- Viteazule Gerula, l-am visat în scurtul timp în

(continuare în pag. 40)

care am ațipit spre revărsatul zorilor. Mi-a vorbit despre un viitor de lupte și de jertfe al neamului nostru, precum și despre un neam nou care se va altoi pe sângele unui vlăstar regesc.

- Cred că ar trebui să povestești și regelui visul tău!
- Gerula, i-am spus tatălui meu visul.
- Și ce a spus măritul rege Decebal?
- A spus că este un vis profetic.
- Vezina nu mai este printre noi, dar Decebal oricând poate ține locul marelui preot în tălmăcirea viselor. Deci graiul său este inspirat de zei și bine este să îl ascultăm.
- Așa o fi precum zici tu credinciosule Gerula!
- Mă iartă acum prințesa căci trebuie să plec. Împreună cu căpeteniile și oamenii liberi suntem chemați la sfatul regelui.

## LEGENDA TUNELULUI DE SUB OLT DE LA MĂNĂSTIREA COZIA

Prin anii '75-'80 ai secolului trecut eram licean și împreună cu bunicul meu mergem în zilele de duminică în excursie la Mănăstirile Cozia, Stânișoara, la cascada Lotrișor sau în alte locuri pitorești. Într-o duminică, pe când ne întorcea de la Lotrișor dintr-o drumeției eu și bunicu, ne-am oprit la restaurantul Arutela (azi nu mai este) pentru a servi o gustare și ceva răcoritor. Era o vreme călduroasă de început de august. Cum toate mesele erau ocupate am găsit un loc la o masă unde se afla un individ numit Gherasim. Din vorbă în vorbă individul a zis:

- Ai auzit nea Cornel despre legendă tunelului de sub Olt de la Mănăstirea Cozia?
- Nu am auzi Gherasime.
- Domnitorul a pus să se sape pe sub locaș, un tunel care să treacă pe sub Olt și prin care să scape în caz de primejdie.
- Interesant!
- Tunelul are capătul pe malul stâng al Oltului în Poiana Bivolari. Acest lucru atestă faptul că mănăstirea nu a fost construită doar ca loc de închinăciune, ci a fost gândită și ca un avanpost de apărare pentru domnitor sau refugiu în momentele de restriște. Legenda spune că o seamă de boieri trădători ar fi plănuit asasinarea voievodului și închinarea Țării Românești sultanului otoman. Astfel într-o seară când Mircea se odihnea la mănăstire, acești boieri vânduți, au venit cu o ceata de mercenari formată din polonezi și unguri plănuind să-l asasineze. Deși există o gardă ce îl proteja pe domnitor, ea era puțin numeroasă, astfel încât, nu a făcut față atacului, iar Mircea dându-și seama că nu ar mai avea scăpare, a folosit acest tunel pe sub Olt fugind din calea vrășmașilor și astfel salvându-se pe el și țara sa.

## PRINȚUL TENEBRELOR

### Partea a II-a - Când dorințele se standardizează

- Fugi, străine, până nu apar justițiarilor!
- Cine? zice E.G. puțin derutat.
- Acei monștri metalici care ne terorizează de milenii.
- E.G. privea la tână răvășită care se ținea de brațul drept, unde are un bandaj care sângera.
- Dar ce-ai pățit?
- Ai mei sunt morți, iar eu fug de foarte mult timp. Toate

adăposturile ne-au fost distruse, trăim vremuri apocaliptice.

- Dar...
- Abia rosti acest cuvânt, când tânăra a dispărut îngrozită.
- Ce lume! Numai ruine, fum și spaimă. Oare unde mă aflu?
- Nici nu a apucat să rostească ultimele cuvinte, când un monstru metalic apărut din dreapta se oprește în fața lui.
- Ce creatură fioroasă!
- Îl privește puternic. Între cei doi fluxul privirilor devine foarte intens, ca și cum s-ar comunica la nivel telepatic.
- Da, sunt o mașină și trebuie să vă distrug pe toți!
- Să ne distrugi? Dar oare tu mă cunoști?
- Robotul îi arată brațul stâng pe care se observă ceva ca un ecran.
- Acestea sunt A.D.N.-ul, precum și alcătuirea celulară a organismului tău.
- Sigur? Încearcă să îmi pătrunzi și în memorie pentru a-mi citi gândurile.
- Privește! Aceasta este structura creierului tău, acestea sunt conexiunile care se fac în scoarța cerebrală. Dar ce s-a întâmplat? Vocea metalică devine tot mai estompată. Iată o flacăra care crește, crește, crește ca o ciupercă.

Dispare, iar din depărtare răsună o voce pierdută: „Hiroshima, ora opt și cincisprezece minute ” Se aude o explozie.

- Asta este! Sunt vulnerabil la forța gândului. Un flux mai puternic al undelor mentale și creatura este scrum. Dar ce se întâmplă oare? O arhitectură nouă, clădiri și o stradă necunoscută pe care mă aflu. Cred că memoria îmi joacă feste.
- Ce Dumnezeu se întâmplă? Fata aceea, oamenii care se zăresc în depărtare?

Se aude un murmur care crește în intensitate. La început totul este ca un vacarm. Apoi, pe măsură ce apar un bătrân, mai mulți bărbați, femei și copii vocile devin tot mai clare.

- Parcă vorbesc o limbă ciudată, ce-mi pare a fi un idiom cunoscut. Unde mă aflu, cine sunt acești oameni?

Un bătrân din grup se apropie de el și îngenunchează.

- Slavă ție, zeu al luminii, în fața căruia mă prostern eu, nevrednicul tău slujitor!

Un grup de oameni de toate vârstele se apropie de el și rostesc în cor:

*Venit din tărâmurile îndepărtate,/din cerurile primăverii,/ai dăruit speranța,/clădind în sufletele noastre/odată cu lumea pierdută/și nădejdea unui viitor/mai bun.*

- Ridică-te, bătrâne! Cine sunteți voi?
- Noi suntem cei căzuți pradă terorii lui Er, spune bătrânul cu vocea tremurândă..

Corul format din celelalte personaje incantează:  
*Lumea noastră a fost invadată/de către monștrii care, / din carcasele metalice/aruncă raze ale morții, /deoarece Er,/ ca un zeu din abisuri, / a robii lumea în care/ înfloreau precum lalelele speranțele/și ne-a zdrobit inimile / sub talpa metalică a urii, / sfărâmând*  
(continuare în pag. 41)

(urmare din pag. 40)

*/tot ceea ce clădisem / pentru ca prin urmași / să dănuim într-o lume/în care ura a dispărut. // Dar balaurul / ne-a sfâșiat trupurile / și dacă Tu nu apăreai, / niciodată soarele / nu mai răsărea / în inima / și în cugetul / nostru.*

- Bătrâne, nu știi cumva în ce secol ne aflăm?

- Cum să nu, Zeu al Bunăvoinței? Nu demult, am pășit în secolul XXXI.

Corul incantează:

*Un secol în care / cu tine vom păși / înspre o lume / din care ura / a dispărut pe vecie.*

- Poftim?

Bătrânul îl privește cu blândețe, zicând:

- Desigur, mărite zeu. Slavă ție, celui care ai refăcut lumea pe care răutatea demonului Er o aruncase în ruine, zice bătrânul.

- Atunci, trebuie să plec, am ajuns prea departe. Unde ești, Nerambas?

Corul incantează:

*Rămâi cu noi, / mărețule zeu al luminii, / și ne scoate din tenebrele / în care am fost aruncați / de către / cel cu nume de hulă, / maleficul Er. // Și ne dăruiește / pacea lumii, / cea dinainte / de cataclism. // Distruge/toți monștri metalici / și reclădește lumea / ce a căzut în ruinele / mileniului însângerat, / tu, Prometeu, ce ne-ai readus / speranța / prin porumbelul sufletului tău, / redă-ne scânteia pierdută, / iar ramurile de măslin / să încununeze efebii / și vestalele / care purta-vor jertfele de ambră / și cădelnițele cu miresme / pe altarul / pe care-l vom înălța / pe pedestalul țărnelor/de pe care va porni / înspre zenit / catarge / către / porturile lumii de mâine.*

E.G. ascultă privind mirat. Deodată totul se întunecă și se cufundă într-o ceață care devine din ce în ce mai densă. Când se trezește, se află într-un laborator într-un cilindru transparent. Er îl privește de la un pupitru, acționând niște butoane pe un panou.

Roboții verifică ecrane, pupitre, supraveghează cilindrul în care află E. G. Acesta încearcă să se miște. Nu reușește, deoarece are senzori implantați pe corp care-i paralizază membrele.

- Unde mă aflu?

Atunci un cyborg i-a zis:

- Mai întâi să-mi spui cine ești tu, cel care îmi perturbi liniștea și-mi distrugi ordinea? Iar privirea lui Er deveni scânteietoare.

- Eu sunt ceea ce sunt. Voi, cine sunteți?

- Noi suntem slujitorii Lui, răspund roboții în cor.

E.G., mirat, exclamă:

- Slujitorii lui? Ai cui? Ai răului?

- Nu, ai Marelui Er, răspund roboții în cor.

- Ce aveți voi cu oamenii?

- Oamenii sunt periculoși, continuă roboții în cor.

Un glas ca un tunet a răsunat:

- Omul este *Cancerul Pământului*.

- Ei nu, zău. Dar robotul ce este atunci?

- Robotul este creator, este demiurg, este zeu.

La care E.G. contrariat adaugă:

- Creator de cenușă...

Er cu superioritate se adresează lui E.G.:

- Pari puternic, dar în fond ești vulnerabil. Ai fost receptat și teleportat în timp ce vorbeai cu viermii aceia.

- Ce viermi?

- Acele arătări, frații tăi pe care i-ai readus la viață.

- Cine, oamenii aceia sărmani?

- Da.

- Pot discuta și cu voi. Priviți!

Cilindrul s-a destrămat, circuitele au fost distruse în mare parte, iar senzorii, care îi paralizau corpul au căzut. Cinci dintre cei nouă roboți se află la pământ. Pășește peste câțiva roboți și se îndreaptă spre Er. Er apare pe câteva butoane, roboții se ridică, circuitele reintră în funcțiune, iar E.G. rămâne timp de câteva momente nemișcat.

- Tu ești Er? a zis E.G. care tocmai și-a revenit.

- Da, omule!

- Cyborg afurisit! la' privește!

Toți roboții se află la pământ, iar circuitele au căzut aproape în întregime.

- Nu ai reușit să te eliberezi, pentru că ești controlat de computerul din ființa mea, zise Er cu o vădită satisfacție. Și eu am fost cândva om, dar acum mă hrănesc cu energiile voastre mentale.

E.G. a scos cristalul.

- Ei, ce mai zici acum, când au început vibrațiile și în curând vei fi o grămăjoară de fiare?

- Nu se poate! Nu mă distruge!

- Până la urmă, asta ești tu: un nimic.

Își pune cristalul la frunte. Er se află la pământ.

Privind la roboții căzuți și la bucățile de fier, E.G. exclamă:

- Acesta a fost Marele Er!

Ironic continuă:

- Din slujitorii săi au rămas numai circuite înnegrite și cenușă.

Nerambas care tocmai a apărut:

- Gata cu joaca! Ai intervenit prea mult în ordinea acestei lumi.

Scoate o baghetă pe care, în timp ce o mișcă, totul dispăre.



Eugen ONISCU

## MAI PRESUS DE DEZAMĂGIRILE VIEȚII (I)

Viața lui Paul Ignat, până la cei treizeci de ani ai săi, fusese un șir întreg de eșecuri. Cel mai dramatic an din viața lui fusese anul în care murise tatăl său, apoi fusese nevoit să-și întrerupă facultatea de informatică, din cauza faptului că nu mai avea cine să-l susțină financiar. Și cum nu ar fi fost destul, prietena sa Olga, la scurt timp după ce își întrerupsese facultatea, sfătuită de părinții ei, rupsesese orice legătură cu el pe motiv că ei doi nu mai aveau nici un viitor împreună. Toate acele lovituri ale vieții îl aruncară într-o depresie puternică din care cu greu reușise să scape, însă, în ultimul timp, simțea cum cădea din nou în depresie. O disperare înfricoșătoare îi cuprindea sufletul tot mai mult, și avea impresia că mintea îi era mai mereu învăluită în negură. Se zbătuse un timp să învingă acea stare, dar nu mai putea și nici nu mai avea acea voință din acel an în care murise tatăl său și luptase cu depresia, ba mai mult de atât, atunci căutase ajutor medical pentru a putea ieși la lumină. Pe atunci încă mai credea în faptul că putea făuri ceva în viață. Pe când în ultimul timp, își trăia viața într-o continuă dezamăgire amară.

Viața familiei sale fusese mai mereu marcată de sărăcie, el și fratele lui Cosmin, nu avuseseră parte în perioada copilăriei de prea multe lucruri așa cum aveau alți copii, dar cel puțin strictul necesar nu le lipsise. El locuia în continuare în casa lor modestă cu trei camere, împreună cu mama și fratele lui. Mama sa fusese mai tot timpul casnică din cauza anumitor boli de care suferea, iar tatăl său lucrase mai toată viața ca zugrav până în ziua când murise subit de infarct miocardic. Tot timpul adolescenței visase că va învăța și va ajunge un bun profesionist în domeniul informaticii pentru a putea câștiga bani, și a-și ajuta familia să iasă din sărăcie, ba chiar își dorise o familie a sa în care copiii săi să nu știe ce înseamnă lipsurile.

Un timp, se simțise atât de rușinat față de vecinii din cartier datorită faptului că mai mereu apăreau vile frumos construite de cei ce veneau cu bani din afară, iar ei continuau să locuiască pe mai departe în căsuța lor, și nu aveau nici măcar o mașină. Încercase împreună cu fratele lui ce era mai mic cu trei ani ca el, să muncească în afară, dar totul se soldase cu un eșec teribil datorită faptului că dăduseră de intermediari fără milă ce îi exploataseră la maxim plătindu-le doar puțini bani. În ultimul timp, fratele său găsisse un contract de muncă pe termen de un an în Cehia, și plecase cu mai mulți tineri din cartier. Nu le rămâneau prea mulți bani în mână, pentru că firma respectivă le oprea bani pentru cazare și transport, și apoi trebuiau să plătească și comisionul celor din România ce-i aduseseră în acel loc de muncă.

El refuzase să plece cu acel grup, pentru că era plin de indignare față de românii ce își exploatau fără milă compatrioții. Rămăsese acasă doar cu mama sa, suferind de depresia ce-i făcea viața tot mai amară, sufletul îi era cuprins de o stare de sfârșeală teribilă. Ba mai mult de atât, în ultimul timp avea o atitudine extrem de fatalistă, și anume, credea că totul în viața lui era un dezastru și că lucrurile nu aveau să se mai îndrepte niciodată, și că vor merge din rău în mai rău. La orele serii, când mai ieșea

câte o dată din casă să mai facă câte o plimbare, vedea privirile ironice ale unor vecini, și în privirile lor citea faptul că îl socoteau un ratat, un om fără viitor, pentru că stătea acasă cu mama sa trăind din pensia ce aceasta o avea de pe urma tatălui său, și toată acea situație îl întrista profund. Pe de altă parte nu mai avea putere să facă nimic, încercase de-a lungul anilor și prin oraș să-și găsească de muncă, dar termina certându-se cu patronii pe la care mai lucrase. Datorită faptului că nu putea să tacă, atunci când vedea cum era exploatat împreună cu alți muncitori.

Uneori mama sa îi spunea:

– Paul ce se întâmplă cu tine? Uite Cosmin ne-a mai trimis și luna asta ceva bani și a spus că ai putea și tu să lucrezi acolo, și că ai avea un mare avantaj datorită faptului că vorbești bine limba engleză. Poate că o ieșire ți-ar face bine, sau dacă te simți rău, ar fi bine să-l cauți din nou pe acel medic ce te-a ajutat în trecut și sunt sigură că te va ajuta și acum.

Paul însă aproape că nu o băga în seamă, pentru că era cuprins de o deznădejde cumplită, ba chiar avea impresia că trebuia să termine cumva cu viața sa. Și așa, ajunsese să nutrească în mintea sa gânduri despre sinucidere, simțea că doar așa se va elibera de toată viața de ocară ce o ducea și de chinul ce-l apăsa. Cândva în studenție probase și droguri, însă renunțase repede la ele, uneori consuma destul de mult alcool și atunci devenea foarte certăreț cu oricine îl supăra. Marea dramă a vieții lui era faptul că în ultimul timp trăia o agonie teribilă pentru că era conștient că se află în pragul sinuciderii, ar fi vrut să termine odată cu totul, însă ceva în adâncul ființei sale mai opunea o slabă împotrivire acelei stări mintale a sa de sinucigaș.

Partea dureroasă era că nu mai vedea nici o ieșire pentru el în viață, ci doar o beznă adâncă în care se zbatea și de aceea dorea să termine odată cu suferința sa. Doar așa știa că nu va mai trăi rușinea ce zi de zi, era nevoit să o afișeze înaintea oamenilor. Se simțea un ratat și dorea cât mai repede să se sfârșească cu chinurile sale interioare. Și lucru ciudat, acel gând al sinuciderii îi dădea un oarecare sens existențial pentru că cel puțin acum avea un scop și anume, știa că în curând totul se va sfârși.

Își făcuse în mintea sa și planul, adică știa unde o să se sinucidă și anume, în vechiul lor șopron ce se afla în spatele casei. În acel șopron erau câteva grinzi groase ce străbăteau tavanul de la un capăt la altul, iar funii rezistente aveau pe acolo într-o ladă veche plină cu tot felul de lucruri. Așa că totul era plănuțit, nu avea decât să o facă într-o noapte sau chiar într-o zi când mama sa nu era acasă, își făurise acel plan în mintea sa și credea că doar așa totul se va termina și orice chin al său va înceta. Trăia zi de zi cu atitudinea unui sinucigaș și avea ferma convingere că foarte curând o va face. Deși îi era puțin frică de acel act odios al sinuciderii, simțea că nu se putea altfel și doar așa trebuia să se termine totul.

Într-o seară, pe când stătea adâncit în gândurile sale sumbre, mama sa bătu la ușa camerei sale și după ce intră îi spuse:

– Alina a venit la noi și te cheamă.

(continuare în pag. 43)

Când auzi acele cuvinte ale mamei sale, un fascicul de lumină pătrunse în mintea sa ce îi fu inundată de amintiri legate de Alina. Rămase surprins, aproape că uitase de existența acelei prietene din adolescență. Relația cu Alina o rupsesse el și îi păruse mereu rău, uneori simțea în adâncul ființei sale că nu uitase acel sentiment frumos ce îl legase de Alina, pentru că ea fusese prima sa iubire. Alina era o fată înaltă cu părul șaten, având un corp frumos, de altfel lucrase un timp ca foto model, însă renunțase, deoarece primise unele propuneri indecente din partea șefului ei și de aceea renunțase cu dezgust la toată acea lume. După ce Paul rupsesse cu ea, avusese parte de o mare decepție, dar găsisse forța să lupte și să meargă înainte. Știa că viața nu așteaptă pe nimeni oricât de rănit ar fi, și de aceea se ridicase și luptase din greu cu orice obstacol, se căsătorise dar la numai trei ani divorțase și rămase singură cu băiețelul ei ce era rodul acelei căsătorii nefericite.

Fostul ei bărbat consuma mult alcool și după divorț plecase în Italia unde trăia cu o femeie în concubinaj, lucrând foarte puțin și de aceea foarte rar trimitea bani pentru băiețelul lor. Ea lucra la Kaufland ca vânzătoare, în jurul ei roiau mai mereu o mulțime de bărbați, unii o cereau în căsătorie, pe când alții urmăreau doar să aibă o aventură cu ea atrași fiind de frumusețea ei. Însă ea se ținea fermă pentru că dorea să-și crească și să-și educe bine băiatul, de aceea dorea să-și aleagă un bun partener de viață. Locuia cu părinții în apropiere de Paul, tatăl ei fusese bun prieten cu tatăl lui Paul. În acea seară, venise la Paul pentru că tatăl ei ce se numea Nichifor o trimisese să-l cheme pe Paul, ca să-l ajute să monteze niște mobilă ce o cumpărase. După divorțul ei începuse să vorbească cu Paul, doar ca doi foști prieteni ce încă se mai respectau, deși ea ar fi dorit ca să reînnoade acea legătură a lor. Însă el în ultimul timp o speria datorită faptului că îl vedea mai tot timpul adâncit într-un fel de durere și dezamăgire.

Paul după ce mama sa îi spusese că Alina îl cheamă, ieși din casă și rămase surprins de înfățișarea tinerei femei din fața lui. Era aceeași Alina pe care o știa, dar arăta mult mai frumoasă și mai ales ochii ei și întreaga expresie a feței transmiteau atâta dragoste de viață, și totul la ea radia de farmec și frumusețe, încât Paul se pierdu când îi întâlni privirea, și citi în ochii ei compătimire pentru el. Ea îi dădea impresia că pentru ea orice zi este o sărbătoare a vieții de care dorea să se bucure, deși el știa că și ea se confruntase din plin cu duritățile vieții și simțise din plin loviturile vieții ce îi răniseră inima. Și totuși, iată că ea lupta și stătea în picioare în fața valurilor vieții, pe când el era slab și se prăbușise, ajungând în pragul sinuciderii.

– Bună Paul, dar ce-i cu tine, ești bolnav?

– Lasă-mă în pace...spuse Paul încercând să calce în picioare pentru a stinge tot acel firicel de lumină ce încerca să se aprindă în ființa lui, pe măsură ce privea chipul acelei femei tinere plină de viață și bucurie.

– Îmi pare rău eu doar voiam să te rog...

– Nu trebuie să mă rogi nimic, nici tu și nici altcineva, faceți-mi cu toții plăcerea și lăsați-mă în pace.

După ce spusese acele cuvinte, Paul îi întoarse spatele și închise zgomotos ușa, mai auzi în spatele său glasul mamei sale:

– Paul, ce-i cu tine?

Dar el nu îi mai răspunse nimic. Așteptă ca Alina să plece și apoi ieși din casă odată cu căderea întunericului în noaptea de vară, fără a mai răspunde nici un cuvânt mamei sale ce îngrijorată continua să-l întrebe mereu ce-i cu el. Porni pe stradă adâncit în propriile sale gânduri sumbre. Dar lucru straniu, cu cât era mai furios pe Alina, cu atât mai mult îi apăreau în mintea sa amintiri cu ei doi din adolescența lor, apoi faptul că îi păruse rău când ea se căsătorise. Și chiar fusese un timp când după divorțul ei se apropiase de ea pentru a o consola, se gândea că ar fi fost minunat să retrăiască din nou acele frumoase sentimente ce cândva îl legaseră de ea. Dar nu fu cu puțință pentru că el se prăbușise răpus de acea teribilă depresie. Toate acele amintiri erau ca o bătaie a vieții la ușa inimii lui, însă deși se cutremura cu toată ființa lui la acele atingeri delicate pe fibrele ființei lui, dorea să rămână ferm în hotărârea sa de a se sinucide. Și totuși, tot ce fusese frumos între el și Alina îi inunda cu putere mintea.

După un timp de mers prin noapte, la un moment dat în forul său interior își puse întrebarea: „Oare cum de am ajuns în pragul sinuciderii?” Și tot filmul vieții sale din trecut îi reveni cu putere în minte și îi întări și mai tare hotărârea sa ce părea de nestrămutat.

(Va urma)





Miriam ZOHAR

## Satiră în lumea ciudățeniilor

Într-un cătun, pitoresc pare-se, printre dealuri și păduri, trăia un bătrân ciudat pe nume Nae. Oamenii îl priveau cu suspiciune, fiindcă în fiecare dimineață în loc să salute cu un simplu "Bună dimineața", el zbiera către soare "Să-ți rămână paleta colorată într-un nor!".

Consătenii săi îl priveau mirați, dar Nae își justifica strigătul, susținând că soarele, asemenea unui artist nepriceput, își punea culorile pe cer în mod total nepotrivit, intenționat pentru a deranja.

-Ce-ți mai e și cu gloata asta plină de tonți și de nemulțumiți, își spunea apoi Nae în sinea lui.

Nae avea un stil propriu de a vedea lumea, iar întâmplările ciudate îl tot urmăreau.

Într-o zi, în timp ce se plimba prin piață, a observat un șarpe lung și subțire care își făcea veacul printre legumele de pe tarabe.

-Ei, bine, un șarpe gurmand! a exclamat el, privind cu uimire cum reptila se întindea leneșă pe lângă roșiile coapte.

Decis să profite de situație, a cumpărat toată lada cu roșii cu tot cu șarpe și le-a adus acasă. Nu a trecut mult și în curând întregul sat a aflat de noul său animal de companie. Vecinii se întrebau dacă Nae și-a pierdut mințile, dar el le spunea cu un zâmbet ștrengar că șarpele e singurul care înțelege cu adevărat lumea lui.

-Cum, voi nu deslușiți limba șarpelui? Și-atunci cum de știți să vă băgați atât limba în urechea altuia? le spunea curioșilor, în timp ce aceștia se uitau cruciș la el și șușoteau neîntrerupt.

Dar povestea ciudată a lui Nae nu se oprea aici. Într-o dimineață, când a mers la cules de vreascuri în pădure, a dat peste un copac ce vorbea fluent franceza.

-Salut, monsieur! îi spuse copacul.

Nae încântat de descoperirea sa a decis să-l boteze "Arborele Francofon". S-a apucat să-l ia la întrebări ajungând într-un final unde își dorea: să-l întrebe dacă există vreun secret al vieții.

-În lumea asta aparent plină de bune intenții, Nae, învață să-ți vezi viața ca pe un spectacol. Ca și cum fiecare zi ar fi o glumă pe care universul ți-o spune. Și nu uita, așa cum soarele își colorează cerul, în mod bizar viața poate aduce surprize inedite.

-Pfffiu, ce să-mi coloreze el mie?! Să-i rămână paleta colorată într-un nor! strigă cât putu Nae.

Noutatea bineînțeleasă că s-a răspândit repede și de această dată, iar oamenii din sat veneau să asculte conversațiile lui Nae cu Arborele Francofon. Astfel,

pădurea a devenit locul de întâlnire al tuturor localnicilor dornici să traga cu urechea către cuvintele în franceză ale copacului poliglot. Sătenii se întâlneau acum zilnic ba în curtea lui Nae, ba în pădure pentru a petrece timp în compania șarpelui gourmet și a Arborelui Francofon.

Nae intrigat că acum tot satul pare a fi prietenos cu el, le tot spunea vecinilor lui referitor la copac:

-Ia nu vă mai agățați de ramurile lui, nici măcar n-ați verificat trunchiul. Mare, mare, puternic, puternic, străin, străin, pare el solid de la distanță, dar de unde știți voi ca nu e gol pe dinăuntru?

Ba se făceau că pleacă, ba se-nvârteau în jurul lui, până când au decis să organizeze într-o zi un festival al ciudățeniilor, unde fiecare locuitor își poate expune peculiaritatea în fața întregii comunități, cu gândul ca Nae nu poate pune stăpânire pe copac, căci este al pădurii, al tuturor, iar șarpele se poate târî oricând, oriunde. Dar ca să poată sa-l ademenească, ei i-au oferit lui Nae titlul de "Călător în lumea ciudățeniilor și amuzamentului", cică fiind văzut ca și un ambasador, ce avea un statut mândru.

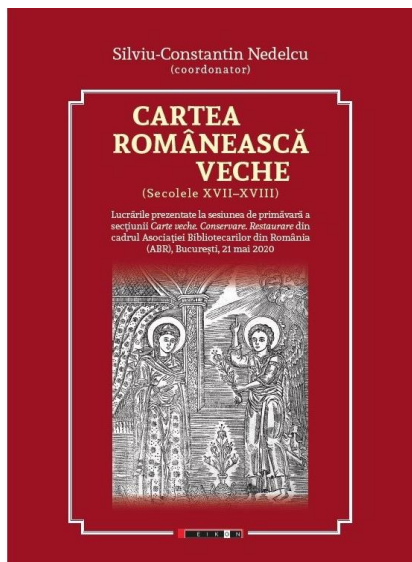
Pe Nae nu-l prea impresionau astfel de lucruri și chiar și în momentele de triumf el rămânea înverșunat pe expresia sa ironică auzindu-l de această dată strigând:

-Să-ți rămână paleta colorată într-un nor chiar și atunci când râzi!

În acest fel amintindu-le sătenilor că pe el nu-l pot cumpăra cu un titlu, iar lupul își schimbă părul, dar năravul ba.



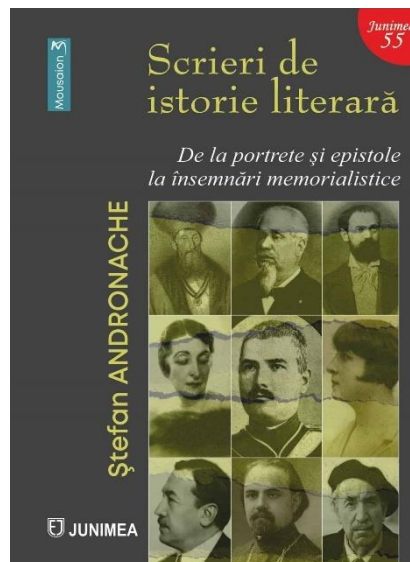
**CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE**



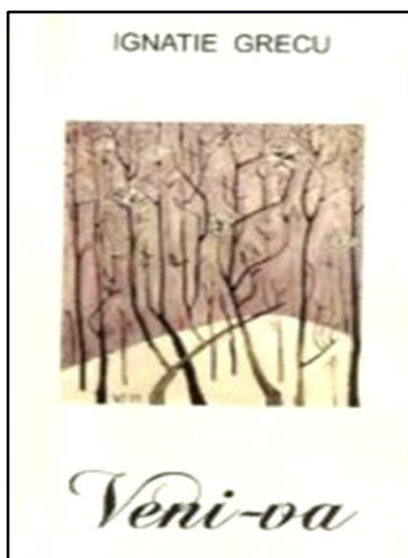
Silviu Constantin Nedelcu – Cartea românească veche, Editura Eikon, 2020



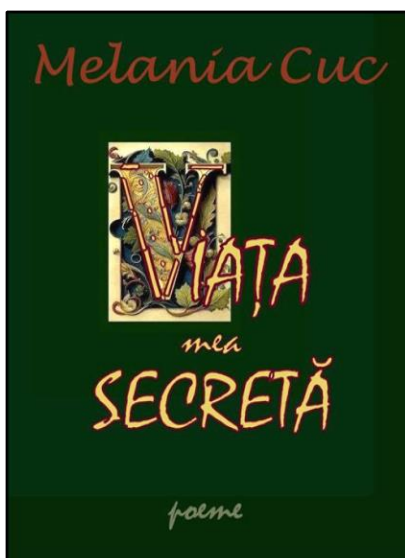
Ignatie Greco – O sută și una de poezii Editura Academiei Române, 2022



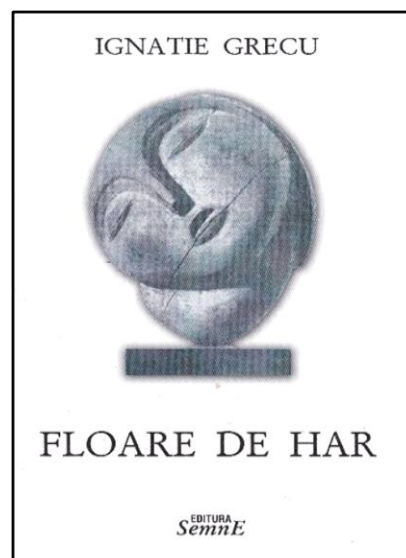
Ștefan Andronache – Scrieri de istorie literară Editura Junimea, 2023



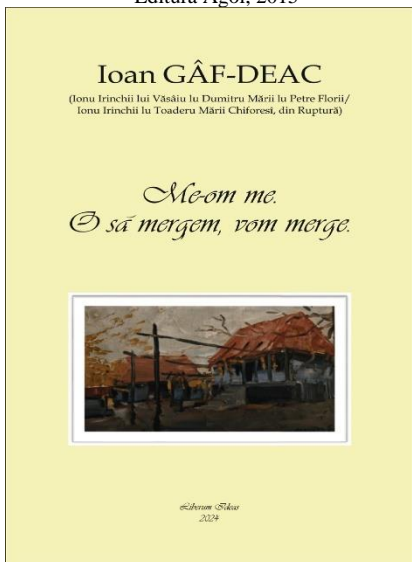
Ignatie Greco – Veni-oa Editura Agol, 2015



Melania Cuc – Viața mea secretă Editura Vatra veche, 2024



Ignatie Greco – Floare de har Editura Semne, 2012



Ioan-Gâf-Deac – Me-om me / să mergem, om merge, Editura Liberum Ideas, 2024



Ignatie Greco – Jurnalul unui poet pelerin în Țara Sfântă, Editura Agol, 2015



Lucian Ieșănescu – Câmpul cu liniște ePublishers, 2023



apler

# BOEMA

[boema.edituraboema.ro](http://boema.edituraboema.ro)